การปรับปรุงสมบัติเชิงกลของวัสดุชีวภาพเชิงประกอบ ไฮดรอกซีแอปาไทต์–อะลูมินาด้วยอนุภาคเซอร์โคเนีย

นายไพรัช ทองละเอียด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเซรามิก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีการศึกษา 2553

MECHANICAL PROPERTIES IMPROVEMENT OF HYDROXYAPATITE-ALUMINA BIOCOMPOSITE WITH ZIRCONIA PARTICLES

Pairach Thonglaied

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the

Degree of Master of Engineering in Ceramic Engineering

Suranaree University of Technology

Academic Year 2010

การปรับปรุงสมบัติเชิงกลของวัสดุชีวภาพเชิงประกอบ ไฮดรอกซีแอปาไทต์–อะลูมินาด้วยอนุภาคเซอร์โคเนีย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(รศ. คร.สุทิน คูหาเรืองรอง) ประธานกรรมการ

(ผศ. คร.สุขเกษม กังวานตระกูล) กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

(ผศ. คร.สุธรรม ศรีหล่มสัก) กรรมการ

(ผศ. คร.ศิริรัตน์ ทับสูงเนิน รัตนจันทร์) กรรมการ

(รศ. น.อ. คร.วรพจน์ ขำพิศ) กณบดีสำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์

(ศ. คร.ชูกิจ ถิ่มปีจำนงก์) รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ใพรัช ทองละเอียด : การปรับปรุงสมบัติเชิงกลของวัสคุชีวภาพเชิงประกอบไฮครอกซีแอปาไทต์ -อะลูมินาด้วยอนุภาคเซอร์ โคเนีย (MECHANICAL PROPERTIES IMPROVEMENT OF HYDROXYAPATITE-ALUMINA BIOCOMPOSITE WITH ZIRCONIA PARTICLES) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.สุขเกษม กังวานตระกูล, 124 หน้า.

งานวิจัยนี้ทำการศึกษาอิทธิพลของเซอร์โคเนีย ที่มีต่อสมบัติเชิงกลของวัสดุเชิง ประกอบไฮครอกซีแอปาไทต์-อะลูมินา โคยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงสมบัติเชิงกลของวัสดุเชิง ประกอบไฮครอกซีแอปาไทต์-อะลูมินา โคยเฉพาะอย่างยิ่งค้านความแข็งแรง ความแข็ง และความ เหนียว โคยใช้เซอร์โคเนียเป็นสารเติมแต่งสมบัติ เพื่อสามารถใช้งานเป็นวัสดุสำหรับทดแทน กระดูกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โคยนำผงไฮครอกซีแอปาไทต์มาบคผสมกับอะลูมินาปริมาณร้อยละ 20 25 และ 30 โคยปริมาตร และใช้เซอร์โคเนียปริมาณร้อยละ 15 20 และ 25 โคยปริมาตร เป็น สารเติมแต่ง ส่วนผสมจะถูกอัดแห้งและทำการเผาผนึกที่อุณหภูมิต่าง ๆ วัสดุเชิงประกอบที่ผ่านการ เผาผนึกจะนำไปวิเคราะห์หาลักษณะเฉพาะ ได้แก่ ความหนาแน่น วัฎภาค โครงสร้างจุลภาค รวมถึงทคสอบความแข็งแรง ความแข็ง และความเหนียว

ผลการทคสอบเชิงกลพบว่าความทนต่อการคัคโค้ง มีค่าสูงสุดเท่ากับ 45.60±2.24 MPa ซึ่ง ใค้จากชิ้นงานที่ใช้อะลูมินาปริมาณร้อยละ 25 และ 4Y เซอร์โคเนีย (เซอร์โคเนียที่เติมร้อยละ 4 โคย โมลอิธเทียมออกไซค์) ร้อยละ 20 โดยปริมาตรที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1500°C ค่าความแข็งมี ค่าสูงสุดเท่ากับ 3.73±0.05 GPa ซึ่งได้จากชิ้นงานที่ใช้อะลูมินาปริมาณร้อยละ 30 และ 4Y เซอร์โคเนีย ร้อยละ 15 โดยปริมาตรที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1500°C และค่าความเหนียว มีค่าสูงสุดเท่ากับ 1.04±0.06 MPa.m^{0.5} ซึ่งได้จากชิ้นงานที่ใช้อะลูมินาปริมาณร้อยละ 20 และ 4Y เซอร์โคเนียร้อยละ 25 โดยปริมาตรที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1500°C

สาขาวิชา<u>วิศวกรรมเซรามิก</u> ปีการศึกษา 2553 ลายมือชื่อนักศึกษา _____ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา _____

PAIRACH THONGLAIED : MECHANICAL PROPERTIES IMPROVEMENT OF HYDROXYAPATITE-ALUMINA BIOCOMPOSITE WITH ZIRCONIA PARTICLES. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. SUKASEM KANGWANTRAKOOL, D.Eng., 124 PP.

HYDROXYAPATITE-ALUMINA / ZIRCONIA / BIOCOMPOSITE

The purpose of this work is to study the effect of 4Y-ZrO₂ on mechanical properties of Hap-Al₂O₃ based composites especially to improve the flexural strength, hardness and fracture toughness of biocomposite materials reinforced with ZrO₂ particles for bone replacement. HAp powder was mixed with 20 25 and 30 vol% Al₂O₃ and 15 20 and 25 vol% ZrO₂ as an additive. The mixtures were dry pressed then sintered at different temperatures. Density, phase and microstructure of sintered composites were characterized and also flexural strength, hardness and fracture toughness were measured.

The results showed that the highest flexural strength with 45.60 ± 2.24 MPa was obtained from 25 vol%Al₂O₃ and 20 vol%4Y-ZrO₂ addition and sintered at 1500°C. The maximum hardness with 3.73 ± 0.05 GPa was obtained from 30 vol%Al₂O₃ and 15 vol%4Y-ZrO₂ addition and sintered at 1500°C. The maximum fracture toughness with 1.04 ± 0.06 MPa.m^{0.5} was obtained from 20 vol%Al₂O₃ and 25 vol%4Y-ZrO₂ addition and sintered at 1500°C.

School of Ceramic Engineering

Student's Signature_____

Academic Year 2010

Advisor's Signature_____

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับกำลังใจและความช่วยเหลือจาก ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้กรุณาให้กำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ อย่างดียิ่ง อาทิเช่น

อ.คร.วีระยุทธ์ ลอประยูร
 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
 รศ. คร.สุทิน ดูหาเรืองรอง
 ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
 ผศ. คร.สุธรรม ศรีหล่มสัก
 กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
 ผศ. คร.สีริรัตน์ ทับสูงเนิน รัตนจันทร์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
 รศ. คร.จรัสศรี ลอประยูร
 อาจารย์สาขาวิชาวิศวกรรมเซรามิก
 กุณพันทิพา นำสว่างรุ่งเรือง เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป (วิศวกรรมเซรามิก)
 กุณสุรพงษ์ เพชรวัตร และคุณจิตติ รินเสนา ที่คอยช่วยเหลือ รับพึงและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ
 ของผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอบคุณเพื่อนบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาวิศวกรรมเซรามิกทุกท่าน ที่ให้คำปรึกษาและให้ กำลังใจตลอดมา

ขอบคุณกองทุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทค โน โลยีสุรนารี

ขอขอบคุณบุคคลท่านอื่นที่ไม่ได้เอ่ยนาม ได้แก่ เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์เครื่องมือต่าง ๆ ที่ คอยให้ความช่วยเหลือตลอดจนอำนวยความสะดวกในการใช้เครื่องมือ จนผู้วิจัยสามารถดำเนินการ วิจัยจนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิคาและมารคา คุณพ่อวัฒนะชัย-คุณแม่หัน ทองละเอียค ที่ให้ การเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน ให้โอกาสทางการศึกษา และเป็นผู้ที่คอยชื่นชมในความสำเร็จของผู้วิจัย มาโดยตลอด

ไพรัช ทองละเอียด

สารบัญ

บทคัดย่อ (ภาษาไทย)ก					
บทคัดเ	ย่อ (ภาษาอัง	inฤษ)	บ		
กิตติกร	โตติกรรมประกาศค				
สารบัถุ	ļ		٩		
สารบัถุ	<i>เ</i> ตาราง		ณ		
สารบัถุ บทที่	<u>ุเรูป</u>		ប្វ		
1	บทนำ		1		
	1.1 ความ	สำคัญของปัญหา	1		
	1.2 วัตถุบ	ไระสงค์การวิจัย <u></u>	2		
	1.3 ขอบเ	ขตของการวิจัย			
	1.4 ประโ	ยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3		
2	ปริทัศน์ว	รรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4		
	2.1 ไฮคร	อกซีแอปาไทต์	4		
	2.1.1	โครงสร้างไฮครอกซีแอปาไทต์	4		
	2.1.2	องค์ประกอบของไฮครอกซีแอปาไทต์	5		
	2.1.3	การเตรียมวัสคุผงไฮครอกซีแอปาไทต์ <u>.</u>	6		
		2.1.3.1 การเตรียมวัสคุผงจากปฏิกิริยาสถานะของแข็ง <u>.</u>			
		2.1.3.2 การเตรียมวัสคุผงจากการตกตะกอน			
		2.1.3.3 การเตรียมวัสจุผงด้วยเทคนิคไฮโครเทอร์มอล	11		
		2.1.3.4 การเตรียมวัสคุผงด้วยเทคนิคโซล-เจล			
		2.1.3.5 การเตรียมวัสคุผงค้วยวิธี Pechini หรือวิธีพอลีเมอร์เชิงซ้อน			

	2.2 อะลูมินา <u></u>	
	2.3 เซอร์โคเนีย	
	2.4 รูปแบบเสถียรของเซอร์ โคเนีย	
	2.4.1 Partially Stabilised Zirconia	20
	2.4.2 Tetragonal Zirconia Polycrytal	21
	2.4.3 Partially Stabilised Zirconia in a non Zirconia matrix	23
	2.5 กระบวนการเกิดความเหนียวของเซอร์ โคเนีย	23
	2.5.1 กระบวนการเกิดความเหนียวโดยอาศัยการเปลี่ยนวัฏภาค	
	ของเซอร์ โคเนีย	23
	2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	<u>25</u>
3	วิธีดำเนินการวิจัย	<u></u> 32
	3.1 อุปกรณ์การทดลอง	<u>32</u>
	3.2 วัสดุและสารเคมี	
	3.2.1 ผงไฮครอกซีแอปาไทต์ (Hydroxyapatite Powder)	<u>33</u>
	3.2.2 ผงอะลูมิเนียมออกไซด์ (Aluminium Oxide Powder)	<u>33</u>
	3.2.3 ผงเซอร์ โคเนียมออกไซด์ (Zirconium Oxide Powder)	<u>33</u>
	3.3 วิธีการทดลอง	<u>35</u>
	3.3.1 การทดลองเบื้องต้น	
	3.3.1.1 การ Stabilize เซอร์โคเนียโคยใช้ 4%โมถ	
	อิธเทียมออกไซด์ (4Y)	
	3.3.1.2 การเตรียมผง Stabilize เซอร์ โคเนีย โคยใช้ 4% โมล	
	อิธเทียมออกไซด์ (4Y)	

3.3.2	การทคลส	องในงานวิจัย	37
3.3.3	การออกเ	เบบการทคลอง	38
3.3.4	การทคสา	อบลักษณะเฉพาะของสารตั้งต้น <u>.</u>	<u></u> 39
	3.3.4.1	การหาขนาดและการกระจายอนุภาคของตัวอย่าง	<u>.</u> 39
	3.3.4.2	การตรวจวิเคราะห์องค์ประกอบทางเฟส <u>.</u>	40
3.3.5	การเตรียม	มแผ่นตัวอย่าง	41
3.3.6	การเผาผา	นึกแผ่นตัวอย่าง <u>.</u>	43
3.3.7	การทดสต	อบความหนาแน่นของตัวอย่าง	44
3.3.8	การทคสอ	อบความทนต่อการคัคโค้ง	45
3.3.9	การทคสา	อบความแขึ่งจุลภาค	46
3.3.10	การหาค่า	ความเหนียว <u>.</u>	47
3.3.11	การตรวจ	สอบโครงสร้างจุลภาค	48
	3.3.11.1	การเตรียมตัวอย่างเพื่อศึกษาโครงสร้างจุลภาค	48
ผลการทด	เลองและอ	ภิปรายผล	<u>.</u> 50
4.1 การศึ	กษาลักษถ	เะเฉพาะของสารตั้งต้น <u>.</u>	50
4.1.1	ุการศึกษา	าลักษณะเฉพาะของผงไฮครอกซีแอปาไทต์ <u>.</u>	50
	4.1.1.1	การวิเคราะห์ทางวัฏภาคของผงไฮครอกซีแอปาไทต <u>์</u>	51
	4.1.1.2	การวิเคราะห์ลักษณะรูปร่างของผงไฮครอกซีแอปาไทต์ <u></u>	<u>.</u> 51
	4.1.1.3	การวิเคราะห์การกระจายขนาดของผงไฮครอกซีแอปาไทต์ <u></u>	
4.1.2	การศึกษา	าลักษณะเฉพาะของผงอะลูมินา <u>.</u>	
	4.1.2.1	การวิเคราะห์ทางวัฎภาคของผงอะลูมินา <u>.</u>	
	4.1.2.2	การวิเคราะห์ลักษณะรูปร่างของผงอะลูมินา	
	4.1.2.3	การวิเคราะห์การกระจายขนาดของผงอะลูมินา	55

4

	4.1.3	การศึกเ	ษาลักษณะเฉพาะของผงเซอร์ โคเนีย <u>.</u>	<u></u> 56
		4.1.3.1	การวิเคราะห์ทางวัฏภาคของผงเซอร์ โคเนีย <u></u>	56
		4.1.3.2	การวิเคราะห์ลักษณะรูปร่างของผงเซอร์ โคเนีย <u></u>	
		4.1.3.3	การวิเคราะห์การกระจายขนาดของผงเซอร์ โคเนีย	
	4.1.4	การศึกเ	ษาลักษณะเฉพาะของผงเซอร์ โคเนียที่ผ่านการทำให้เสถียร	
		โดยใช้	4%โมลอิธเทียมออกไซด์ (4Y)	
		4.1.4.1	การวิเคราะห์ทางวัฏภาคของผงเซอร์โคเนียที่ผ่านการ	
			ทำให้เสถียร โดยใช้ 4% โมลอิธเทียมออกไซด์ (4Y)	
	4.2 ผลข	องปริมาฉ	เสารเติมแต่งต่อลักษณะเฉพาะ และสมบัติเชิงกลของ	
	วัสคุ	ชีวภาพเชิ	งประกอบไฮครอกซีแอปาไทต์-อะลูมินา/เซอร์ โคเนีย	
	หลัง	ผ่านการแ	งาผนึกที่อุณหภูมิแตกต่างกันเป็นเวลา 120 นาที <u>.</u>	
	4.2.1	ผลของว	ปริมาณสารเติมแต่งต่อกวามหนาแน่น	
	4.2.2	ผลของา	Jริมาณสารเติมแต่งต่อการเปลี่ยนแปลงวัฏภาค <u>.</u>	
	4.2.3	ผลของา	Jริมาณสารเติมแต่งต่อโครงสร้างจุถภาค <u>.</u>	
		4.2.3.1	ผลของปริมาณสารเติมแต่งต่อโครงสร้างจุลภาคของวัสดุ	
			ชีวภาพเชิงประกอบที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1300°C	
		4.2.3.2	ผลของปริมาณสารเติมแต่งต่อโครงสร้างจุลภาคของวัสดุ	
			ชีวภาพเชิงประกอบที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1400°C	
		4.2.3.3	ผลของปริมาณสารเติมแต่งต่อโครงสร้างจุลภาคของวัสดุ	
			ชีวภาพเชิงประกอบที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1500°C	73
	4.2.4	ผลของา	ไริมาณสารเติมแต่งต่อความทนต่อการคัคโค้ง	
		ความแจ	ขึ้งและความเหนียว <u>.</u>	
5	สรุปผลก	ารวิจัยแล	ะข้อเสนอแนะ	
	5.1 สรุป	ผลการวิจํ	ัย	
	5.2 ข้อเส	_่ นอแนะ		

ռ

รายการอ้างอิง		
ภาคผนวก		
ภาคผนวก ก.	XRD แพทเทิร์นของไฮครอกซีแอปาไทต์ อะลูมินา	
	m-ZrO ₂ และ t-ZrO ₂	<u></u> 88
ภาคผนวก ข.	มาตรฐานการทคสอบ ASTM	<u>93 </u>
ภาคผนวก ค.	โครงสร้างจุลภาคของรอยกดจากการทดสอบ	
	ด้วยเกรื่อง Microhardness Tester	111
ภาคผนวก ง.	บทความทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์ระหว่างการศึกษา	115
ประวัติผู้เขียน		124

สารบัญตาราง

ตารา	ตารางที่ หน้า		
2.1	ค่าความแข็งและค่าความเหนียวของ HAp โดยการเติม ZrO ₂		
	ในปริมาณแตกต่างกัน		
2.2	ค่าความหนาแน่นและความแข็งแรงของ HAp ที่ wt% ของ ZrO ₂		
	ที่แตกต่างกัน		
2.3	ค่าความแข็งและค่าความแข็งแรงของ HAp ที่มีขนาดอนุภาคของ Zr O_2		
	ที่แตกต่างกัน		
3.1	อุปกรณ์ที่ใช้ในการทคลอง	32	
3.2	วัสคุและสารเคมีที่ใช้ในการทคลอง	33	
3.3	ค่าองค์ประกอบทางเคมีของสารตั้งต้น		
3.4	อัตราส่วนผสมของสารตั้งต้น สารแต่งเติม และอุณหภูมิในการเผาผนึก		
	ของการทคลอง	39	
4.1	ลักษณะเฉพาะของผงไฮครอกซีแอปาไทต <u>์</u>	50	
4.2	ลักษณะเฉพาะของผงอะลูมินา	<u>53</u>	
4.3	ลักษณะเฉพาะของผงเซอร์ โคเนีย <u>.</u>	56	
4.4	ค่าความหนาแน่นของวัสดุเชิงประกอบแต่ละตัวอย่าง	<u>60</u>	
4.5	ค่าความทนต่อการคัดโค้ง ความแข็งและความเหนียวของวัสคุเชิงประกอบ		
	ของแต่ละตัวอย่าง ที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ		
	ที่แตกต่างกัน เป็นเวลา 120 นาที	75	
ก.1	XRD แพทเทิร์นของไฮครอกซีแอปาไทต์		
ก.2	XRD แพทเทิร์นของอะลูมินา	<u></u> 90	
ก.3	XRD แพทเทิร์นของ m-ZrO ₂	<u>91</u>	
ก.4	XRD แพทเทิร์นของ t-ZrO ₂		

สารบัญรูป

2.1	โครงสร้างของไฮครอกซีแอปาไทต <u>์</u>	5
2.2	XRD แพทเทิร์นของผงไฮครอกซีแอปาไทต์เตรียมโคยวิธีการตกตะกอน	6
2.3	XRD แพทเทิร์นของผงไฮครอกซีแอปาไทต์ที่ผ่านการแคลไซน์ที่อุณหภูมิต่าง ๆ	7
2.4	แผนภาพแสดงกลไกการเกิดวัสคุผงไฮดรอกซีแอปาไทต <u>์</u>	9
2.5	รูปไมโครกราฟของผงไฮครอกซีแอปาไทต์ ทำให้แห้งที่100°C/12h	
2.6	XRD แพทเทิร์นของผงไฮครอกซีแอปาไทต์ แกลไซน์ที่อุณหภูมิต่าง ๆ	
2.7	ผลึกไฮครอกซีแอปาไทต์ที่เตรียมโคยวิธีไฮโครเทอร์มอล	
2.8	การสังเคราะห์ไฮครอกซีแอปาไทต์ด้วยวิธีโซล-เจล <u>.</u>	
2.9	XRD แพทเทิร์นของผงไฮครอกซีแอปาไทต์ ที่ถูกทิ้งไว้ 4 h	
	และแคลไซน์ที่อุณหภูมิ 700°C	
2.10	การสังเคราะห์วัสคุผงไฮครอกซีแอปาไทต์โดยวิธีพอลิเมอร์เชิงซ้อน	16
2.11	โครงสร้างของอะลูมินา <u></u>	17
2.12	การเปลี่ยนวัฏภาคของเซอร์ โคเนีย ณ อุณหภูมิต่าง ๆ	
2.13	ลักษณะของโครงสร้างจุลภาคของเซอร์โคเนีย ทั้ง 3 ระบบ <u>.</u>	19
2.14	แผนภูมิวัฏภาคของ MgO ใน ZrO ₂	21
2.15	แผนภูมิวัฏภาคของ Y_2O_3 ใน ZrO_2	
2.16	ผลของปริมาณสารสร้างความเสถียรกับขนาด Critical Grain Size	
2.17	แสดงการเกิดความเหนียวโดยอาศัยการเปลี่ยนวัฏภาค <u>.</u>	24
2.18	ค่าความแข็งแรงและค่าความเหนียวของ HAp โดยการเติม Tetragonal ZrO ₂	
	Polycrystalline (TZP) และเติม Al_2O_3 ที่ปริมาณแตกต่างกันและเปรียบ	
	เทียบกันระหว่างการผสมปกติ (Mixing) และการเคลือบ	26
2.19	ค่าความแข็งแรงและค่าความเหนียวของ HAp โดยการเติม Tetragonal ZrO ₂	
	Polycrystalline (TZP) และเติม Al_2O_3 ที่ปริมาณแตกต่างกัน	
2.20	ค่าความแข็งแรงของ HAp โดยการเติม ZrO ₂ ในปริมาณแตกต่างกัน	
2.21	ค่าความเหนียวของ HAp ที่มีขนาดอนุภาคของ ZrO ₂ ที่แตกต่างกัน	31

รูปที่

หน้า

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่		หน้า
3.1	แผนผังขั้นตอนการ Stabilize เซอร์ โคเนียโดยใช้ 4% โมถ	
	อิธเทียมออกไซด์ (4Y)	
3.2	กราฟข้อมูลในการเผาผนึกแผ่นตัวอย่างการเตรียมผง Stabilize	
	เซอร์ โคเนียโคยใช้ 4% โมลอิธเทียมออกไซค์ (4Y)	
3.3	แผนผังขั้นตอนและวิธีการทดลอง ตามการทดลองที่ 1	
3.4	การตรวจสอบลักษณะเฉพาะและการตรวจสอบสมบัติเชิงกล	
	ของแผ่นตัวอย่างวัสคุเชิงประกอบ	38
3.5	เครื่อง Particle Size Analyzer	40
3.6	เครื่อง X-ray Diffraction, XRD	
3.7	เครื่องอัคแบบไฮโครถิกแรงอัคขนาค 11 ตัน	42
3.8	กราฟข้อมูลในการเผาผนึกแผ่นตัวอย่าง	43
3.9	การเรียงลำดับในการขัดด้วยกระดาษทรายจากเบอร์	
	ที่มีความหยาบไปหาละเอียด <u>.</u>	
3.10	ลักษณะรอยกดและความยาวรอยแตกของชิ้นงาน	48
3.11	เครื่อง Ion Sputtering Device	
3.12	กล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องกราด	
4.1	XRD แพทเทิร์น ของผงไฮครอกซีแอปาไทต์	
4.2	รูปไมโครกราฟของผงไฮครอกซีแอปาไทต์จากกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอน	
	แบบส่องกราค	
4.3	การกระจายขนาดอนุภาคของไฮดรอกซีแอปาไทต์	
4.4	XRD แพทเทิร์น ของผงอะลูมินา	

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่		หน้า
4.5	รูปไมโครกราฟของผงอะลูมินาจากกล้องจุลทรรศน์	
	อิเล็กตรอนแบบส่องกราด	
4.6	การกระจายขนาดอนุภาคของอะลูมินา	
4.7	XRD แพทเทิร์น ของผงเซอร์ โคเนีย	
4.8	รูปไมโครกราฟของผงเซอร์โคเนียจากกล้องจุลทรรศน์	
	อิเล็กตรอนแบบส่องกราด <u></u>	
4.9	การกระจายขนาดอนุภาคของเซอร์ โคเนีย	
4.10	XRD แพทเทิร์น ของผง 4Yเซอร์ โคเนีย	
4.11	ค่าความหนาแน่นของวัสดุเชิงประกอบที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิต่าง ๆ	<u></u> 61
4.12	โครงสร้างจุลภาคแสดงรอยร้าวที่เกิดขึ้นในไฮดรอกซีแอปาไทต์	
	ที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1500°C	
4.13	XRD แพทเทิร์นของตัวอย่างที่ส่วนผสมต่าง ๆ ผ่านการเผาผนึกที่	
	อุณหภูมิ1300°C	
4.14	XRD แพทเทิร์นของตัวอย่างที่ส่วนผสมต่าง ๆ ผ่านการเผาผนึกที่	
	อุณหภูมิ1400°C	
4.15	XRD แพทเทิร์นของตัวอย่างที่ส่วนผสมต่าง ๆ ผ่านการเผาผนึกที่	
	อุณหภูมิ1500°C	
4.16	XRD แพทเทิร์นของชิ้นงานไฮครอกซีแอปาไทต์ร้อยละ 100 โคยปริมาตร	
4.17	XRD แพทเทิร์นของชิ้นงานซึ่งประกอบด้วยอะลูมินาร้อยละ 30 โดยปริมาตร	
	และ 4Yเซอร์ โคเนียร้อยละ 15 โคยปริมาตร หลังผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ	
	ที่แตกต่างกัน	
4.18	XRD แพทเทิร์น ของชิ้นงานซึ่งประกอบด้วยอะลูมินาร้อยละ 25 โดยปริมาตร	
	และ 4Yเซอร์ โคเนียร้อยละ 20 โคยปริมาตร หลังผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ	
	ที่แตกต่างกัน	

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่		หน้า
4.19	XRD แพทเทิร์น ของชิ้นงานซึ่งประกอบด้วยอะลูมินาร้อยละ 20 โดยปริมาตร	
	และ 4Yเซอร์ โคเนียร้อยละ 25 โคยปริมาตร หลังผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ	
	ที่แตกต่างกัน	
4.20	โครงสร้างจุลภาคของแต่ละตัวอย่างที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1300°C	
4.21	โครงสร้างจุลภาคของแต่ละตัวอย่างที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1400°C	
4.22	โครงสร้างจุลภาคของแต่ละตัวอย่างที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1500°C	
4.23	ค่าความทนต่อการคัคโค้งของวัสดุเชิงประกอบที่ผ่านการเผาผนึก	
	ที่อุณหภูมิต่าง ๆ	
4.24	ค่าความแข็งของวัสคุเชิงประกอบที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิต่าง ๆ	
4.25	ค่าความเหนียวของวัสคุเชิงประกอบที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิต่าง ๆ	
4.26	ตัวอย่างโครงสร้างจุลภาคของรอยกคจากการทคสอบ	
	ด้วยเครื่อง Microhardness Tester	
4.27	ตัวอย่างโครงสร้างจุลภาคของรอยร้าวที่เกิดจากกด	
	ด้วยเครื่อง Microhardness Tester	
ค1.	โครงสร้างจุลภาคแสคงรอยกดของแต่ละตัวอย่าง	
	ที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1300°C	
ค2.	โครงสร้างจุลภาคแสคงรอยกดของแต่ละตัวอย่าง	
	ที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1400°C	
ค3.	โครงสร้างจุลภาคแสดงรอยกดของแต่ละตัวอย่าง	
	ที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1500°C	

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันนักวิจัยได้มีความพยายามที่จะพัฒนาวัสดุสำหรับทดแทนกระดูกและฟันที่ใช้ใน ร่างกาย เพื่อให้มีประสิทธิภาพ และสมบัติสูงสุดในการใช้งานที่ใกล้เคียงกับกระดูกและฟันจริง ซึ่งวัสดุไฮดรอกซีแอปาไทต์ (HAp:Ca₁₀(PO₄)₆(OH)₂) เป็นที่นิยมเป็นอย่างมากที่นำมาใช้เป็นวัสดุ แทนที่กระดูกและฟัน เนื่องจากมีโครงสร้างลักษณะทางเกมีที่มีลักษณะคล้ายกับโครงสร้างทางเกมี ของกระดูกของสัตว์มีกระดูกสันหลังทั่วไป แต่อย่างไรก็ตามไฮดรอกซีแอปาไทต์ก็ยังมีข้อจำกัดใน ด้านสมบัติเชิงกล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับแรงทางกลขณะใช้งานเมื่อเปรียบเทียบกับกระดูกจริง ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการใช้งานหากเลือกใช้ไฮดรอกซีแอปาไทต์เพียงอย่างเดียว ดังนั้นได้มีการคิดวิธี ที่จะปรับปรุงและพัฒนาสมบัติของไฮดรอกซีแอปาไทต์ให้ดียิ่งขึ้น เพื่อสามารถใช้งานเป็นวัสดุ สำหรับทดแทนกระดูกได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการพัฒนาสมบัติเชิงกลของไฮดรอกซีแอปาไทต์ นั้นจะมีอยู่ 2 วิธี ได้แก่

 การทำ Macrocomposite material หรือ การนำวัสดุโลหะมาทำการเคลือบ (Coating) ด้วยไฮดรอกซีแอปาไทต์ แต่อย่างไรวิธีนี้ก็ยังมีข้อจำกัดในเรื่องของสมบัติทางกายภาพและทางความ ร้อนที่แตกต่างของวัสดุโลหะกับไฮดรอกซีแอปาไทต์

2. การทำ Microscale composite material หรือการเสริมแรงไฮครอกซีแอปาไทต์ด้วยวัสดุ เซรามิก หรือโลหะ ในลักษณะของผง (Powder) เม็ค (Particles) หรือ เส้นใย (Fiber) ซึ่งวิธีนี้เป็นวิธี ที่นักวิจัยให้ความสนใจและกำลังพัฒนาอยู่ในปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตามการปรับปรุงสมบัติเชิงกล ของไฮครอกซีแอปาไทต์เพื่อให้มีประสิทธิภาพและได้ผลเป็นที่น่าพอใจ ในทางปฏิบัตินั้นมีสิ่งที่ ต้องกำนึงถึงคังนี้

 ความแข็งแรง (Strength) และ มอคุลัสของสภาพยิดหยุ่น (Elastic modulus) ของเฟส เสริมแรง (Reinforcing phase) จะต้องสูงกว่าเฟสเนื้อหลัก (Matrix phase)

 ความแข็งแรงของผิวหน้ารอยต่อ (Interfacial Strength) ระหว่างเฟสเนื้อหลักและเฟส เสริมแรงจะต้องไม่แข็งและอ่อนเกินไปและไม่เกิดปฏิกิริยาต่อกัน 3. ในการเติมเฟสเสริมแรงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด เฟสเสริมแรงจะต้องมีค่า สัมประสิทธิ์การขยายตัวทางความร้อน (Coefficient of thermal expansion, COE) ใกล้เคียงกับเฟส เนื้อหลักมิฉะนั้น ในระหว่างการเย็นตัวลง (Cooling) จะเกิดรอยร้าวภายใน (Microcrack) ที่บริเวณ เฟสเสริมแรงและจะส่งผลทำให้คุณสมบัติเชิงกลของวัสดุเชิงประกอบไม่ดี

ดังนั้นการทำ Microscale composites material โดยการเสริมแรงไฮดรอกซีแอปาไทต์ด้วย วัสดุเซรามิกที่สามารถเพิ่มความแข็งแรง ความเหนียวและมีสมบัติความเข้ากันได้ทางชีวภาพ (Biocompatibility) ของไฮดรอกซีแอปาไทต์จึงเป็นวิธีที่มีความเป็นไปได้ ซึ่งอะลูมินา (Al₂O₃) ก็ เป็นวัสดุที่ถูกจัดว่ามีความเลื่อยต่อการทำปฏิกิริยาทางเกมี (Chemical inertness) และไม่เป็นพิษ ที่ ถูกนำมาใช้เป็นวัสดุเสริมแรงในไฮดรอกซีแอปาไทต์ โดยการเติมอะลูมินาลงไปในไฮดรอกซีแอปาไทต์ นั้นจะสามารถเพิ่มความแข็งแรงให้กับไฮดรอกซีแอปาไทต์ได้ แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้จะทำให้ความ แข็งแรงนั้นจะสูงขึ้นแต่สมบัติด้านความเหนียวยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ดังนั้นจึงควรพิจารณาปรับปรุง สมบัติด้านความเหนียวของไฮดรอกซีแอปาไทต์ด้วย ซึ่งวัสดุที่มีศักยภาพในการเพิ่มความเหนียวคือ เซอร์โคเนีย (ZrO₂) ซึ่งถือได้ว่าเป็นวัสดุที่มีสมบัติความเข้ากันได้ทางชีวภาพ อีกชนิดหนึ่งและมีค่า ความแข็งแรงและความเหนียวที่สูง เหมาะสมที่จะนำมาเป็นวัสดุสารเติมแต่งสมบัติทางกลในวัสดุ ชีวภาพเชิงประกอบไฮดรอกซีแอปาไทต์-อะลูมินา เพื่อให้ได้สมบัติทางกลที่ดีขึ้น

ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงได้นำอนุภาคเซอร์โคเนียมาใช้เป็นสารเติมแต่งสมบัติทางกลให้แก่วัสดุ ชีวภาพเชิงประกอบไฮดรอกซีแอปาไทต์-อะลูมินา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมบัติด้านความเหนียว เนื่องจากเซอร์โคเนียนั้นมีสมบัติด้านความเหนียวที่เด่นกว่าเซรามิกชนิดอื่น ๆ

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

 1.2.1 เพื่อปรับปรุงสมบัติเชิงกลของวัสคุชีวภาพเชิงประกอบไฮครอกซีแอปาไทต์-อะลูมินา โดยการใช้อนุภาคเซอร์โคเนียให้ได้ค่าความแข็งแรง ความแข็งและความเหนียวที่มากกว่า ไฮครอกซีแอปาไทต์ 50%

1.2.2 เพื่อศึกษาผลของปริมาณเซอร์ โคเนียและภาวะที่ใช้ในการเผาผนึกได้แก่ อุณหภูมิ ที่มีผลต่อสมบัติเชิงกลของวัสดุชีวภาพเชิงประกอบไฮดรอกซีแอปาไทต์-อะลูมินาโดยการใช้ อนุภาคเซอร์ โคเนีย

 1.2.3 เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะของวัสดุชีวภาพเชิงประกอบได้แก่ วัฏภาค โครงสร้าง จุลภาค และความหนาแน่น

1.2.4 เพื่อศึกษากล ใกของการเกิดวัฏภาคต่าง ๆ ที่มีผลต่อสมบัติเชิงกลของวัสดุชีวภาพ
 เชิงประกอบ ไฮครอกซีแอปาไทต์-อะลูมินาโดยการใช้อนุภาคเซอร์ โคเนีย

1.2.5 เพื่อศึกษากลไกการเกิดความเหนียว ของวัสดุชีวภาพเชิงประกอบไฮดรอกซีแอปาไทต์
 -อะลูมินาโดยการใช้อนุภาคเซอร์โคเนีย

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

 1.3.1 ตรวจสอบปริมาณเซอร์ โคเนียที่มีผลต่อสมบัติเชิงกลของวัสดุชีวภาพเชิงประกอบ ไฮดรอกซีแอปาไทต์-อะลูมินาโดยการใช้อนุภาคเซอร์ โคเนีย

 1.3.2 ตรวจสอบตัวแปรที่สำคัญและภาวะที่ใช้ในการเผาผนึกวัสดุชีวภาพเชิงประกอบ ไฮดรอกซีแอปาไทต์-อะลูมินาโดยการใช้อนุภาคเซอร์โคเนีย

 1.3.3 ตรวจสอบวัฏภาค โครงสร้างจุลภาค (Microstructure) และความหนาแน่นของ วัสดุชีวภาพเชิงประกอบไฮดรอกซีแอปาไทต์–อะลูมินาโดยการใช้อนุภาคเซอร์โคเนีย

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

 1.4.1 ทำให้ทราบถึงภาวะหรือตัวแปรที่สำคัญที่มีผลต่อสมบัติเชิงกลของวัสคุชีวภาพเชิง ประกอบไฮครอกซีแอปาไทต์–อะลูมินาโดยการใช้อนุภาคเซอร์โคเนีย

 1.4.2 ทำให้ทราบถึงสมบัติเชิงกลของวัสดุชีวภาพเชิงประกอบไฮดรอกซีแอปาไทต์-อะลูมินาโดยการใช้อนุภาคเซอร์โคเนีย

1.4.3 ทำให้ทราบเทคโนโลยีในการผลิตวัสดุชีวภาพเชิงประกอบไฮดรอกซีแอปาไทต์-อะลูมินาโดยการใช้อนุภาคเซอร์โคเนีย เพื่อนำไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ และสามารถลดการพึ่งพา เทคโนโลยีจากต่างประเทศได้

บทที่ 2 ปริทัศน์วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ไฮดรอกซีแอปาไทต์

ไฮดรอกซีแอปาไทต์ (Hydroxyapatite, HAp) มีสูตรทางเคมีเป็น Ca₁₀(PO₄)₆(OH)₂ จัดเป็น ้วัสคุมีโครงสร้างลักษณะทางเกมี ที่มีลักษณะกล้ายกับโครงสร้างทางเกมีของกระดูกของสัตว์มีกระดูก ้สันหลังทั่วไปและเป็นวัสดุที่มีสมบัติความเข้ากันได้ทางชีวภาพ (Biocompatibility) อย่างคีเยี่ยมกับ เนื้อเยื่อแข็งของมนุษย์ (Human hard tissue) วัสคุชนิคนี้จึงถูกนำมาศึกษาเพื่อที่จะถูกนำมาใช้ ประโยชน์เป็นวัสดุแทนกระดูก (Bone replacement material) แต่การใช้วัสดุไฮดรอกซีแอปาไทต์ที่ ้สังเคราะห์ขึ้นมา ค่อนข้างจำกัดในเรื่องของการนำมาใช้เฉพาะเป็นวัสดแบบไม่รองรับน้ำหนัก (Non-load-bearing implant) เท่านั้น ทั้งนี้เพราะว่าไฮครอกซีแอปาไทต์มีสมบัติเชิงกลที่ไม่ดีกล่าวคือ ้ความแข็งแรง (Strength) และความต้านทานต่อการแตก (Fracture toughness) ต่ำ เมื่อเทียบกับ กระดูกจริงของมนุษย์ผลสืบเนื่องมาจากความแตกต่างทางค้านองค์ประกอบรอง (Minor composition) และ โครงสร้างจุลภาค (Microstructure) ระหว่างกระดูกจริงกับวัสดุสังเคราะห์ไฮครอกซีแอปาไทต์ ้โดยทั่วไปแล้ววัสดุสังเคราะห์ไฮดรอกซีแอปาไทต์จะเป็นแบบ ไอโซโทรปิค (Isotropic) คือสมบัติ ้ไม่ขึ้นกับทิศทางหรือการจัดตัวของผลึกและส่วนใหญ่มีขนาดเกรน (Grain size) ที่ใหญ่กว่ากระดูกจริง นอกจากนี้กระดูกจริงจะประกอบไปด้วยวัสดุผสมระหว่างสารอินทรีย์คอลลาเจน (Organic collagen) และสารอนินทรีย์ คือ แอปาไทต์ชีวภาพ (Biological apatite) ดังนั้นโครงสร้างของวัสดุ ้สังเคราะห์ของไฮดรอกซีแอปาไทต์ จึงต้องเข้าได้ดีกับองก์ประกอบของกระดูกจริงและต้องมีสมบัติ เชิงกลที่ดี

2.1.1 โครงสร้างไฮดรอกซีแอปาไทต์

ในเทอมของแอปาไทต์ (Apatite) อธิบายได้ว่าเป็นกลุ่มของสารประกอบที่มี โครงสร้างเหมือนกันแต่ไม่จำเป็นต้องมืองค์ประกอบเดียวกันกับไฮครอกซีแอปาไทต์ โดยเฉพาะ แกลเซียมไฮครอกซีแอปาไทต์ ซึ่งอยู่ในรูปของสารประกอบ Ca₁₀(PO₄)₆(OH)₂ โครงสร้างของ แกลเซียมไฮครอกซีแอปาไทต์แสดงตำแหน่งที่แน่นอนในผลึก ซึ่งถูกกำหนดจากแร่ธาตุแต่ละธาตุ โดย Beevers and Malntype (Beevers et al., 1956) ซึ่งต่อมาภายหลังได้มีการกำหนดตำแหน่งของ อะตอมขึ้นมาใหม่จากการสังเคราะห์วัสดุไฮครอกซีแอปาไทต์ (Key et al., 1992) โดยโครงสร้าง แคลเซียมไฮครอกซีแอปาไทต์จะมีโครงสร้างแบบเฮกซะ โกนอลมีกลุ่มปริภูมิ (Space group) P63/m มีค่า a = b = 9.43 และ c = 6.88 angstrom และมุม ∞= β = 90, γ = 120° ดังรูปที่ 2.1

รูปที่ 2.1 โครงสร้างของไฮครอกซีแอปาไทต์ (http://www.hgs-model.com)

2.1.2 องค์ประกอบของไฮดรอกซีแอปาไทต์

ไฮดรอกซีแอปาไทต์บริสุทธิ์มืองค์ประกอบทางทฤษฎีคือ มี Ca อยู่ 39.68% โดย น้ำหนัก และ P 18.45% โดยน้ำหนัก และมีอัตราส่วนระหว่าง Ca/P คือ 2.151 โดยน้ำหนัก หรือ 1.67 โดยโมล ถ้าอัตราส่วน โดยโมลมีค่าเท่ากับ 1.67 XRD แพทเทิร์นแสดงวัฏภาคจะเป็นดังภาพ 2.2 ถ้าอัตราส่วนระหว่าง Ca/P น้อยกว่า 1.67 โดยโมล จะได้ไฮดรอกซีแอปาไทต์ที่มีเฟสอื่นปนอยู่ หรือวัฏภาคอื่นเช่น TTCP (Tetracalcium phosphate, Ca₄P₂O₉ หรือ Ca₄(PO₄)₂O) ถ้าอัตราส่วน ระหว่าง Ca/P มากกว่า 1.67 โดยโมลจะได้เฟส CaO ปนอยู่กับเฟสของไฮดรอกซีแอปาไทต์ โดยใน เชิงพาณิชย์อัตราส่วนโดยโมลระหว่าง Ca/P ของวัสดุไฮดรอกซีแอปาไทต์จะอยู่ในช่วง 1.57-1.70 (Fischer-Brandeis et al.,1987)

รูปที่ 2.2 XRD แพทเทิร์นของผงไฮครอกซีแอปาไทต์เตรียมโดยวิธีการตกตะกอน ที่มีอัตราส่วน โดยโมลระหว่าง Ca/P เท่ากับ 1.67 (Hench and Wilson, 1993)

2.1.3 การเตรียมวัสดุผงไฮดรอกซีแอปาไทต์

การเตรียมวัสคุไฮดรอกซีแอปาไทต์มีอยู่หลายวิธี ซึ่งแต่ละวิธีมีขั้นตอนการเตรียม และข้อดีข้อเสียแตกต่างกันไป วิธีหลัก ๆ ที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันมีอยู่ 5 วิธี ได้แก่ การเตรียมวัสดุผง จากปฏิกิริยาสถานะของแข็ง การเตรียมวัสดุผงจากการตกตะกอน การเตรียมวัสดุผงด้วยเทคนิด ไฮโดรเทอร์มอล การเตรียมวัสดุผงด้วยเทคนิคโซล-เจลและวิธีการสังเคราะห์วัสดุผงโดยวิธี Pechini หรือวิธีพอลีเมอร์เชิงซ้อน โดยแต่ละวิธีมีรายละเอียดโดยสรุปดังต่อไปนี้

2.1.3.1 การเตรียมวัสดุผงจากปฏิกิริยาสถานะของแข็ง

การเตรียมวัสดุผงจากปฏิกิริยาสถานะของแข็ง (Solid state reaction) เป็น วิธีการที่อาศัยการเกิดปฏิกิริยาเคมีระหว่างสารตั้งต้นที่สถานะเป็นของแข็งผสมกันอยู่ ซึ่งเป็นวิธีการ ที่นิยมใช้ในการเตรียมผงพวกสารประกอบออกไซด์เชิงซ้อน โดยใช้สารพวกคาร์บอเนตในเตรต-ซัถไฟถ์แอซิเตท และออกซาเลตเป็นสารตั้งต้น ตัวอย่างเช่น การสังเคราะห์วัสดุผงเซรามิก 2 โครงสร้างของไฮดรอกซีแอปาไทต์ (Ca₁₀(PO₄)₆(OH)₂, HAp) และเบต้า-ไตรแกลเซียมฟอสเฟส (Ca₃(PO₄)₂, β -TCP) จากการทำปฏิกิริยาระหว่าง บรูไซต์ (Brushite, CaHPO₄,2H₂O) กับแคลเซียม คาร์บอเนต (CaCO₃) ดังสมการที่ 2.1 และ 2.2 (Yang et al., 1998)

$$6CaHPO_{4}.2H_{2}O + 4 CaCO_{3} \longrightarrow Ca_{10}(PO_{4})_{6}(OH)_{2} + 14H_{2}O + 4CO_{2}$$
(2.1)

$$2CaHPO_4 \cdot 2H_2O + 4 CaCO_3 \longrightarrow Ca_3(PO_4)_2 + 5H_2O + CO$$
(2.2)

โดยที่การทำปฏิกิริยาของบรู ไซต์กับแคลเซียมคาร์บอเนต สามารถเตรียม ได้โดยการบดย่อยด้วยลูกบดแบบบดเปียก (Wet ball milling) หลังจากนั้นทำให้สารละลายแห้งจน กลายเป็นของแข็งที่มีส่วนผสมของบรู ไซต์และแคลเซียมคาร์บอเนต จากนั้นให้ความร้อนเพื่อให้ เกิดการสลายตัวหรือเกิดปฏิกิริยากันระหว่างสารตั้งต้นต่างชนิดกัน แล้วเกิดเป็นชนิดใหม่ขึ้นมา กระบวนการดังกล่าวเรียกว่า การแคลไซน์ (Calcination)

รูปที่ 2.3 XRD แพทเทิร์นของผงไฮครอกซีแอปาไทต์ที่ผ่านการแคลไซน์ที่อุณหภูมิต่าง ๆ โดยที่ (ก) 1000°C/1h, (ข) 1000°C/4h, (ค) 1100°C/2h และ (ง) 1200°C/2h

มีปัจจัยอยู่หลายประการที่มีอิทธิพลต่อการเกิดปฏิกิริยาสถานะของแข็ง ระหว่างอนุภาคผงของตัวทำปฏิกิริยา เช่น ธรรมชาติทางเกมีของตัวทำปฏิกิริยาและสารที่เกิดขึ้น ใหม่ ขนาดของอนุภาก ลักษณะการกระจายตัวของอนุภาก กวามแตกต่างของอนุภากในวัสดุผงผสม ความเป็นเนื้อเดียวกันของวัสดุผงผสม สภาวะของบรรยากาศ อุณหภูมิและระยะเวลาที่ใช้ใน การเกิดปฏิกิริยา โดยทั่วไปแล้ว ถ้าใช้อนุภาคของวัสดุผงที่มีขนาดโต อัตราการเกิดปฏิกิริยาในวัสดุ ผงผสมก็จะลดลง เนื่องจากอนุภาคของวัสดุผงต้องเคลื่อนที่ด้วยระยะทางที่ไกลขึ้น นอกจากนี้ กุณภาพของการผสมอนุภาคของตัวทำปฏิกิริยาก็เป็นประเด็นสำคัญ ที่มีผลต่อระยะทางในการแพร่ และจำนวนผิวที่อนุภาคสัมผัสกันอีกด้วย

การเตรียมวัสดุผงจากปฏิกิริยาสถานะของแข็งมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างน้อย แต่วัสดุผงที่เตรียมได้มักจะมีปัญหาเรื่องการเกาะกลุ่มกันเป็นก้อนโต (Agglomeration) ทำให้ต้องมี การบคย่อยลดขนาดอยู่เสมอ เนื่องจากการบคย่อยต้องมีการใช้ลูกบค (Media ball) จึงมีโอกาสทำให้ วัสดุผงที่เตรียมได้มีสารแปลกปลอม (Contamination) ปะปนมาด้วย และเมื่อนำไปใช้อาจจะทำให้ เกิดเฟสที่ไม่ต้องการเกิดขึ้นในผลิตภัณฑ์ได้

2.1.3.2 การเตรียมวัสดุผงจากการตกตะกอน

การเตรียมวัสดุผงจากการตกตะกอน (Precipitation) เป็นเทคนิคเชิงเคมี ประเภทปริมาณวิเคราะห์ (Quantitative analysis) แบบเปียกประเภทหนึ่งที่มีมานานและถูกนำมาใช้ ในการเตรียมสารประกอบของเกลืออนินทรีย์ต่าง ๆ ได้อย่างมากมาย

การตกตะกอนเป็นการทำให้โมเลกุลหรือไอออนที่ละลายอยู่ใน สารละลายเกิดการแยกตัวออกมาจากสารละลาย โดยอาศัยการเติมสารเคมีที่เหมาะสมที่เรียกว่า พรีซิพพิแทนต์ (Precipitant) อย่างช้า ๆ ในปริมาณที่พอเหมาะ หรือมีการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิหรือ กวามดันเพื่อลดขีดความสามารถในการละลายของระบบลดลงทำให้ระบบมีการตกตะกอนเกิดขึ้น ใค้ ซึ่งการตกตะกอนจะประกอบด้วยกลไกลสำคัญคือ การเกิดนิวเคลียส (Nucleation) และการ เติบโต (Growth) โมเลกุลหรือไอออนของสารแปลกปลอมที่ปะปนอยู่ในสารละลาย โดยการเกาะ แนบอยู่กับพื้นผิวบางส่วนของอนุภากอะตอม สามารถที่จะทำให้กลไกการเติบโตของระบบ เปลี่ยนแปลงได้อยู่เสมอ นอกจากนี้การเติบโตของตะกอนตามแนวแกนของผลึกด้วยอัตราการ เติบโต ที่แตกต่างกัน ยังเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ตะกอนที่ได้มีรูปร่างเป็นแบบขึ้นกับทิศทาง (Anisotropy)

การควบคุมการตกตะกอนนั้น สามารถทำได้ด้วยการควบคุมอัตราการ

ผสมกับอุณหภูมิของสารละลาย นอกจากนี้ยังมีตัวแปรที่สำคัญอื่น ๆ อีก ได้แก่ ความเข้มข้นของ สารละลาย ค่าพีเอช (pH) อัตราการผสมกันและการกวนสารละลายให้เข้ากัน ในการตกตะกอนนั้น จำเป็นจะต้องมีการทิ้งสารละลายเอาไว้ช่วงเวลาหนึ่ง เพื่อให้การตกตะกอนเป็นไปอย่างสมบูรณ์ เทคนิคการตกตะกอนสามารถใช้วัสคุผงที่มีความบริสุทธิ์สูงและมีขนาดอนุภาคเล็ก ตัวอย่างการนำ เทคนิคการตกตะกอนไปใช้ในการเตรียมวัสคุผงไฮครอกซีแอปาไทต์ จากรายงานวิจัยของ Sung et al., 2004 โดยในการเตรียมจะใช้การทำปฏิกิริยาของแคลเซียมไนเตรต (Ca(NO₃)₂.4H₂O) และ แอมโมเนียมไฮโดรเจนฟอสเฟต ((NH₄)H₂PO₄) ที่ละลายในน้ำกลั่น จากนั้นคนให้สารละลายเข้ากัน เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ซึ่งจะเกิดการตกตะกอนที่สมบูรณ์แล้วปล่อยทิ้งไว้ 12 ชั่วโมงโดยที่ไม่มีการคน ทำการล้างด้วยน้ำกลั่นแล้วกรองเอาตะกอนจากสารละลายทิ้งให้ตะกอนแห้งที่อุณหภูมิห้องใน อากาศ ซึ่งจะได้วัสดุผงไฮครอกซีแอปาไทต์ที่ยังไม่เป็นผลึกจากนั้นทำการแคลไซน์ที่อุณหภูมิ 500-1000°C ซึ่งจะได้วัสดุผงไฮครอกซีแอปาไทต์ที่เป็นผลึกเกิดขึ้น

รูปที่ 2.4 แผนภาพกลไกการเกิดวัสคุผงไฮดรอกซีแอปาไทต์ (ดัดแปลงจาก Sung et al., 2004)

รูปที่ 2.5 รูปไมโครกราฟของผงไฮครอกซีแอปาไทต์ทำให้แห้งที่ 100°C/12 h (Sung et al., 2004)

รูปที่ 2.6 XRD แพทเทิร์นของผงไฮครอกซีแอปาไทต์แคลไซน์ที่อุณหภูมิต่าง ๆ (Sung et al., 2004)

2.1.3.3 การเตรียมวัสดุผงด้วยเทคนิคไฮโดรเทอร์มอล

การเตรียมวัสดุผงด้วยเทคนิคไฮโดรเทอร์มอล (Hydrothermal) เกี่ยวข้อง กับการให้กวามร้อนแก่ตัวทำปฏิกิริยาพวกเกลือของโลหะออกไซด์ ไฮดรอกไซต์ หรือพวกโลหะ ต่าง ๆ ที่อยู่ในรูปของสารละลายหรือสารแขวนลอย (ปกติจะใช้น้ำ) ด้วยอุณหภูมิและความคันสูง ซึ่งการตกตะกอนภายใต้สภาวะดังกล่าวนี้จะทำให้เกิดผงที่ปราสจากน้ำ (Anbydrous powder) ที่มี ลักษณะที่ก่อนข้างโด่ดเด่นเป็นพิเศษ นอกจากนี้ผงที่ได้ยังมีขนาดอนุภาคที่เล็กมาก ๆ (โดยทั่วไปจะ มีขนาดประมาณ 10-12 นาโนเมตร) มีการกระจายตัวของขนาดอนุภาคน้อย ส่วนใหญ่เป็นพวกผลึก เชิงเดี๋ยว มีความบริสุทธิ์สูงและมีความเป็นเนื้อเดียวกันดี เทคนิคไฮโดรเทอร์มอลนี้จะมี ความแตกต่างจากเทคนิกการตกตะกอนที่ได้กล่าวมาก่อนแล้ว ตรงที่ด้องมีการใช้อุณหภูมิและความ คันสูงในการเกิดปฏิกิริยา ซึ่งอุณหภูมิที่ใช้งานก็มักจะใกล้กับบริเวณจุดเดือดกับอุณหภูมิวิกฤติของ น้ำ (374°C) และความคันที่ใช้จะอยู่ในช่วงประมาณ 20 MPa จึงต้องทำการเตรียมในหม้อนึ่งอัด ความดันไอ (Autoclave)

การสังเคราะห์วัสดุผงไฮครอกซีแอปาไทต์โดยเทคนิคไฮโครเทอร์มอล สารตั้งต้นอยู่ในรูปของ Ca(NO₃)₂, (NH₄)₂HPO₄, NH₄H₂PO₄, 29% NH₄OH และ 9% HNO₃ ซึ่งเป็น วิธีการสังเคราะห์ที่ให้ทั้งปริมาณและคุณภาพของวัสดุผงไฮครอกซีแอปาไทต์สูง และได้วัสดุที่มี โครงสร้างแบบเข็ม (Needle-structure) ที่มีความกว้างประมาณ 20-40 นาโนเมตรและยาวประมาณ 100-160 นาโนเมตร

รูปที่ 2.7 ผลึกไฮครอกซีแอปาไทต์ที่เตรียมโคยวิธีไฮโครเทอร์มอล ที่อุณหภูมิ 200°C/24 h โคยมีค่า pH ของสารละลายคือ 10 ที่อุณหภูมิห้อง (ก) วัสคุผงที่เตรียมจาก 2-Propanal 50 vol% ในน้ำและ (ข) วัสคุผงที่เตรียมจาก KCl 1wt%

2.1.3.4 การเตรียมวัสดุผงด้วยเทคนิคโซล-เจล

การเตรียมวัสดุผงด้วยเทคนิคโซล-เจล (sol-gel) เป็นกระบวนการเชิงเคมี ประเภทหนึ่งที่ได้รับความนิยมอย่างสูง เนื่องจากเป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพสูงในการผลิตชิ้นงาน ที่มีคุณภาพ และนอกจากนี้ยังสามารถนำไปดัดแปลงประยุกต์ใช้งานในการผลิตวัสดุได้หลาย รูปแบบ เช่นการผลิตสารเร่งปฏิกิริยา (Catalysis) ตัวดูดซับ (Absorbents) แผ่นฟิลม์บาง (Thin films) การเคลือบวัสดุ (Coating) และวัสดุชีวภาพ (Biomaterials)

โซล-เจล เป็นเทอมที่มีลักษณะเฉพาะตัวและเกี่ยวโยงกับเทคนิคต่าง ๆ มากมายที่สามารถนำมาใช้เพื่อเตรียมสารที่มีความบริสุทธิ์สูง และมีความสม่ำเสมอเป็นเนื้อเดียวกัน ในระดับโมเลกุล ซึ่งการเตรียมผงด้วยเทคนิคโซล-เจล จะต้องประกอบไปด้วยขั้นตอนหลัก ดังต่อไปนี้

เตรียมโซลจากการผสมสารตั้งต้นขนาดอนุภาคเล็กกว่า 0.1 ไมโครเมตร
 ชนิดต่าง ๆ ในปริมาณที่เหมาะสมในของเหลว แล้วทำให้อนุภาคเหล่านี้มีการกระจายตัวไปทั่ว
 ของเหลวอย่างเสถียร (มีสภาพเป็นคอลลอยด์แบบเสถียร)

ทำการเปลี่ยนแปลงความเข้มข้นด้วยการระเหยของเหลวบางส่วน ออกไป หรือปล่อยทิ้งไว้เป็นเวลานานหรือมีการเติมสารนำไฟฟ้า (Electrolyte) ที่เหมาะสมลงไป เพื่อเหนี่ยวนำให้เกิดการสร้างพันธะที่เชื่อมต่อกันเป็นโครงข่ายต่อเนื่องในสามมิติ คล้ายคลึงกับ กระบวนการเกิดพอลิเมอร์ (Polymerization) จะเป็นกลไกที่คอยควบคุมการยึดเกาะกันของ องค์ประกอบทางเคมี และช่วยป้องกันไม่ให้เกิดการแยกออกไปกองอยู่อีกด้านใดด้านหนึ่งมาก เกินไปอีกด้วย ในการเกิดเจล (Gelation) จะอาศัยกลไกการสลายตัวด้วยน้ำ (Hydrolysis) และกลไก การควบแน่น (Condensation) เป็นสำคัญ

ทำการระเหยของเหลวที่อยู่ในเจลออกไป (Dehydration) ความแข็งแรง ของตัวเจลจะช่วยป้องกันไม่ให้อะตอมย้ายตำแหน่ง หรือหลุดแยกไปจากกันในระหว่างที่มี การทำให้เจลแห้ง จึงช่วยให้สามารถรักษาความสม่ำเสมอและเป็นเนื้อเดียวกันในระดับโมเลกุลให้ คงอยู่ได้ นอกจากนี้การกำจัดของเหลวออกไปจากตัวเจลภายใต้สภาวะยิ่งยวด (Supercritical state) หรือภาวะวิกฤติมิติเกิน (Hypercritical state) นั้นแทบจะทำให้ไม่มีการหดตัวเกิดขึ้นเลย เจลที่แห้ง แล้วจึงไม่มีการแน่นตัวเกิดขึ้น ทำให้มีความเปราะจึงสามารถบดย่อยเจลที่แห้งแล้วให้กลายเป็นผง ละเอียดได้ง่าย

 ทำการแคลไซน์เจลที่ปราศจากน้ำให้เปลี่ยนไปเป็นสารประกอบ ตามต้องการต่อไปนี้ ผงที่เตรียมได้โดยวิธีโซล-เจลจะมีขนาดอนุภาคเล็กละเอียดมาก อยู่ในช่วง ประมาณ 20 ถึง 50 นาโนเมตรและมีพื้นที่ผิวมาก การเผาผนึกให้เกิดการเกาะตัวจึงสามารถทำได้ที่ อุณหภูมิต่ำ กระบวนการสังเคราะห์วัสดุผงไฮดรอกซีแอปาไทต์ด้วยวิธีโซล-เจล สามารถสังเคราะห์ ได้ดังภาพที่ 2.8 สารตั้งต้นที่ใช้อยู่ในรูปของ P₂O₅, C₂H₅OH, Ca(NO₃).4H₂O (Wang et al., 2005) โดยอาศัยการเกิดปฏิกิริยาเคมีแบบเปียก (Wet chemical reactions) โดยเริ่มต้นละลาย P₂O₅ ในเอทานอลให้ได้สารละลาย 0.5 mol/I และละลาย Ca(NO₃).24H₂O ในเอทานอลให้ได้สารละลาย 1.67 mol/I สารละลายทั้งสองจะถูกผสมกันด้วยอัตราส่วนโดยโมลระหว่าง Ca/P ของสารละลาย เริ่มต้นคือ 1.67 ใช้อุณหถูมิในการอบให้แห้งที่ 80 °C/24 h เจลแห้งจะถูกแคลไซน์ที่อุณหภูมิ 600 700 800 และ 900°C

รูปที่ 2.8 การสังเคราะห์ไฮครอกซีแอปาไทต์ด้วยวิธีโซล-เจล (Wang et al., 2005)

รูปที่ 2.9 XRD แพทเทิร์นของผงไฮครอกซีแอปาไทต์ ที่ถูกทิ้งไว้ 4 h และแคลไซน์ที่อุณหภูมิ 700°C (Wang et al., 2005)

2.1.3.5 การเตรียมวัสดุผงด้วยวิธี Pechini หรือวิธีพอลีเมอร์เชิงซ้อน

การสังเคราะห์วัสดุผงด้วยวิธี Pechini (The pechini method) หรือวิธีพอลีเมอร์ เชิงซ้อน (polymerized complex method) ถูกพัฒนามาจากกระบวนการโซล-เจลแบบดั้งเดิมในปี 1967 โดยในตอนต้นวิธี Pechini (pechini, 1967) เหมาะสำหรับการเตรียมฟิล์มบาง ต่อมาใน ภายหลังได้มีการปรับปรุงเพื่อใช้สังเคราะห์วัสดุผง

วิธี Pechini เป็นวิธีที่แสดงถึงการเกิดสารประกอบจำพวกโลหะอัลคาไล (Alkali metals) อัลกาไลเอิร์ท (Alkali earths) โลหะทรานซิชั่น (Transition metal) และสารที่ไม่ใช่ โลหะบางตัว ซึ่งสารเหล่านี้จะทำปฏิกิริยากับสารประกอบอินทรีย์ เช่น กรดซิตริก (Citric acid) โดย ที่โพลีแอลกอฮอล์ เช่น เอทิลีนไกลคอล (Polyethylene glycol) จะถูกเติมเข้าไปสร้างพันธะระหว่าง โลหะและสารประกอบอินทรีย์ด้วยปฏิกิริยาโพลีเอสเตอร์ริฟิเคชั่น (Polyesterification) เป็นผลทำ ให้เกิดเจลขึ้นในสารผสม ซึ่งหลังจากทำให้เจลแห้งแล้วจะได้อนุภาคออกไซด์ที่เกาะตัวกันและมี ขนาดน้อยกว่าระดับไมโกรเมตร

วิธี Pechini สามารถเลือกใช้สารประกอบอินทรีย์ และสารที่ทำให้เกิด กระบวนการพอลิเมอร์ได้หลากหลาย ซึ่งมีนักวิจัยหลายกลุ่มใช้วิธี Pechini ในการสังเคราะห์วัสดุ ผง และได้วัสดุผงที่มีขนาดอนุภาคในระดับนาโนเมตร ส่วนข้อดีของวิธี Pechini คือสารตั้งต้นที่ใช้
 เป็นสารประกอบของเกลือในเตรตที่มีราคาถูกและหาซื้อได้ง่าย กระบวนการเจลเกิดได้ง่ายโดยไม่
 ต้องกวบกุมก่า pH (ก่า pH อยู่ในช่วงที่กว้าง) ทำให้เกิดเป็นสารประกอบไฮดรอกโซ (hydroxo complex) ที่เหมาะสม และง่ายต่อการสังเคราะห์สารประกอบออกไซด์ สำหรับข้อเสียของวิธี
 Pechini คือการกวบกุมขนาด รูปร่างและลักษณะทางกายภาพของอนุภาคทำได้ยากกว่ากระบวนการ โซล-เจล

รูปที่ 2.10 การสังเคราะห์วัสดุผงไฮดรอกซีแอปาไทต์โดยวิธีพอลิเมอร์เชิงซ้อน (Pena et al., 2003)

2.2 อะลูมินา

อะลูมินา (Alumina) มีชื่อทางเคมีคือ Aluminium Oxide มีสูตรทางเคมี เป็น Al₂O₃ จัคเป็น ออก ไซค์ที่มนุษย์ใช้ประโยชน์มาตั้งแต่คึกคำบรรพ์จนกระทั่งถึงปัจจุบันและยังคงถูกพัฒนานำมาใช้ งานมากขึ้นในอนาคต อะลูมินาบริสุทธิ์มีความถ่วงจำเพาะ 3.69 จุคหลอมเหลว 2030°C ความแข็ง (Mohs Scale) เท่ากับ 9 อะลูมินาในธรรมชาติจัคเป็นแร่ธาตุที่พบในรูปของ Corundum (Al₂O₃) Diaspore (Al₂O₃•H₂O) Gibbsite (Al₂O₃•3H₂O) และ Bauxite (Al₂O₃•2H₂O) โดยแร่ Corundum ที่พบจะ เป็นรัตนชาติ เช่น ทับทิม (Ruby) ไพลิน (Sapphire) บุษราคัม (Yellow Sapphire) เป็นรูปแบบของ Corundum ที่มีมลทิน ในขณะที่ Corundum ที่ไม่มีมลทินจะไม่มีสี อะลูมินาบริสุทธิ์และ Hydrate อะลูมินา สามารถสกัดได้จาก แร่ Bauxite และดินลูกรังโดยวิธีของ Bayer (Bayer Process) คือนำแร่ มาบดแล้วหลอมด้วยโซคาไฟ (Caustic Soda) จากนั้นแยกตะกอนที่ได้ออกมาแล้วเผา

อะลูมินาจะพบในรูปอัลฟา (∝) แกมมา (γ) และเบต้ำ (β) โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของ อัลฟาอะลูมินาและแกมมาอะลูมินาในอุณหภูมิที่ไม่เกิน 500 °C อะลูมินาจะอยู่ในรูปแกมมา หาก นำไปเผาให้อุณหภูมิสูงถึง 1150-1200°C จะเปลี่ยนอยู่ในรูปของอัลฟา แต่เบต้าอะลูมินาจะอยู่ในรูป

ของสารประกอบโซเดียมคือ Sodium Aluminate (Na₂O•11Al₂O₃) (สุจินต์ พราวพันธุ์, 2545) อะลูมินาที่มีความเสถียรมากที่สุดอยู่ในรูปอัลฟาอะลูมินา (∝-Al₂O₃) ซึ่งมีโครงสร้างเป็น เฮกซาโกนอล (Hexagonal) โดยมีออกซิเจนเรียงตัวกันแบบเฮกซาโกนอล และมีอะลูมิเนียมที่มี ขนาดเล็กกว่าแทรกอยู่ในช่องออกตะฮีดรอล 2 ใน 3 ส่วนของช่องทั้งหมด ดังแสดงในรูปที่ 2.11

รูปที่ 2.11 โครงสร้างของอะลูมินา (Worrall, W.E., 1986)

เนื่องจากสมบัติของอะลูมินาที่มีก่าความแข็งสูง มีความหนาแน่นสูง มีความด้านทานต่อการ จัคสีและสึกกร่อนสูง ทนต่อสารเคมี เป็นฉนวนไฟฟ้าที่อุณหภูมิสูงได้ดี และมีความทนไฟสูง จึง สามารถนำมาใช้ในอุตสาหกรรมได้หลายประเภท เช่น อุตสาหกรรมเครื่องขัดถู (Abrasive) อุตสาหกรรมวัสดุทนไฟ อุตสาหกรรมเซรามิก และอื่น ๆ ซึ่งแนวโน้มในการนำอะลูมินาไปใช้งาน ก็ได้มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเซรามิกสมัยใหม่ สามารถนำอะลูมินาไปใช้งาน ก็ได้มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเซรามิกสมัยใหม่ สามารถนำอะลูมินาที่ได้ จากการสังเคราะห์มาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ได้หลายประเภท เช่น อุปกรณ์ประกอบชิ้นส่วน อิเล็กทรอนิกส์ ชิ้นส่วนรถยนต์ อุปกรณ์กึ่งด้วนำไฟฟ้า อุปกรณ์ฉนวนไฟฟ้า เครื่องมือตัดแต่ง อุปกรณ์ทางการแพทย์ อวัยวะเทียม เครื่องมือวิทยาศาสตร์ เป็นต้น โดยอะลูมินาที่นำมาใช้ในนั้นจะ มีชนิดทั้งที่เป็นผง เป็นผลึกเดี่ยว ๆ เป็นฟิล์มบาง ๆ เป็นเส้นใยและที่เป็นรูพรุน ทั้งนี้อะลูมินาที่จะ นำมาใช้นั้นต้องมีความบริสุทธิ์สูงและมีความละเอียดมากเพราะสมบัติทางฟิสิกส์และเชิงกลของ อะลูมินาสามารถเพิ่มขึ้นได้โดยการกำจัดมลทินต่าง ๆ ออกไป เช่น ซิลิกาที่ปนเปื้อนจะมีผลต่อการ ควบกุม Microstructure มีผลต่ออัตราการสึกกร่อนของอะลูมินารวมทั้งมีผลต่อการเผาผนึก (Sintering) และแคลเซี่ยมที่ปนเปื้อนก็มีผลกำให้สมบัติเชิงกลของอะลูมินาลดลง

2.3 เซอร์โคเนีย

เซอร์ โคเนียที่เกิดตามธรรมชาติโดยทั่วไปจะพบอยู่ในรูปของแร่แบดดีเลไอต์ (Baddeleyite) หรือเซอร์คอน (ZrSiO4) ซึ่งการที่จะได้เซอร์ โคเนียที่บริสุทธิ์นั้น จะต้องทำการแยก สิ่งเจือปนที่ไม่ต้องการออก โดยผ่านกรรมวิธีการผลิตที่ซับซ้อนและทันสมัย

เซอร์ โคเนียบริสุทธิ์ที่ได้จะอยู่ในวัฏภาคแบบโมโนคลีนิค (Monoclinic) ที่อุณหภูมิห้องและ จะเกิดการเปลี่ยนวัฏภาคเป็นเตตระ โกนอล (Tetragonal Phase) และลูกบาศก์ (Cubic Phase) เมื่อมี การเปลี่ยนอุณหภูมิ ดังรูปที่ 2.12 ซึ่งผลของการเปลี่ยนโครงสร้างนี้ จะทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงปริมาตรสูงถึง 3%-5% ซึ่งผลของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้เราไม่สามารถใช้ ประโยชน์จากเซอร์ โคเนียบริสุทธิ์ได้ (Stevens, R., 1986)

รูปที่ 2.12 การเปลี่ยนวัฏภาคของเซอร์ โคเนีย ณ อุณหภูมิต่าง ๆ (Chawla, K.K., 1993)

แต่ผลของการเปลี่ยนแปลงปริมาตรดังกล่าวนี้ก็เป็นจุดเด่นพิเศษของเซอร์โคเนียที่ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้โดยการเติมสารบางตัวที่เรียกว่าสารสร้างความเสถียร (Stabilizer) เมื่อเติมสารดังกล่าวแล้ว เซอร์โคเนียจะสามารถนำมาใช้งานที่อุณหภูมิห้องได้และยังเกิดสมบัติ พิเศษที่สำคัญประการหนึ่งคือ ความเหนียว

2.4 รูปแบบเสถียรของเซอร์โคเนีย

ดังที่ได้กล่าวในเบื้องต้นแล้วว่า เซอร์โกเนียไม่สามารถนำมาใช้งานได้ตามลำพังที่อุณหภูมิ ห้องจำเป็นที่จะต้องเติมสารสร้างความเสถียรบางตัวเข้าไป โดยสารที่นิยมใช้โดยทั่วไปได้แก่ แมกนีเซียมออกไซด์ (MgO) อิธเทียมออกไซด์ (Y₂O₃) แคลเซียมออกไซด์ (CaO) โดยสารดังกล่าวนี้ จะทำให้เซอร์โคเนียสามารถใช้งานได้ที่อุณหภูมิห้องโดยจะไปทำให้โครงสร้างของเซอร์โคเนีย เสถียรในรูปเตตระโกนอลหรือลูกบาศก์ การเติมสารสร้างความเสถียรที่ต่างชนิดและปริมาณที่ ต่างกันจะทำให้ได้ โครงสร้างจุลภาคที่ต่างกัน ซึ่งสามารถแบ่งลักษณะความต่างของโครงสร้าง จุลภาค ได้เป็น 3 ลักษณะคือ

- 1. Partially Stabilised Zirconia
- 2. Tetragonal Zirconia Polycrystal
- 3. Partially Stabilised Zirconia in a non Zirconia matrix

รูปที่ 2.13 ลักษณะของโครงสร้างจุลภาคของเซอร์โคเนีย ทั้ง 3 ระบบ (Richard, H.J., Hannink, Patrick, M.K., and Barry, C.M., 2000)

ซึ่งจากลักษณะของโครงสร้างจุลภาคที่ต่างกันจึงทำให้เกิดชื่อเรียกและสัญลักษณ์ของ เซอร์โคเนียแตกต่างกันออกไปเช่น

- TZP Tetragonal Zirconia Polycrystal
- PSZ Partially Stabilised Zirconia
- FSZ Fully Stabilised Zirconia
- TTC Transformation Toughened Ceramics
- ZTA Zirconia Toughened Alumina
- TTZ Transformation Toughened Zirconia

2.4.1 Partially Stabilised Zirconia

คือ ลักษณะของเซอร์ โคเนียที่บางส่วนเสถียร (Stable) ในวัฎภาคเตตระ โกนอลแล้ว กระจายอยู่ในวัฎภาคลูกบาศก์ โดยทั่วไปการทำให้เกิด โครงสร้างลักษณะนี้จะใช้ MgO และ CaO เป็นสารสร้างความเสถียร โดยหากพิจารณาจากแผนภูมิวัฎภาคในรูปที่ 2.14 ในระบบของ ZrO₂ และ MgO เมื่อเราพิจารณาปริมาณของ MgO ในช่วง 6%mol - 8%mol จะพบว่าที่อุณหภูมิประมาณ 2000°C-2450°C เกิดสารละลายของแข็ง (Solid Solution) ในวัฎภาคลูกบาศก์ หากทำให้สารละลาย ของแข็งนี้เย็นตัวอย่างรวดเร็ว (Quench) มาอยู่ในบริเวณที่เกิดสารละลายของแข็ง วัฎภาคลูกบาศก์ และวัฎภาคเตตระ โกนอลในบริเวณนี้จะเกิดนิวเคลียสของสารละลายของแข็งวัฎภาคเตตระ โกนอล ซึ่งสามารถควบคุมขนาดของนิวเคลียสได้ โดยการคุมอัตราการลดอุณหภูมิ (Cooling Rate) จากช่วง อุณหภูมิคังกล่าวมาที่อุณหภูมิห้อง

จากกระบวนการคังกล่าวจะได้ PSZ ซึ่งผลึกของ t-ZrO₂ นี้จะสามารถเปลี่ยนรูปเป็น โมโนคลีนิคเซอร์โคเนีย (m-ZrO₂) ได้เมื่อมีแรงจากภายนอกมากระทำ ซึ่งเป็นกระบวนการการเกิด ความเหนียวที่สำคัญกระบวนการหนึ่ง ซึ่งจะกล่าวถึงในรายละเอียดต่อไป

รูปที่ 2.14 แผนภูมิวัฏภาคของ MgO ใน ZrO₂ (Grain, C.F., 1967)

2.4.2 Tetragonal Zirconia Polycrystal (TZP)

คือ เซอร์ โคเนียที่เสถียรอยู่ในวัฏภาคเตตระ โกนอลทั้งหมด โดยทั่วไปจะเกิดจาก การใช้ Y₂O₃ เป็นสารสร้างความเสถียร หากพิจารณาแผนภูมิวัฏภาคในระบบ ZrO₂-Y₂O₃ (รูป ที่ 2.15) บริเวณ 0 mol%-5 mol% ของ Y₂O₃ จะพบว่าที่ช่วงอุณหภูมิประมาณ 1300°C ถึง 1650°C เซอร์ โคเนีย จะอยู่ในวัฏภาคเตเตระ โกนอลเกือบ 100% ซึ่งหากทำให้เซอร์ โคเนียที่อยู่ในสภาพคังกล่าวเย็น ตัวอย่างรวดเร็วมาที่อุณหภูมิห้อง จะได้เซอร์ โคเนียที่อยู่ในรูปของ TZP

จากการศึกษาสมบัติระหว่างความแข็งแรงกับขนาดอนุภาคของ TZP พบว่าเมื่อขนาด ของอนุภาคใหญ่เกินกว่าขนาควิกฤต (Critical Size) (แสดงในรูปที่ 2.16) โครงสร้างเตตระ โกนอลจะ สามารถเปลี่ยนวัฏภาคได้เองตามธรรมชาติ ซึ่งผลของการเปลี่ยนวัฏภาคนี้จะส่งผลให้ค่าความ แข็งแรงของวัสดุลดลง (Stevens, R., 1986)

รูปที่ 2.15 แผนภูมิวัฏภาคของ Y2O3 ใน ZrO2 (Miller, R.A., Smialek, R.G., and Garlick, 1981)

จากที่กล่าวเบื้องต้นว่าขนาดของเกรน (Grain Size) ของ TZP มีผลต่อค่า ความแข็งแรงดังนั้นจึงมีการศึกษาหาขนาดวิกฤตที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนวัฏภาคของเซอร์โคเนียพบว่า ขนาดวิกฤตขึ้นอยู่กับปริมาณของสารสร้างความเสถียรที่เติมลงไป ดังรูปที่ 2.16 (Stevens, R., 1986)

รูปที่ 2.16 ผลของปริมาณสารสร้างความเสถียรกับขนาด Critical Grain Size (Stevens, R., 1986)

2.4.3 Partially Stabilised Zirconia in a non Zirconia matrix

คือ เซอร์ โคเนียที่มีความละเอียคระดับไมครอนกระจายอยู่ในเนื้อหลัก (Matrix) อื่น ที่ไม่ใช่เซอร์ โคเนีย เช่น อะลูมินาหรือมูลไลท์ หากกระจายอยู่ในเนื้อหลักที่เป็นอะลูมินา โคยทั่วไป จะเรียกว่า Zirconia Toughened Alumina (ZTA) หรือหากเซอร์ โคเนียถูกกระจายอยู่ในเนื้อหลักซึ่ง เป็นมูลไลท์ก็จะถูกเรียกว่า Zirconia Toughened Mullite (ZTM)

2.5 กระบวนการเกิดความเหนียวของเซอร์โคเนีย

2.5.1 กระบวนการเกิดความเหนียวโดยอาศัยการเปลี่ยนวัฏภาคของเซอร์โกเนีย

คือการเกิดความเหนียวโดยอาศัยการเปลี่ยนวัฏภาคของเซอร์โคเนียจาก t-ZrO₂ เป็น m-ZrO₂โดยทั่วไปแล้วเมื่อทำการลดอุณหภูมิหลังจากการเผาผนึก เซอร์โคเนียจะเกิดการเปลี่ยน วัฏภาค จาก t-ZrO₂ เป็น m-ZrO₂ ที่อุณหภูมิประมาณ 1200°C อย่างไรก็ตามเซอร์โคเนียที่มีขนาดอนุภาคเล็ก หรือถูกบังกับโดยวัฏภาคหลัก (เช่น เซอร์โคเนียที่กระจายตัวอยู่ในวัฏภาคของอะลูมินา) เซอร์โคเนีย เหล่านี้จะสามารถคงตัวอยู่ในสภาวะอุปเสถียรของ t-ZrO₂ ได้ กระบวนการการเกิด ความเหนียวโดย การเปลี่ยนวัฏภาคนี้จะเริ่มขึ้นเมื่อ มีรอยร้าวเกิดขึ้นภายในชิ้นงาน รอยร้าวที่เกิดขึ้นนี้จะส่งผลทำให้ บริเวณที่มีรอยร้าวเกิดแรงเก้น ซึ่งพลังงานส่วนนี้จะทำให้เซอร์โคเนียที่อยู่ในสภาวะอุปเสถียรของ t-ZrO₂ เปลี่ยนกลับไปอยู่ในรูปของ m-ZrO₂ ซึ่งผลของการเปลี่ยนวัฏภาคนี้จะทำให้เซอร์โคเนียเกิดการ เปลี่ยนแปลงปริมาตร โดยจะขยายตัวประมาณ 3% ส่งผลให้เกิดแรงกคบริเวณปลายของรอยร้าว จึงทำให้รอยร้าวไม่สามารถวิ่งต่อไปได้ ตัวแปรที่สำคัญของกระบวนการเกิดความเหนียวนี้คือ ขนาดของอนุภาคเซอร์ โคเนีย กล่าวคือ เซอร์ โคเนียจะมีขนาดที่เหมาะสมสำหรับการเปลี่ยนวัฎภาคเนื่องจากแรงเค้นที่เกิด โดยรอยร้าว ขนาดหนึ่งเท่านั้น ซึ่งจะเรียกขนาดนี้ ว่าขนาดวิกฤต (Critical Size) ถ้าอนุภาคของเซอร์ โคเนียมีขนาดเล็ก ไปกว่าขนาดวิกฤต เซอร์ โคเนียจะไม่ยอมเปลี่ยนวัฎภาคเมื่อมีรอยร้าวขึ้นในชิ้นงาน แต่ถ้าเซอร์ โคเนียมี ขนาดอนุภาคที่ใหญ่เกินกว่าขนาดวิกฤตเซอร์ โคเนียจะเปลี่ยนวัฎภาคเอง โดยธรรมชาติ ซึ่งขนาด วิกฤตนี้จะถูกกำหนดโดย การบังคับของวัฎภาคหลัก และธรรมชาติของเซอร์ โคเนียเอง (Stevens, R., 1986)

จากกระบวนการดังกล่าวข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า ความเหนียวของชิ้นงานขึ้นอยู่กับ ปริมาณของ t-ZrO₂ หากชิ้นงานมี t-ZrO₂ มากชิ้นงานก็มีแนวโน้มที่จะมีความเหนียวเพิ่มขึ้น (Cahn, R.W., Haasen, P., and Kramer, E.J., 1993)

รูปที่ 2.17 แสดงการเกิดความเหนียวโดยอาศัยการเปลี่ยนวัฏภาค (Stevens, R., 1986)

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ใด้มีงานวิจัยจำนวนมากพยายามที่จะปรับปรุงสมบัติเชิงกลของไฮครอกซีแอปาไทต์สำหรับ เป็นวัสดุทดแทนกระดูกและฟัน

อย่างที่ได้กล่าวไปแล้วว่า อะลูมินาและเซอร์โคเนียซึ่งเป็นวัสดุที่มีความเข้ากันได้และไม่ เป็นพิษต่อร่างกาย และมีสมบัติเชิงกลที่ดีในการนำมาใช้งานร่วมกับไฮดรอกซีแอปาไทต์เพื่อเพิ่ม สมบัติเชิงกลให้กับไฮดรอกซีแอปาไทต์ในการใช้งานเป็นวัสดุทดแทนกระดูกและฟัน และมี งานวิจัยจำนวนมากที่ได้มีการทำการศึกษาเพื่อที่จะปรับปรุงสมบัติเชิงกลของไฮดรอกซีแอปาไทต์ โดยใช้อะลูมินาและเซอร์โคเนีย

Kong et al. (1999) ได้ศึกษาสมบัติเชิงกลของ HAp โดยการเติม Tetragonal ZrO₂ Polycrystalline (TZP) และเติม Al₂O₃ โดยเปรียบเทียบ 2 วิธีคือ การผสมปกติ (Mixing) และการเคลือบ (Coating) ซึ่งใช้อัตราส่วนที่แตกต่างกันคือ HAp+10 vol% ZrO₂ HAp+20 vol% Al₂O₃ HAp+10 vol% ZrO₂+20 vol%Al₂O₃ HAp+15 vol% ZrO₂+15 vol% Al₂O₃ และ HAp+15 vol% ZrO₂+30 vol% Al₂O₃ ทำการขึ้นรูปด้วยวิธี Hot Press ใน Graphite mold ที่อุณหภูมิ 1200°C เป็นเวลา 1 ชั่วโมง โดยใช้ความดัน 20 MPa ภายใต้บรรยากาศ Argon ผลการทดลองที่ได้พบว่า การเติม TZP Powder ลงใน HAp และ Coating ด้วย Al₂O₃ จะมีค่า Flexural strength และ Fracture Toughness ที่สูงกว่า การ Mixing และยังพบว่าการเติม TZP powder และ Coating ด้วย Al₂O₃ ในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นจะ มีก่าความแข็งแรง (Flexural strength) และความเหนียว (Fracture toughness) สูงขึ้น โดยที่การเติม 15 vol% TZP และ Coating ด้วย 30 vol% Al₂O₃ จะมีค่าความแข็งแรงและความเหนียวสูงที่สุดคือ 300 MPa และ 3 MPa.m^{1/2} ตามลำคับ ซึ่งมีทั้งค่ามากกว่าการใช้ HAp เพียงอย่างเดียวถึง 3 เท่า

รูปที่ 2.18 ค่าความแข็งแรงและค่าความเหนียวของ HAp โดยการเติม Tetragonal ZrO₂ Polycrystalline (TZP) และเติม Al₂O₃ ที่ปริมาณแตกต่างกันและเปรียบ เทียบกันระหว่างการผสมปกติ (Mixing) และการเคลือบ (Coating) (Kong et al., 1999)

รูปที่ 2.19 ค่าความแข็งแรงและค่าความเหนียวของ HAp โดยการเติม Tetragonal ZrO₂ Polycrystalline (TZP) และเติม Al₂O₃ ที่ปริมาณแตกต่างกัน (Kong et al., 1999)

Zhang et al. (2006) ได้ศึกษาการปรับปรุงสมบัติเชิงกลของ HAp-ZrO₂ โดยการเติม ZrO₂ ในปริมาณที่แตกต่างกันคือ 20 30 40 50 และ 60 vol% ZrO₂ จากนั้นนำไปทำการขึ้นรูปด้วยวิธี Slip Casting แล้วทำการเผาผนึกที่อุณหภูมิและเวลาแตกต่างกันคือ 1400°C เวลา 2 ชั่วโมง 1450°C เวลา 1 ชั่วโมง 1450°C เวลา 2 ชั่วโมงและ 1500°C เวลา 1 ชั่วโมง ผลการทดลองพบว่าเมื่อเติมปริมาณ ZrO₂ เพิ่มขึ้นจะทำให้ก่าความแข็งแรง ความแข็งและความเหนียวเพิ่มมากขึ้น โดยที่การเติม 60 vol% ZrO₂ ลงใน HAp และทำการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1450°C เป็นเวลา 2 ชั่วโมง จะมีสมบัติทางกลที่ดีที่สุด คือ มีก่าความแข็งแรง 200 MPa ความแข็ง 4.53 GPa และความเหนียว 4.37 MPa.m^{1/2}

ตารางที่ 2.1 ก่ากวามแข็งและก่ากวามเหนียวของ HAp โดยการเติม ZrO_2 ในปริมาณแตกต่างกัน

	50 vol% HAp-50 vol% $\rm ZrO_2$		40 vol% HAp-60 vol% ZrO ₂	
Sintering condition	Hardness Toughness		Hardness	Toughness
	(GPa)	(MPa.m ^{1/2})	(GPa)	(MPa.m ^{1/2})
1400 °C 2 h	2.21±0.03	2.21±0.11	3.12±0.13	3.05±0.33
1450 °C 1 h	2.68±0.03	2.04±0.32	3.74±0.16	3.45±0.53
1450 °C 2 h	3.58±0.08	2.64±0.20	4.53±0.28	4.37±0.54
1500 °C 1 h	4.21±0.10	2.59±0.15	5.01±0.23	4.25±0.64

(Zhang et al., 2006)

รูปที่ 2.20 ค่าความแข็งแรงของ HAp โดยการเติม ZrO₂ ในปริมาณแตกต่างกัน (Zhang et al., 2006)

Juang et al. (1994) ได้ศึกษาการปรับปรุงสมบัติเชิงกลของ HAp-Al₂O₃ โดยการเติม Al₂O₃ ในปริมาณที่แตกต่างกันคือ 5 10 15 และ 20 vol%Al₂O₃ จากนั้นนำไปทำการขึ้นรูปเป็นแท่งและเผาผนึก ที่อุณหภูมิ 1200-1450°C เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ผลจากการทดสอบพบว่า การเติม 10 vol%Al₂O₃ ลงใน HAp โดยการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1400°C จะมีก่ากวามแข็งแรงสูงที่สุดคือ 156 MPa Nayak et al. (2008) ได้ศึกษาการผลของการเติม ZrO₂ ลงใน HAp ที่มีต่อความหนาแน่นและ สมบัติทางกลของชิ้นงานที่ผ่านการเผาผนึกอุณหภูมิต่ำ โดยเติมผง ZrO₂ ในปริมาณที่แตกต่างกันคือ 2 5 7.5 และ 10 wt%ZrO₂ จากนั้นนำไปทำการขึ้นรูปด้วยวิธี Uniaxilly Press โดยใช้แรงดัน 280 MPa และเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1150-1250 °C เป็นเวลา 2 ชั่วโมง ภายใต้บรรยากาศปกติ ผลจากการทดลอง พบว่า การเติม ZrO₂ ในปริมาณ 2wt%ZrO₂ ลงใน HAp โดยเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1250 °C จะมีก่า ความหนาแน่นและความแข็งแรงสูงที่สุดคือ 99.6% และ 72 MPa ตามลำดับ

Composition	Relative	Diametral	Three-point	Phase is	n sintered l	HAp samp	le (vol%)
(wt% ZrO ₂)	sintered	compression	bending	НАр	t-ZrO ₂	CZ	TCP
	density (%)	strength (MPa)	strength (MPa)				
0	98.0	13.0±1.03	35±1.2	100	-	-	-
2	99.6	34.5±2.763	72±3.6	96.50	3.50	-	-
5	96.3	11.3±1.04	31±1.55	64.9	11.3	6.2	17.6
7.5	92.4	17.0±1.362	40±2	71.2	12.7	5.1	11
10	90.0	13.0±0.907	36±1.75	79	14.50	Tr.	6.5

ตารางที่ 2.2 ค่าความหนาแน่นและความแข็งแรงของ HAp $\,$ ที่ wt% ของ ZrO_2 ที่แตกต่างกัน

(Nayak et al., 20

Rapaz-Kmita et al. (2005) ได้ศึกษาการปรับปรุงสมบัติเชิงกลของ HAp-ZrO₂ โดยการเติม ZrO₂ ที่มีขนาดอนุภาคที่แตกต่างกันคือ Coarse–grained ZrO₂ (CGZ), Fine–grained ZrO₂ (FGZ) และ Needle–grained ZrO₂ (NGZ) ในปริมาณ 20wt%ZrO₂ จากนั้นทำการขึ้นรูปด้วยวิธี Uniaxilly Press โดยใช้ความดัน 100 MPa และเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1150-1300°C เป็นเวลา 2 ชั่วโมง ผลของการ ทดลองพบว่า การเติมปริมาณ ZrO₂ โดยใช้ขนาดอนุภาคเป็น Fine–grained ZrO₂ ลงใน HAp ที่ทำ การเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1200°C จะมีสมบัติเชิงกลที่ดีที่สุดคือมีค่าความแข็งแรง 125.2 MPa ความแข็ง 7.6 GPa และความเหนียว 1.4 MPa.m^{1/2}

Type of material	Sintering	Vickers	Bending strength
	Temperature (°C)	Hardness (GPa)	(MPa)
НАр	1150	5.8	101.2±13.4
	1200	6.4	98.6±15.1
	1250	6.6	89.5±13.4
	1300	5.7	84.3±11.6
HAp-CGZ composite	1150	6.8	121.6±15.0
	1200	6.4	119.1±15.0
	1250	6.7	125.9±16.5
	1300	6.5	130.8±15.6
HAp-FGZ composite	1150	7.4	120.4±19.8
	1200	7.6	125.2±18.7
	1250	6.5	100.6±17.0
	1300	6.1	97.1±15.9
HAp-NGZ composite	1150	7.1	129.0±16.9
	1200	7.3	123.9 ± 22.0
	1250	7.1	101.2±16.8
	1300	6.9	110.9±14.6

ตารางที่ 2.3 ค่าความแข็งและค่าความแข็งแรงของ HAp ที่มีขนาดอนุภาคของ ZrO₂ ที่แตกต่างกัน (Rapaz-Kmita et al., 2005)

รูปที่ 2.21 ค่าความเหนียวของ HAp ที่มีขนาดอนุภาคของ ZrO₂ ที่แตกต่างกัน (Rapaz-Kmita et al., 2005)

Kong et al. (2008) ได้ศึกษาการผลของการเติม HAp ลงใน ZrO_2 -Al₂O₃ ที่มีต่อความ แข็งแรง โดยใช้อัตราส่วน ZrO_2 :Al₂O₃ เท่ากับ 4 : 1 หรือเท่ากับ 80wt% ZrO_2 -20 wt% Al₂O₃ ซึ่งทำ การเตรียม ZrO_2 -Al₂O₃ โดยเปรียบเทียบกัน 2 วิธีระหว่าง Nano-composite powder และ Convectionally mixed powder จากนั้นทำการเตรียม HAp ในปริมาณที่แตกต่างกันคือ 5 10 20 30 และ 40 vol% HAp แล้วทำการขึ้นรูปด้วยวิธี Hot Press ใน Graphite mold ที่อุณหภูมิ 1400°C โดยใช้ แรงดัน 30 MPa เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ผลการทดลองพบว่าการเตรียม ZrO_2 -Al₂O₃ Nano-composite จะ มีก่าความแข็งแรงมากกว่า ZrO_2 -Al₂O₃ จากการเตรียมโดย Convectionally mixed และการเติม 30 vol%HAp ลงใน ZrO_2 -Al₂O₃ Nano-composite เป็นอัตราส่วนที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการใช้งานเพื่อ รับ Load-bearing และมีก่าความแข็งแรงมากที่สุดคือ 800 MPa นอกจากนี้ยังมีเฟสของ Tricalcium phosphate (TCP) เกิดขึ้นมากที่สุด ซึ่งมีความสามารถจะละลายและสร้างเป็นกระดูกในร่างกายได้ ดีกว่า HAp เพียงอย่างเดียว

ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ พบว่าอะลูมินาและเซอร์ โคเนียนั้นมีสมบัติเค่นในการช่วย ปรับปรุงสมบัติเชิงกลให้กับวัสดุชีวภาพเชิงประกอบทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับปริมาณวัฏภาค และอุณหภูมิการเผา ผนึกที่เหมาะสม

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 อุปกรณ์การทดลอง

เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเตรียมตัวอย่าง วิเคราะห์และทคสอบสมบัติทั้งหมด แสดงในตารางที่ 3.1

d	1 rda %
ตารางที่ 3 1	แสดงอาโกรณ์ที่ใช้ในการทดลอง
1110 1411 2.1	

อุปกรณ์	ผู้ผลิต	แบบ/รุ่น
Particle Size Analyzer	Malvern	Mastersizer S
X-Ray Diffractometer (XRD)	Bruker	D5005
Ball Mill	P.S.C.M.	-
Dryer	ELE	Model SDO 225E1
Vibrator/Shaker	Retsch	AS200
Hydraulic press (Compression machine, 11 tons)	Carver	Model 3620
Vernier	Mitutoyo	Diamond
High Temperature Furnace (1800°C)	Labquip	Vecstar/VF2
Furnace (1500°C)	Nabertherm	GMbH
Microhardness Tester	Wilson	450SVD CK-AH
High Speed Diamond Saw	Buehler	Isomet 1000
Grinder&Polisher Machine	Buehler	Ecomet 5
Ultrasonic	NEY	28H
Ion Sputtering Device	JEOL	JFC-1100E
Scanning Electron Microscope (SEM)	JEOL	JSM-6400
Universal Testing Machine	Instron	5569

3.2 วัสดุและสารเคมี

วัสดุและสารเคมีที่ใช้ในการทดลอง แสดงในตารางที่ 3.2

ประเภทสาร	ชื่อการค้า	ชนิด/เกรด	ผู้ผลิต
y a	Aluminum Oxide	CA 5 M	Suzhou Dexin Advanced
สารตั้งต้น			Ceramics Co., Ltd.
	Hydroxyapatite	Hydroxylapatite	Fluka Analytical
สารเติมแต่งสมบัติ	Zirconium Oxide	Monoclinic Zirconia	Riedel-de Haen
สารเพิ่มการยึดเกาะ	Polyvinyl Alcohol	-	Fluka
สาร Stabilizer	Yttrium Oxide	-	Riedel-de Haen

ตารางที่ 3.2 วัสดุและสารเคมีที่ใช้ในการทดลอง

3.2.1 ผงไฮดรอกซีแอปาไทต์ (Hydroxyapatite Powder)

ผงไฮดรอกซีแอปาไทต์ สูตรเคมี Ca₃(PO₄)₂ เป็นไฮดรอกซีแอปาไทต์ที่มีความ บริสุทธิ์ร้อยละ 90 โดยน้ำหนัก สิ่งเจือปนหลักได้แก่ น้ำร้อยละ 5.0 โดยน้ำหนัก ซัลเฟตร้อยละ 0.2 โดยน้ำหนัก โซเดียมร้อยละ 0.05 โดยน้ำหนัก เหล็กร้อยละ 0.04 โดยน้ำหนัก คลอรีนร้อยละ 0.05 โดยน้ำหนัก โพแทสเซียมร้อยละ 0.01 โดยน้ำหนัก แกดเมียมร้อยละ 0.005 โดยน้ำหนัก โกบอลต์ร้อยละ 0.005 โดยน้ำหนัก ทองแดงร้อยละ 0.005 โดยน้ำหนัก นิกเกิลร้อยละ 0.005 โดย น้ำหนักตะกั่วร้อยละ 0.005 โดยน้ำหนัก สังกะสีร้อยละ 0.005 โดยน้ำหนัก (Fluka Co., Ltd.)

3.2.2 ผงอะลูมิเนียมออกไซด์ (Aluminum Oxide Powder)

ผงอะลูมิเนียมออกไซด์ (อะลูมินา) สูตรเกมี Al₂O₃ ใช้เกรด CA 5 M เป็นอะลูมินาที่ มีความบริสุทธิ์ร้อยละ 95 โดยน้ำหนัก สิ่งเจือปนหลักได้แก่ โซเดียมออกไซด์ร้อยละ 0.3 โดยน้ำหนัก ซิลิการ้อยละ 0.2 โดยน้ำหนัก แคลเซียมออกไซด์ร้อยละ 0.1 โดยน้ำหนัก และ เหล็กออกไซด์ (Fe₂O₃) ร้อยละ 0.02 โดยน้ำหนัก (Suzhou Dexin Advanced Ceramics Co., Ltd.)

3.2.3 ผงเซอร์โคเนียมออกใชด์ (Zirconium Oxide Powder)

ผงเซอร์ โคเนียมออกไซด์ (เซอร์ โคเนีย) สูตรเคมี ZrO₂ เป็นวัตถุดิบที่ใช้ในโรงงาน เซรามิก องค์ประกอบหลักประกอบด้วย เซอร์ โคเนียร้อยละ 99 โดยน้ำหนัก ไททาเนียมร้อยละ 0.1 โดยน้ำหนัก ซิลิการ้อยละ 0.3 โดยน้ำหนัก ซัลเฟตร้อยละ 0.2 โดยน้ำหนัก เหล็กร้อยละ 0.03 โดย น้ำหนัก และมลทินอื่น ๆ ร้อยละ 0.37 โดยน้ำหนัก (ข้อมูลจาก บริษัท รีเดอร์ เดอ ฮัท จำกัด)

องค์ประกอบทางเคมี	ไฮครอกซีแอปาไทต์	อะลูมินา	เซอร์ โคเนีย
	(%wt)*	(%wt)**	(%wt) ***
Ca ₁₀ (PO ₄) ₆ (OH) ₂	90	-	-
Al ₂ O ₃	-	95.0	-
ZrO ₂	-	-	99.0
SiO ₂	-	0.2	0.3
SO ₄	0.2	-	0.2
Fe	0.04	-	0.03
Fe ₂ O ₃	-	0.02	-
Na ₂ O	-	0.3	-
CaO	-	0.1	-
H ₂ O	5.0	-	-
Cl	0.05	-	-
Ti	-	-	0.1
Cd	0.005	-	-
Со	0.005	-	-
Cu	0.005	-	-
K	0.01	-	-
Na	0.05	-	-
Ni	0.005	-	-
Pb	0.005	-	-
Zn	0.005	-	-
อื่น ๆ	4.62	4.38	0.37

ตารางที่ 3.3 ค่าองค์ประกอบทางเกมีของสารตั้งต้น

หมายเหตุ: * ข้อมูลจาก Fluka Co., Ltd

** ข้อมูลจาก Suzhou Dexin Advanced Ceramics Co., Ltd

*** ข้อมูลจาก บริษัท รีเคอร์ เคอ ฮัท จำกัด

3.3 วิธีการทดลอง

3.3.1 การทดลองเบื้องต้น

3.3.1.1 การ Stabilize เซอร์โคเนียโดยใช้ 4%โมลอิธเทียมออกไซด์ (4Y) ขั้นตอนและวิธีการ Stabilize เซอร์โคเนีย แสดงดังรูปที่ 3.1

รูปที่ 3.1 แผนผังขั้นตอนการ Stabilize เซอร์ โคเนีย โดยใช้ 4% โมลอิชเทียมออกไซด์ (4Y)

3.3.1.2 การเตรียมผง Stabilize เซอร์โคเนียโดยใช้ 4%โมลอิชเทียมออกไซด์ (4Y)

นำเซอร์ โคเนียมาบคผสมแบบเปียกในหม้อบคกับอิชเทียมออกไซค์

จนเข้ากันในอัตราส่วน 96 : 4% โมล (92.91 : 7.09%wt) โดยใช้เวลาบดผสม 3 ชั่วโมง 2) นำผงที่ได้ไปอบให้แห้งที่อุณหภูมิ 110 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 24

ชั่วโมง หลังจากนั้นนำส่วนผสมที่ได้ไปบค แล้วร่อนผ่านตะแกรงร่อนเบอร์ 170 เมช (Mesh) 3) เตรียมสารเพิ่มการยึดเกาะซึ่งสามารถทำได้โดยนำน้ำกลั่นและแป้งมัน (Tapioca Starch) มาผสมในอัตราส่วนร้อยละ 97 ต่อ 3 โดยน้ำหนัก หลังจากนั้นนำไปต้มแล้วทำ การกวนจนกว่าแป้งมันละลายจนหมดกลายเป็นน้ำกาวเหนียว

 4) นำผงตัวอย่างที่ได้จาก ข้อ 2. มาบดผสมกับสารเพิ่มการยึดเกาะที่ได้ จากข้อ 3. ในอัตราส่วนร้อยละ 97 ต่อ 3 โดยน้ำหนัก จากนั้นนำผงตัวอย่างที่มีความเหนียวไปร่อน

ผ่านตะแกรงร่อนเบอร์ 18 เมช เพื่อให้ได้อนุภาคที่มีลักษณะเป็นเม็ดแกรนูลง่ายต่อการขึ้นรูป 5) นำผงตัวอย่างที่ได้จากข้อ 4. มาทำการอัดขึ้นรูปด้วยเครื่องอัดแบบ ไฮโดรลิกโดยใช้แรงอัด 25 MPa แม่พิมพ์อัดขนาด 160 ตารางมิลลิเมตร จากนั้นนำชิ้นงานที่ได้ไป

ทำการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1500°C โดยใช้เวลาเผาแช่ 90 นาที

 นำชิ้นงานที่ผ่านการเผาผนึกที่ได้จากข้อ 5. มาทำการบดแห้งด้วย โกร่งแล้วนำผงที่ได้ไปร่อนผ่านตะแกรงร่อนเบอร์ 120 เมช (Mesh) จากนั้นนำผงตัวอย่างที่ได้ไป ทำการตรวจสอบวัฏภาดด้วยเครื่อง X-ray Diffractometer

รูปที่ 3.2 กราฟข้อมูลในการเผาผนึกแผ่นตัวอย่างการเตรียมผง Stabilize เซอร์โคเนีย โดยใช้ 4%โมลอิชเทียมออกไซด์ (4Y)

3.3.2 การทดลองในงานวิจัย

้ขั้นตอนและวิธีการทคลองแบ่งเป็น 2 การทคลอง คังแสคงในรูปที่ 3.3 และรูปที่ 3.4

รูปที่ 3.3 แผนผังขั้นตอนและวิธีการทคลองตามการทคลองที่ 1

หลังจากนั้นนำชิ้นงานวัสคุเชิงประกอบที่ได้จากกระบวนการเตรียมในรูปที่ 3.3 จะ นำมาตรวจสอบลักษณะเฉพาะและตรวจสอบสมบัติเชิงกลดังแสดงในรูปที่ 3.4

รูปที่ 3.4 การตรวจสอบลักษณะเฉพาะและการตรวจสอบสมบัติเชิงกลของแผ่น ตัวอย่างวัสดุเชิงประกอบ

จากรูปที่ 3.3-3.4 สามารถแบ่งเป็นขั้นตอนและวิธีการทดลองโดยละเอียด ดังนี้

3.3.3 การออกแบบการทดลอง

เป็นการทดลองเพื่อหาอัตราส่วนระหว่างสารตั้งต้น ซึ่งได้แก่ ไฮดรอกซีแอปาไทต์ และอะลูมินาต่อสารเติมแต่งสมบัติซึ่งได้แก่ เซอร์โคเนีย ที่ทำให้วัสดุชีวภาพเชิงประกอบไฮดรอกซีแอปาไทต์-อะลูมินา มีสมบัติเชิงกลซึ่งได้แก่ กวามแข็งแรง กวามแข็งและกวามเหนียวโดยตัวแปรกือปริมาณของ เซอร์โคเนียที่เติมลงในวัสดุชีวภาพเชิงประกอบไฮดรอกซีแอปาไทต์-อะลูมินา และกำหนดเงื่อนไขและ ภาวะการทคลองของการเผาผนึก เช่น อุณหภูมิและเวลาในการเผาผนึก เพื่อหาภาวะการเผาผนึกที่ เหมาะสมที่สุดสำหรับวัสดุชีวภาพเชิงประกอบ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 3.4

รหัสตัวอย่าง	สารตั้งตั ^{้:} (ร้อยละ โคยปรี	น รับาตร)	สารเติมแต่งสมบัติ (ร้อยละ โดยปริมาตร)	อุณหภูมิ (องศา	เวลา
	Ca ₁₀ (PO ₄) ₆ (OH) ₂	Al ₂ O ₃	4Y-ZrO ₂	เซลเซียส)	(µ11)
Н	100	0	0		
H30A15Z	55	30	15		
H25A20Z	55	25	20	1300	120
H20A25Z	55	20	25		
Н	100	0	0		
H30A15Z	55	30	15		
H25A20Z	55	25	20	1400	120
H20A25Z	55	20	25		
Н	100	0	0		
H30A15Z	55	30	15		
H25A20Z	55	25	20	1500	120
H20A25Z	55	20	25		

ตารางที่ 3.4 อัตราส่วนผสมของสารตั้งต้น สารเติมแต่ง และอุณหภูมิในการเผาผนึกของการทคลอง

3.3.4 การตรวจสอบลักษณะเฉพาะของสารตั้งต้น

3.3.4.1 การหาขนาดและการกระจายอนุภาคของผงตัวอย่าง

การหาขนาดและการกระจายอนุภาคของผงตัวอย่าง โดยอาศัยหลักการ การกระเจิงและการเลี้ยวเบนของแสง ใช้ฮีเลียม-นีออนเลเซอร์เป็นแหล่งกำเนิดแสง

> เครื่องมือ: Mastersizer S ของบริษัท Malvern Instruments Ltd. วิธีการทดสอบ

- ชั่งผงตัวอย่าง โดยการสุ่มปริมาณ 2 กรัม
- 2) เตรียมสารละลาย Calgon 1 เปอร์เซ็นต์
- 3) เติมสารละลายในข้อ 2. ผสมกับผงตัวอย่าง 50 ลูกบาศก์เซนติเมตร

 นำไปเขย่าด้วยเครื่องสั่นสะเทือนโดยคลื่นเสียงความถี่สูง (Ultrasonic bath) เป็นเวลา 30 นาที แล้วนำไปวิเคราะห์ต่อไป

รูปที่ 3.5 เครื่อง Particle Size Analyzer

3.3.4.2 การตรวจวิเคราะห้องค์ประกอบทางเฟส (Phase Analysis)

การตรวจวิเคราะห์องค์ประกอบทางเฟสของตัวอย่าง โดยหลักการเลี้ยวเบน ของรังสีเอ็กซ์ (X-ray diffraction, XRD) จากผลึกของสารจะให้แพทเทิร์น (Pattern) การเลี้ยวเบน เฉพาะตัวของสารแต่ละชนิดตามกฎของแบรกก์ (Bragg's Law)

เครื่องมือ: XRD (PW3710 BASED) ของบริษัท Bruker ใช้ CuK_α เป็น

แหล่งกำเนิดรังสี

วิธีการทคสอบ

- 1) โปรยผงตัวอย่างลงบนกรอบใส่ผงตัวอย่าง (Sample holder)
- ใช้แผ่นกระจกกดตัวอย่างที่อยู่ในกรอบใส่ผงตัวอย่างให้เรียบแน่น
- นำฝาหลังปิดเข้ากับกรอบใส่ผงตัวอย่างแล้วนำไปตรวจวิเคราะห์ สภาวะที่ใช้ในการทดสอบ

Generator voltage	=	40 KV
Generator current	=	40 mA
Start angle	=	20°

End angle	=	70°
Time per step	=	0.5s
Step size	=	0.02

รูปที่ 3.6 เครื่อง X-ray diffraction, XRD

3.3.5 การเตรียมแผ่นตัวอย่าง

 นำผงไฮครอกซีแอปาไทต์มาบคผสมกับผงอะลูมินาปริมาณร้อยละ 20 25 และ 30 โคยปริมาตร เป็นสารตั้งต้น และสารเสริมแรงซึ่งจะใช้ 4Yเซอร์ โคเนียปริมาณร้อยละ 15 20 และ 25 โคยปริมาตร คังแสคงในตารางที่ 3.4

 เตรียมสารเพิ่มการยึดเกาะซึ่งทำได้โดยนำน้ำกลั่นและ Polyvinyl Alcohol มาผสม ในอัตราส่วนร้อยละ 97 ต่อ 3 โดยน้ำหนัก หลังจากนั้นนำไปต้มแล้วทำการกวนจนกว่า Polyvinyl Alcohol ละลายจนหมดกลายเป็นน้ำใส

 นำผงตัวอย่างที่ได้จากข้อ 1. มาทำการบดผสมด้วย Ball mill โดยใช้แอลกอฮอล์ เป็นตัวกลางบดผสมเป็นเวลา 23 ชั่วโมง

4) นำสารเพิ่มการยึดเกาะที่ได้จากข้อ 2. เติมลงใน Ball mill ที่ได้จาก ข้อ3. แล้วบด ผสมต่ออีกเป็นเวลา 1 ชั่วโมง

นำผงที่ได้ไปอบให้แห้งที่อุณหภูมิ 110 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 48 ชั่วโมง

6) หลังจากนั้นนำส่วนผสมที่ได้ไปบดแห้งด้วยโกร่ง เพื่อไม่ให้อนุภาคเกิดการจับตัว กันแล้วนำผงที่ได้ไปร่อนผ่านตะแกรงร่อนเบอร์ 170 เมช (Mesh) แล้วจะได้ผงตัวอย่างที่มีขนาดเล็ก กว่า 90 ไมครอน

7) เตรียมสารเพิ่มการยึดเกาะซึ่งสามารถทำได้โดยนำน้ำกลั่นและแป้งมัน (Tapioca Starch) มาผสมในอัตราส่วนร้อยละ 97 ต่อ 3 โดยน้ำหนัก หลังจากนั้นนำไปต้มแล้วทำการกวน จนกว่าแป้งมันละลายจนหมดกลายเป็นน้ำกาวเหนียว

8) นำผงตัวอย่างที่ได้จากข้อ 6. มาบดผสมกับสารเพิ่มการยึดเกาะที่ได้จากข้อ 7. ใน อัตราส่วนร้อยละ 97 ต่อ 3 โดยน้ำหนัก จากนั้นนำผงตัวอย่างที่มีความเหนียวไปร่อนผ่านตะแกรง ร่อนเบอร์ 18 เมช เพื่อให้ได้อนุภาคที่มีลักษณะเป็นเม็ดแกรนูล ง่ายต่อการขึ้นรูป

 9) นำผงตัวอย่างที่ได้จาข้อ 8. มาทำการอัดขึ้นรูปด้วยเครื่องอัดแบบไฮโดรลิก (Hydraulic press, 11 tons ของบริษัท Carver International) ดังรูปที่ 3.7 โดยใช้แรงอัด 25 MPa แม่พิมพ์อัดขนาด 160 ตารางมิลลิเมตร ซึ่งจะอัดให้แผ่นตัวอย่างมีกวามหนา 7 มิลลิเมตร

รูปที่ 3.7 เครื่องอัคแบบไฮโครลิกแรงอัคขนาค 11 ตัน

3.3.6 การเผาผนิกแผ่นตัวอย่าง

นำแผ่นตัวอย่างที่ผ่านการอัดขึ้นรูปจากข้อ 3.3.5 มาเผาผนึกด้วยเตาเผาเพื่อทำให้ ชิ้นงานสุกตัวและเพิ่มความหนาแน่นให้กับชิ้นงาน เกรื่องมือ : Furnace (1500 องศาเซลเซียส) ของบริษัท Nabertherm สภาวะที่ใช้ในการทดลอง

=	500 องศาเซลเซียส
=	1.5 องศาเซลเซียส/นาที
=	120 นาที
=	1300 1400 หรือ 1500
	องศาเซลเซียส
=	3 องศาเซลเซียส/นาที
=	120 นาที
=	50 องศาเซลเซียส
=	5 องศาเซลเซียส/นาที
=	ปกติ

รูปที่ 3.8 กราฟข้อมูลในการเผาผนึกแผ่นตัวอย่าง

3.3.7 การทดสอบความหนาแน่นของตัวอย่าง

การทคสอบความหนาแน่นของตัวอย่าง จะดำเนินการทคสอบตามมาตรฐาน ASTM C373-88

วิธีการทดสอบความหนาแน่น

 นำชิ้นงานที่ผ่านการเผาผนึกไปทำการอบแห้งที่อุณหภูมิ 150°C จากนั้นนำไปพัก ไว้ให้เย็นในหม้อดูดความชื้น (Desiccator) แล้วจึงนำไปชั่งน้ำหนักแห้ง (W_D)

 นาชิ้นงานในข้อที่ 1 ไปต้มในน้ำกลั่นเป็นเวลา 5 ชั่วโมง (โดยการต้มนั้นต้องให้ น้ำท่วมชิ้นงานตลอดเวลา) จากนั้นทิ้งตัวอย่างไว้ในน้ำเป็นเวลา 24 ชั่วโมง

นำตัวอย่างในข้อที่ 2 ไปทำการชั่งน้ำหนักแขวนลอยในน้ำ (W_{ss})

 4) นำตัวอย่างที่ผ่านการชั่งน้ำหนักแขวนลอยในน้ำแล้ว มาชั่งน้ำหนักอิ่มตัวในน้ำ (W_s) โดยใช้ผ้าชุบน้ำบิดให้หมาด แล้วเช็ดน้ำส่วนเกินที่ผิวออกแล้วจึงทำการชั่งน้ำหนัก จากนั้นนำ ผลที่ได้ไปคำนวณก่ากวามหนาแน่น

การคำนวณหาความหนาแน่นของตัวอย่าง

ปริมาตรของตัวอย่าง (V) = (W_s-W_{ss})/ρ ρ คือ ความหนาแน่นของน้ำ เท่ากับ 1 g/cm³ ความหนาแน่นของตัวอย่าง (Bulk Density) = W_D/V

3.3.8 การทดสอบความทนต่อการดัดโค้ง (Flexural Strength)

ทคสอบความทนต่อการคัดโค้งตามมาตรฐาน ASTM C1161-90 โคยใช้เครื่องทคสอบแรง ดึงและแรงกคของวัสคุ (Universal Testting Machine)

การเตรียมตัวอย่างเพื่อทดสอบ

•

ตัดตัวอย่างทดสอบให้เป็นแท่งสี่เหลี่ยมขนาดประมาณ 5 x 35 x 5 (กว้าง x
 ยาว x สูง) มิลลิเมตร (± 0.05 มิลลิเมตร) ด้วยเครื่องตัดใบตัดเพชรความเร็วต่ำ (Low Speed Diamond Saw)

ลบมุมเหลี่ยมของตัวอย่างด้วยกระดาษทรายละเอียดแล้วนำไปทดสอบ สภาวะที่ใช้ในการเตรียม ใบตัดเพชรขนาดเส้นผ่านสูนย์กลาง 5 นิ้ว ความเร็วรอบ = 150 รอบ/นาที น้ำหนักกดตัด = 150 กรัม ใช้น้ำหล่อเย็นขณะตัด 2) การทคสอบความทนต่อการคัคโค้ง

เป็นการทคสอบความทนต่อการคัคโค้ง โคยใช้เครื่องมือทคสอบแรงคึงและแรง กดของวัสคุ ใช้แรงกระทำกับชิ้นงาน 3 จุค (Three-point flexure)

เครื่องมือ : Universal Testting Machine ของบริษัท Instron

วิธีการทคสอบ

นำตัวอย่างที่ได้จากขั้นตอนการเตรียมตัวอย่างมาทดสอบ

สภาวะที่ใช้ในการทคสอบ

ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของจุดรองรับตัวอย่าง = 2 มิลลิเมตร
 กวามกว้างของจุดรองรับตัวอย่าง (Support span) = 20 มิลลิเมตร
 กวามเร็วในการกดดัดโด้ง (Crosshead speed) = 0.2 มิลลิเมตร/นาที

จำนวนตัวอย่าง = 12 ตัวอย่าง ทดสอบซ้ำตัวอย่างละ = 3 ครั้ง

ทคสอบที่อุณหภูมิห้อง

การคำนวณความทนต่อการคัคโค้งคำนวณได้จากสมการ (3.1)

$$MOR = \frac{3PL}{2bd^2} MPa$$
(3.1)

โดย MOR = ความทนต่อการดัดโด้งของชิ้นงาน
 P = ขนาดของแรงกดที่ทำให้ชิ้นงานแตกหัก
 L = ความกว้างของจุดรองรับตัวอย่าง
 b = ความกว้างของตัวอย่าง
 d = ความสูงของตัวอย่าง

การคำนวณค่าเฉลี่ยของความทนต่อการคัด โค้งคำนวณได้จากสมการ (3.2)

$$\overline{X} = \sum X/N \tag{3.2}$$

โดย

 $\overline{\mathbf{X}}$ = ค่าเฉลี่ยของความทนต่อการคัคโก้ง $\mathbf{\Sigma} \mathbf{x}$ = และวงแลงความทนต่อการคัคโก้ง

∑ X = ผถรวมของความทนต่อการคัดโค้ง

การคำนวณส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความทนต่อการคัคโค้งคำนวณได้จาก

สมการ (3.3)

S.D. =
$$\sqrt{\frac{\sum_{i=1}^{N} (x_i - \overline{x})^2}{N}}$$
 (3.3)

S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดย ค่าความทนต่อการดัด โด้งของตัวอย่าง X = ค่าเฉลี่ยของความทนต่อการคัคโค้ง x = จำนวนตัวอย่าง Ν

3.3.9 ทดสอบความแข็งจุลภาค (Microhardness Test)

การทดสอบความแข็งจุลภาคตามมาตรฐาน ASTM E384-89 เครื่องมือ : Microhardness Tester ของบริษัท Wilson

วิธีทุดสอบ

1) เตรียมตัวอย่างโดยการขัดผิวหน้าด้วยกระดาษทราย เรียงถำดับในการขัดด้วย กระคาษทรายจากเบอร์ที่มีความหยาบไปหาละเอียค (เบอร์ 180-1500) คังแสดงในรูปที่ 3.9 (เมื่อมี การเปลี่ยนกระดาษทรายต้องวางชิ้นงานให้ตัดกับรอยเดิมทุกครั้ง)

รูปที่ 3.9 การเรียงลำคับในการขัดด้วยกระดาษทรายจากเบอร์ที่มีความหยาบไปหาละเอียด

2) นำตัวอย่างที่ได้จากข้อ 1. มาขัดผิวละเอียดด้วยผงขัดอะลูมินาขนาด 0.3 ไมครอน และ 0.05 ใมครอน ตามลำคับ บนจานขัคแบบผ้า

- ทำกวามสะอาคด้วยน้ำและแอลกอฮอล์ เพื่อขจัดกราบไขมัน
- ส้างอนุภาคที่จับเกาะผิวหน้าตัวอย่างออก ด้วยเครื่องสั่นสะเทือนคลื่นความถี่สูง แล้วนำไปทดสอบ

5)	สภาวะที่ใช้ในการทดสอบ		
	น้ำหนักกด	=	5 กิโลกรัม (49.033 นิวตัน)
	เวลากดแช่	=	15 วินาที
	กำลังขยายในการวัครอยกค	=	100 เท่า
	จำนวนจุดกด	=	3 จุด
	หัวกดเป็นเพชรรูปทรงสี่เหลี่ยมปีรามิดมีมุมปลายแหลม 136 องศา การคำนวณหาค่าความแข็งแบบวิกเกอร์ส (HV) คำนวณตามสมการ (3.4)		

$$Hv = 0.1891F / d^2$$
 (3.4)

โดย Hv = ความแข็งวิกเกอร์ หน่วยเป็น นิวตัน/ ตารางมิลลิเมตร

- d = เส้นทแยงมุมของรอยกด หน่วยเป็น มิลลิเมตร โดยหาได้จาก $(d_1 + d_2) / 2$
- F = แรงที่ใช้กด หน่วยเป็น นิวตัน

3.3.10 การหาค่าความเหนียว

การหาค่าความเหนียวโดยใช้เทคนิคอินเดนเทชันของแอนทิสและคณะ (Anstis G.R., Chantikul P., Lawn B.R., and Marshall D.B., 1981) คำนวณได้จากสมการ (3.5)

$$K_{\rm IC} = \xi (E/H)^{1/2} P/C^{3/2}$$
(3.5)

โดย K_{IC} = ค่าความต้านทานการยึดยาวออกของรอยร้าว (ความเหนียว) มีหน่วยเป็น MPa.m^{1/2}

E = ค่าโมดูลัสของยัง (Young's modulus) มีหน่วยเป็น GPa

- P = ขนาดแรงกดอินเดนเทชัน มีหน่วยเป็น N
- C = ความยาวรอยแตก/2 มีหน่วยเป็น mm.
- ξ = ค่าคงที่ ที่ได้จากการทดลองอินเดนเทชัน โดยการใช้หัวกดแบบวิกเกอร์ของ
   แอนทิส และคณะ ซึ่งมีค่าประมาณ 0.016±0.004

สภาวะที่ใช้ในการทดสอบหาก่ากวามเหนียวใช้สภาวะเดียวกันกับการทดสอบความ

แขึ่งจุลภาค

รูปที่ 3.10 ลักษณะรอยกดและความยาวรอยแตกของชิ้นงาน (Ansis et al., 1981)

3.3.11 การตรวจสอบโครงสร้างจุลภาค (Microstructure Analysis)

การศึกษาลักษณะ โครงสร้างจุลภาคทั่วไปของตัวอย่าง ด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอน แบบส่องกราค (Scanning electron microscope, SEM model JSM-6400)

3.3.11.1 การเตรียมตัวอย่างเพื่อศึกษาโครงสร้างจุลภาค

 เตรียมตัวอย่าง โดยการขัดผิวหน้าด้วยกระดาษทราย เรียงลำดับใน การขัดด้วยกระดาษทรายจากเบอร์ที่มีความหยาบไปหาละเอียด ดังแสดงตามรูปที่ 3.9

2) นำตัวอย่างที่ได้จากข้อ 1. มาขัดผิวละเอียดด้วยผงขัดอะลูมินาขนาด
 0.3 ไมครอน และ 0.05 ไมครอน ตามลำดับ บนจานขัดแบบผ้า

ทำความสะอาดตัวอย่างด้วยน้ำและแอลกอฮอล์ จากนั้นใช้เครื่อง
 เป่าแห้ง (Dryer) เป่าให้แห้ง

 4) ขจัดสิ่งปนเปื้อนที่อยู่บนผิวหน้าชิ้นงานออก โดยใช้เครื่องสั่นสะเทือน คลื่นความถี่สูง

5) นำตัวอย่างที่ได้จากข้อ 4. นำไปฉาบทองด้วยเครื่องเคลือบผิวตัวอย่าง ด้วยไอออน (Ion Sputtering Device ของบริษัท JEOL) 6) นำตัวอย่างที่ผ่านการฉาบด้วยทองไปถ่ายรูปด้วยกล้องจุลทรรศน์
 อิเล็กตรอนแบบส่องกราด

รูปที่ 3.11 เครื่อง Ion Sputtering Device

รูปที่ 3.12 กล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องกราด

บทที่ 4

ผลการทดลอง และ อภิปรายผล

4.1 การศึกษาลักษณะเฉพาะของสารตั้งต้น

4.1.1 การศึกษาลักษณะเฉพาะของผงไฮดรอกซีแอปาไทต์

ผลการวิเคราะห์ลักษณะเฉพาะของผงไฮครอกซีแอปาไทต์แสคงในตารางที่ 4.1

ลักษณะเฉพาะ	ค่าที่วัดได้
ความถ่วงจำเพาะ *	3.2
การกระจายขนาดอนุภาค (ไมครอน) **	
- ขนาคที่เลี้กกว่า 0.71	ร้อยละ 10
- ขนาดที่เล็กกว่า 7.11	ร้อยละ 50
- ขนาดที่เล็กกว่า 29.72	ร้อยละ 90
องก์ประกอบทางเคมี (ร้อยละ โดยน้ำหนัก) *	
$Ca_{10}(PO_4)_6(OH)_2H_2O$	
SO_4	90.0
Cl	5.0
Na	0.2
Fe	0.05
К	0.05
Cd	0.04
Со	0.01
Cu	0.005
Ni	0.005
Рь	0.005
Zn	0.005
อื่น ๆ	4.62

ตารางที่ 4.1 ลักษณะเฉพาะของผงไฮครอกซีแอปาไทต์

หมายเหตุ: * ข้อมูลจาก บริษัท ฟลูก้า จำกัด

** ข้อมูลจากการวัคด้วยเกรื่องมือวัดขนาดอนุภาก โดยอาศัยการกระเจิงและเลี้ยวเบน ของลำแสงเลเซอร์

4.1.1.1 การวิเคราะห์ทางวัฏภาคของผงไฮดรอกซีแอปาไทต์

การวิเคราะห์วัฎภาค ด้วยเครื่องเอ็กซ์เรย์ดิฟแฟรคโทรมิเตอร์ (XRD) แพทเทิร์น (Peak) ที่แสดงในรูปที่ 4.1 พบว่า พีคที่มีความเข้ม (Intensity) สูงสุดอยู่ที่มุม 20 เท่ากับ 31.77 องศา พีคที่มีความเข้มข้นรองลงมาอยู่ที่มุม 20 เท่ากับ 32.902 และ 25.88 องศา ตามลำดับ มีวัฏภาคอยู่ในรูปไฮครอกซีแอปาไทต์ (HAp) (Card number 00-009-0432) เพียงวัฏภาคเดียว

รูปที่ 4.1 XRD แพทเทิร์นของผงไฮครอกซีแอปาไทต์โคย H แสดงวัฏภาก ไฮครอกซีแอปาไทต์

4.1.1.2 การวิเคราะห์ลักษณะรูปร่างของผงไฮดรอกซีแอปาไทต์

รูปไมโครกราฟจากกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องกราค (Scanning Electron Microscopy, SEM) แสดงในรูปที่ 4.2 พบว่าผงไฮดรอกซีแอปาไทต์มีรูปร่างไม่สม่ำเสมอ (Irregular shape) มีอนุภาคขนาดใหญ่ปะปนอยู่กับอนุภาคขนาดเล็ก มีขนาดอนุภาคก่อนข้างละเอียด อยู่ในช่วงประมาณ 0.1 ถึง 0.5 ไมครอน

รูปที่ 4.2 รูปไมโครกราฟของผงไฮครอกซีแอปาไทต์จากกล้องจุลทรรศน์ อิเล็กตรอนแบบส่องกราด

4.1.1.3 การวิเคราะห์การกระจายขนาดของผงไฮดรอกซีแอปาไทต์

รูปแบบการกระจายขนาดอนุภาคของไฮดรอกซีแอปาไทต์จากการศึกษา ด้วยเกรื่องมือวัดขนาดอนุภาค โดยอาศัยการกระเจิงและเลี้ยวเบนของลำแสงเลเซอร์แสดงในรูปที่ 4.3 พบว่าขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ยที่ปริมาณสะสมร้อยละ 50 มีค่าเท่ากับ 7.11 ไมครอน

รูปที่ 4.3 การกระจายขนาดอนุภาคของไฮครอกซีแอปาไทต์

4.1.2 การศึกษาลักษณะเฉพาะของผงอะลูมินา

ผลการวิเคราะห์ลักษณะเฉพาะของผงอะลูมินา แสดงในตารางที่ 4.2

ลักษณะเฉพาะ	ค่าที่วัดได้
ความถ่วงจำเพาะ	3.69
การกระจายขนาดอนุภาค (ไมครอน)	
- ขนาดที่เล็กกว่า 0.39	ร้อยละ 10
- ขนาดที่เล็กกว่า 5.45	ร้อยละ 50
- ขนาดที่เล็กกว่า 13.30	ร้อยละ 90
องค์ประกอบทางเคมี (ร้อยละ โดยน้ำหนัก) *	
Al_2O_3	95.0
Na ₂ O	0.3
SiO ₂	0.2
CaO	0.1
Fe_2O_3	0.02
อื่น ๆ	4.38
วัฏภาค	α - Al ₂ O ₃

ตารางที่ 4.2 ลักษณะเฉพาะของผงอะลูมินา

หมายเหตุ:* Suzhou Dexin Advanced Ceramics Co., Ltd.

จากการศึกษาอะลูมินาที่มีความบริสุทธิ์สูง (ร้อยละ 99.5 โดยน้ำหนัก) จะมีสมบัติ เชิงกลสูงด้วย แต่การวิจัยครั้งนี้ใช้อะลูมินาที่มีความบริสุทธิ์ร้อยละ 95 โดยน้ำหนัก เนื่องจากเป็นวัตถุดิบที่มีอยู่แล้วและลดต้นทุนในการผลิต

4.1.2.1 การวิเคราะห์ทางวัฏภาคของผงอะลูมินา

การวิเคราะห์วัฏภาคด้วยเครื่องเอ็กซ์เรย์ดิฟแฟรคโทรมิเตอร์ แพทเทิร์น (Peak) ที่แสดงในรูปที่ 4.4 พบว่า พีคที่มีความเข้ม (Intensity) สูงสุดอยู่ที่มุม 20 เท่ากับ 35.13 องศา พีคที่มีความเข้มข้นรองลงมาอยู่ที่มุม 20 เท่ากับ 57.51 และ 43.36 องศา ตามลำดับ มีวัฏภาคอยู่ใน รูปแอลฟา- อะลูมินา (α- Al₂O₃) (Card number 00-010-0173) เพียงวัฏภาคเดียว

รูปที่ 4.4 XRD แพทเทิร์นของผงอะลูมินา โดย A แสดงวัฏภากแอลฟา-อะลูมินา

4.1.2.2 การวิเคราะห์ลักษณะรูปร่างของผงอะลูมินา

รูปไมโครกราฟจากกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องกราด (Scanning Electron Microscopy, SEM) แสดงในรูปที่ 4.5 พบว่าผงอะลูมินามีรูปร่างไม่สม่ำเสมอ (Irregular shape) มีอนุภาคขนาดใหญ่ปะปนอยู่กับอนุภาคขนาดเล็ก มีขนาดอนุภาคอยู่ในช่วงประมาณ 1 ถึง 10 ไมครอน

รูปที่ 4.5 รูปไมโครกราฟของผงอะลูมินาจากกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องกราด

4.1.2.3 การวิเคราะห์การกระจายขนาดของผงอะลูมินา

รูปแบบการกระจายขนาดอนุภาคของอะลูมินา จากการศึกษาด้วยเครื่องมือ วัดขนาดอนุภาค โดยอาศัยการกระเจิงและเลี้ยวเบนของลำแสงเลเซอร์แสดงในรูปที่ 4.6 พบว่าขนาด เส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ยที่ปริมาณสะสมร้อยละ 50 มีค่าเท่ากับ 5.45 ไมครอน

รูปที่ 4.6 การกระจายขนาดอนุภาคของอะลูมินา

4.1.3 การศึกษาลักษณะเฉพาะของผงเซอร์โคเนีย

ผลการวิเคราะห์ลักษณะเฉพาะของผงเซอร์ โคเนีย แสดงในตารางที่ 4.3

ลักษณะเฉพาะ	ค่าที่วัดได้
ความถ่วงจำเพาะ	5.68
การกระจายขนาดอนุภาค (ไมครอน)	
- ขนาดที่เล็กกว่า 0.48	ร้อยละ 10
- ขนาดที่เลี้กกว่า 9.40	ร้อยละ 50
- ขนาคที่เล็กกว่า 21.50	ร้อยละ 90
องค์ประกอบทางเคมี (ร้อยละ โดยน้ำหนัก)*	
ZrO ₂	99
Fe	0.03
Ti	0.1
SiO ₂	0.3
SO_4	0.2
อื่น ๆ	0.37
วัฏภาค	m-ZrO ₂

ตารางที่ 4.3 ลักษณะเฉพาะของผงเซอร์ โคเนีย

หมายเหตุ:* ข้อมูลจาก บริษัท รีเคอร์ เคอ ฮัท จำกัด

4.1.3.1 การวิเคราะห์ทางวัฏภาคของผงเซอร์โคเนีย

การวิเคราะห์วัฏภาค ด้วยเครื่องเอ็กซ์เรย์ดิฟแฟรคโทรมิเตอร์ แพทเทิร์น

(Peak) ที่แสดงในรูปที่ 4.7 พบว่า พีคที่มีความเข้ม (Intensity) สูงสุดอยู่ที่มุม 20 เท่ากับ 28.17 องศา พีคที่มีความเข้มข้นรองลงมาอยู่ที่มุม 20 เท่ากับ 31.46 และ 50.11 องศา ตามลำคับ มีวัฏภาคอยู่ในรูป โมโนคลีนิค-เซอร์ โครเนีย (m-ZrO₂) (Card number 00-037-1484) เพียงวัฏภาคเดียว

รูปที่ 4.7 XRD แพทเทิร์นของผงเซอร์ โคเนีย โดย m แสดงวัฏภาค โมโนคลีนิค-เซอร์ โครเนีย (m-ZrO₂)

4.1.3.2 การวิเคราะห์ลักษณะรูปร่างของผงเซอร์โครเนีย

รูปไมโครกราฟจากกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องกราค (Scanning Electron Microscopy, SEM) แสดงในรูปที่ 4.8 พบว่าผงเซอร์โคเนียมีรูปร่างไม่สม่ำเสมอ (Irregular shape) มีการกระจายตัวที่แคบและจับตัวกันเป็นก้อน มีขนาดอนุภาคก่อนข้างใหญ่อยู่ในช่วง ประมาณ 1 ถึง 20 ไมครอน

รูปที่ 4.8 รูปไมโครกราฟของผงเซอร์โคเนียจากกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องกราด

4.1.3.3 การวิเคราะห์การกระจายขนาดของผงเซอร์โคเนีย

รูปแบบการกระจายขนาดอนุภากของเซอร์ โคเนีย จากการศึกษา ด้วยเกรื่องมือวัดขนาดอนุภาก โดยอาศัยการกระเจิงและเลี้ยวเบนของลำแสงเลเซอร์แสดงในรูปที่ 4.9 พบว่าขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ยที่ปริมาณสะสมร้อยละ 50 มีค่าเท่ากับ 9.40 ไมกรอน

รูปที่ 4.9 การกระจายขนาดอนุภากของเซอร์ โกเนีย

- 4.1.4 การศึกษาลักษณะเฉพาะของผงเซอร์โคเนียที่ผ่านการทำให้เสถียรโดยใช้ 4%โมล
   อิชเทียมออกไซด์ (4Y)
  - 4.1.4.1 การวิเคราะห์ทางวัฏภาคของผงเซอร์โคเนียที่ผ่านการทำให้เสถียรโดย
     ใช้ 4% โมลอิธเทียมออกไซด์ (4Y)

การวิเคราะห์วัฏภาคด้วยเครื่องเอ็กซ์เรย์ดิฟแฟรคโทรมิเตอร์ แพทเทิร์น (Peak) ที่แสดงในรูปที่ 4.10 พบว่า มีพีคของเตตระ โกนอลเซอร์ โคเนียเกิดขึ้น ซึ่งพีคเตตระ โกนอล เซอร์ โคเนียที่มีความเข้ม (Intensity) สูงสุดอยู่ที่มุม 20 เท่ากับ 30.14 องศา พีคที่มีความเข้มข้น รองลงมาอยู่ที่มุม 20 เท่ากับ 50.23 และ 59.76 องศา ตามลำคับ (Card number 01-070-4430) และมี พีคของ โม โนคลีนิค-เซอร์ โครเนียเกิดขึ้น ซึ่งพีคของ โม โนคลีนิค-เซอร์ โครเนียที่มีความเข้ม (Intensity) สูงสุดอยู่ที่มุม 20 เท่ากับ 28.17 องศา พีคที่มีความเข้มข้นรองลงมาอยู่ที่มุม 20 เท่ากับ 31.46 และ 50.11 องศา ตามลำดับ (Card number 00-037-1484)

รูปที่ 4.10 XRD แพทเทิร์นของผง 4Yเซอร์ โคเนีย โดย m แสดงวัฎภาคโมโนคลีนิค(m-ZrO₂) และ t แสดงวัฏภาคเตตระ โกนอล (t-ZrO₂)

- 4.2 ผลของปริมาณสารเติมแต่งต่อลักษณะเฉพาะและสมบัติเชิงกลของวัสดุชีวภาพ เชิงประกอบไฮดรอกซีแอปาไทต์-อะลูมินา/เซอร์โคเนียหลังผ่านการเผาผนึก ที่อุณหภูมิแตกต่างกันเป็นเวลา 120 นาที
  - 4.2.1 ผลของปริมาณสารเติมแต่งต่อความหนาแน่น

ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณสารเติมแต่งต่อความหนาแน่นของแต่ละตัวอย่าง แสดงไว้ในตารางที่ 4.4

ออเหอบิ		ความหนาแน่น			
(วาสวาพวาพิเศร)	รหัสตัวอย่าง	(Bulk Density)			
(0441120112011)		(กรัม/ลูกบาศก์เซนติเมตร)			
	Н	2.96±0.01			
1200	H30A15Z	2.32±0.02			
1300	H25A20Z	2.30±0.01			
	H20A25Z	2.40±0.01			
	Н	2.86±0.2			
	H30A15Z	2.42±0.01			
1400	H25A20Z	2.43±0.04			
	H20A25Z	2.57±0.02			
	Н	2.68±0.01			
1500	H30A15Z	3.11±0.03			
	H25A20Z	3.41±0.03			
	H20A25Z	3.24±0.02			

ตารางที่ 4.4 ค่าความหนาแน่นของวัสดุเชิงประกอบแต่ละตัวอย่าง

หมายเหตุ: ตัวอย่าง H มีส่วนผสมของ ไฮครอกซีแอปาไทต์ร้อยละ 100 โดยปริมาตร

H30A15Z มีส่วนผสมของ ไฮดรอกซีแอปาไทต์+อะลูมินา+เซอร์โคเนียร้อยละ 55+30+15 โดย ปริมาตร ตามลำคับ

H25A20Z มีส่วนผสมของ ไฮครอกซีแอปาไทต์+อะลูมินา+เซอร์โกเนียร้อยละ 55+25+20 โดย ปริมาตร ตามลำดับ

H20A25Z มีส่วนผสมของ ไฮครอกซีแอปาไทต์+อะลูมินา+เซอร์โกเนียร้อยละ 55+20+25 โคย ปริมาตร ตามลำคับ

รูปที่ 4.11 ค่าความหนาแน่นของวัสดุเชิงประกอบที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิต่าง ๆ

เมื่อเปรียบเทียบค่าความหนาแน่นของแต่ละตัวอย่าง พบว่าเมื่ออุณหภูมิการเผา ผนึกสูงขึ้นจะทำให้ความหนาแน่นของตัวอย่างที่เป็นไฮครอกซีแอปาไทต์ร้อยละ 100 โคยปริมาตร จะมีค่าลคลง พบว่าไฮครอกซีแอปาไทต์ร้อยละ 100 โคยปริมาตร ที่ผ่านการเผาที่อุณหภูมิ 1300-1500 °C จะเกิดการแตกตัวเปลี่ยนรูปไปเป็นไตรแคลเซียมฟอสเฟต (Erkmen et al.,2007) คังอธิบาย ในหัวข้อที่ 4.2.2 และรูปที่ 4.16 เนื่องจากการเผาผนึกในอุณหภูมิที่สูงขึ้นจะทำให้ไตรแคลเซียม ฟอสเฟตเกิดการสุกตัวที่มากเกินไป มีผลให้เกิด Thermal stress ขึ้นภายในชิ้นงาน เนื่องมาจากเกรน จะเกิดการขยายโตอย่างมาก ทำให้เกิดการคันกันระหว่างเกรนมากขึ้น ส่งผลทำให้เกิดรอยร้าวขึ้น ภายในชิ้นงาน ซึ่งแสดงในรูปที่ 4.12 คังนั้นจึงทำให้ก่าความหนาแน่นของไฮครอกซีแอปาไทต์จึงมี ค่าลคลง ซึ่งสอดกล้องกับงานวิจัยของ Ruys et al. (1995) ซึ่งอธิบายว่า การเผาผนึกที่อุณหภูมิ สูงขึ้นจะทำให้กวามหนาแน่นของไฮครอกซีแอปาไทต์มีก่าลดลง เนื่องจากที่อุณหภูมิการเผาผนึก ที่สูงขึ้นไฮครอกซีแอปาไทต์จะเกิดการแตกตัวไปเป็นไตรแกลเซียมฟอสเฟตมากขึ้นซึ่งผลจากการแตกตัว

นี้จะทำให้เกิดการไหลซึมของก๊าซ (Isolated gas exudation) ออกมาที่มากขึ้นทำให้เกิดรูพรุนมากขึ้น และผลของการเติมเซอร์ โคเนียลงในไฮดรอกซีแอปาไทต์–อะลูมินาในปริมาณที่ แตกต่างกัน พบว่าค่าความหนาแน่นจะไม่แตกต่างกันมากนักเมื่อเปรียบเทียบที่อุณหภูมิเดียวกัน แต่ การเผาผนึกที่อุณหภูมิสูงขึ้นจะทำให้ความหนาแน่นของวัสดุเชิงประกอบสูงขึ้น เนื่องจากชิ้น ตัวอย่างมีการสุกตัวมากขึ้น เกิดการเชื่อมต่อกันของเกรนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Zhang et al. (2006) ซึ่งอธิบายว่า การเติมเซอร์ โคเนียลงในไฮดรอกซีแอปาไทต์และผ่านการเผาผนึก ที่อุณหภูมิสูงขึ้นจะทำให้ความหนาแน่นของวัสดุเชิงประกอบมีค่าสูงขึ้น

รูปที่ 4.12 โครงสร้างจุลภาคแสดงรอยร้าวที่เกิดขึ้นในไฮดรอกซีแอปาไทต์ที่ผ่านการเผาผนึกที่ อุณหภูมิ 1500°C

4.2.2 ผลของปริมาณสารเติมแต่งต่อการเปลี่ยนแปลงวัฏภาค

รูปที่ 4.13 XRD แพทเทิร์น ของตัวอย่างที่ส่วนผสมต่าง ๆ ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1300°C โดยใช้สัญลักษณ์แทนวัฏภาคดังนี้ A:อะลูมินา, T: ไตรแคลเซียมฟอสเฟต, m:ZrO₂, t: t-ZrO₂,

CZ: CaZr4O9 แถะ C: CaO

รูปที่ 4.14 XRD แพทเทิร์นของตัวอย่างที่ส่วนผสมต่าง ๆ ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1400°C โดยใช้สัญลักษณ์แทนวัฏภาคดังนี้ A:อะลูมินา, T:ไตรแคลเซียมฟอสเฟต, m:ZrO₂, t: t-ZrO₂, CZ: CaZr₄O₉ และ C: CaO

รูปที่ 4.15 XRD แพทเทิร์นของตัวอย่างที่ส่วนผสมต่าง ๆ ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1500°C โดยใช้สัญลักษณ์แทนวัฏภาคดังนี้ A:อะลูมินา, T:ไตรแคลเซียมฟอสเฟต, m:ZrO₂, t: t-ZrO₂, CZ: CaZr₄O₉ และ C: CaO

รูปที่ 4.13-4.15 แสดงผลการวิเคราะห์ทางวัฏภาคด้วยเครื่อง XRD ของแต่ละตัวอย่าง หลังผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิเดียวกันพบว่า ไฮดรอกซีแอปาไทต์ร้อยละ 100 โดยปริมาตร จะเกิด การแตกตัวเปลี่ยนรูปไปเป็นไตรแคลเซียมฟอสเฟต (Card number 00-009-0149)ทั้งหมด ดังสมการ ที่ 4.1 (Erkmen et al.,2007) ซึ่งการแตกตัวของไฮดรอกซีแอปาไทต์นี้จะเริ่มเกิดในช่วงอุณหภูมิ 1150-1300 °C (Rapacz-Kmita et al.,2004)

$$Ca_{10}(PO_4)_6(OH)_2 \longrightarrow 3Ca_3(PO_4)_2 + CaO + H_2O$$
 (4.1)

$$ZrO_2 + CaO \longrightarrow CaZr_4O_9$$
 (4.2)

และเมื่อเติมอะลูมินาในปริมาณร้อยละ 20 25 และ 30 โดยปริมาตรเข้าไปใน ด้วอย่างก็จะปรากฏวัฏภาคของอัลฟาอะลูมินา (Card number 00-010-0173)ซึ่งจะมีปริมาณพืก เพิ่มขึ้นตามปริมาณของอะลูมินาที่เติมเข้าไป และเมื่อเดิม 4Yเซอร์ โคเนียในปริมาณร้อยละ 15 20 และ 25 โดยปริมาตรเข้าไปในตัวอย่างก็จะปรากฏวัฏภาคของ m-ZrO₂ (Card number 00-037-1484) และ t-ZrO₂ (Card number 01-070-4430) ซึ่งวัฏภาคเหล่านี้จะมีปริมาณพึคเพิ่มขึ้นตาม ปริมาณของ 4Yเซอร์ โคเนียที่เดิมเข้าไป และพบว่าจะปรากฏวัฏภาคของแคลเซียมออกไซด์ (CaO) (Card number 00-002-1088) ซึ่งเกิดจากการแตกตัวของไฮดรอกซีแอปาไทต์ไปเป็นไตรแคลเซียม ฟอสเฟตและปรากฏวัฏภาคของแคลเซียมเซอร์ โคเนต (Calcium zirconate, CaZr₄O₉) (Card number 01-075-0359) ซึ่ง CaZr₄O₉ เกิดจากการทำปฏิกิริยาระหว่าง 4Yเซอร์ โคเนียกับ CaO โดยการเติม 4Yเซอร์ โคเนียในปริมาณที่มากขึ้น จะทำให้พืคแสดงวัฏภาคของ CaZr₄O₉ นั้นสูงขึ้นในขณะที่พึคของ CaO ลดลง เป็นผลมากจากการทำปฏิกิริยาระหว่าง 4Yเซอร์ โคเนียกับ CaO ที่มากขึ้นดังแสดงในรูปที่ 4.15 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Viviane et al., 2000) ที่อธิบายว่า การเดิมเซอร์ โคเนียลงในไฮดรอกซี-แอปาไทด์ที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1300-1500°Cเซอร์ โคเนียจะทำปฏิกิริยากับ CaO ที่เกิดจากการ แตกตัวของไฮดรอกซีแอปาไทด์ไปเป็นไตรแคลเซียมฟอสเฟต ทำให้เกิดวัฏภาคของ CaZr₄O₉ จะมีปริมาณกขึ้นดังแสดง CaZr₄O₉ และ พบว่า CaZr₄O₉ จะมีปริมาณมากขึ้นเมื่อเดิมเซอร์ โคเนียไปราณที่มากขึ้น

และเมื่อพิจารณาตัวอย่างที่มีปริมาณของอะลูมินาที่เติมเข้าไปในปริมาณร้อยละ 20 25 และ 30 โดยปริมาตรและ 4Yเซอร์ โคเนียในปริมาณร้อยละ 15 20 และ 25 โดยปริมาตรหลังผ่าน การเผาผนึกที่อุณหภูมิที่แตกต่างกันดังรูปที่ 4.16-4.19 พบว่าการเติม 4Yเซอร์ โคเนียในปริมาณร้อยละ 15 และ 20 โดยปริมาตร พีคของแต่ละอุณหภูมิที่เผาผนึกแตกต่างกันจะมีลักษณะที่คล้ายกันแต่ การเติม 4Yเซอร์ โคเนียในปริมาณร้อยละ 25 โดยปริมาตร ที่ผ่านการเผาผนึกอุณหภูมิสูงขึ้นเป็น 1500°C จะปรากฏพีคแสดงวัฏภาคของ t-ZrO₂ ในปริมาณที่สูงขึ้นดังแสดงในรูปที่ 4.19 เนื่องจาก CaO ที่เกิดจากการแตกตัวของไฮดรอกซีแอปาไทต์ไปเป็นไตรแคลเซียมฟอสเฟต จะทำให้เกิด สารละลายของแข็ง (Solid solution) ในวัฏภาค t-ZrO₂ มากขึ้น ซึ่ง CaO เป็นตัวเป็นสารสร้างความ เสถียร (Stabilizer) ที่ทำให้เซอร์ โคเนียสามารถใช้งานได้ที่อุณหภูมิห้องโดยจะไปทำให้โครงสร้าง ของเซอร์ โคเนียเสถียรในรูป t-ZrO₂ (Stevens, R., 1986) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rapacz-Kmita et al. (2004) ที่อธิบายว่า การเผาผนึกที่อุณหภูมิสูงขึ้นพบว่า CaO ที่เกิดจากการแตกตัว ของไฮครอกซีแอปาไทต์ไปเป็นไตรแกลเซียมฟอสเฟต จะทำให้เกิคสารละลายของแข็งในวัฏภาค t-ZrO₂ มากขึ้น ทำให้ m-ZrO₂ เปลี่ยนไปเป็นในวัฏภาค t-ZrO₂ มากขึ้น

รูปที่ 4.16 XRD แพทเทิร์นของชิ้นงานไฮครอกซีแอปาไทต์ร้อยละ 100 โดยปริมาตร หลังผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิที่แตกต่างกัน โดยใช้สัญลักษณ์ แทนวัฏภาคดังนี้ T:ไตรแคลเซียมฟอสเฟตและ C: CaO

รูปที่ 4.17 XRD แพทเทิร์นของชิ้นงานซึ่งประกอบด้วยอะลูมินาร้อยละ 30 โดยปริมาตรและ 4Yเซอร์ โคเนียร้อยละ 15 โดยปริมาตร หลังผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ ที่แตกต่างกัน โดยใช้สัญลักษณ์แทนวัฏภาคดังนี้ A:อะลูมินา, T:ไตรแคลเซียมฟอสเฟต, m:ZrO₂, t: t-ZrO₂, CZ: CaZr₄O₉ และ C: CaO

รูปที่ 4.18 XRD แพทเทิร์นของชิ้นงานซึ่งประกอบด้วยอะลูมินาร้อยละ 25 โดยปริมาตรและ 4Yเซอร์ โคเนียร้อยละ 20 โดยปริมาตร หลังผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ ที่แตกต่างกัน โดยใช้สัญลักษณ์แทนวัฏภาคดังนี้ A:อะลูมินา, T: ไตรแคลเซียมฟอสเฟต, m:ZrO₂, t: t-ZrO₂, CZ: CaZr₄O₉ และ C: CaO

รูปที่ 4.19 XRD แพทเทิร์นของชิ้นงานซึ่งประกอบด้วยอะลูมินาร้อยละ 20 โดยปริมาตรและ 4Yเซอร์ โคเนียร้อยละ 25 โดยปริมาตร หลังผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ ที่แตกต่างกัน โดยใช้สัญลักษณ์แทนวัฏภาคดังนี้ A:อะลูมินา, T:ไตรแคลเซียมฟอสเฟต, m:ZrO₂, t: t-ZrO₂, CZ: CaZr₄O₉ และ C: CaO

4.2.3 ผลของปริมาณสารเติมแต่งต่อโครงสร้างจุลภาค 4.2.3.1 ผลของปริมาณสารเติมแต่งต่อโครงสร้างจุลภาคของวัสดุชีวภาพ เชิงประกอบที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1300°C

ตัวอย่าง A มีการเติมปริมาณไฮครอกซีแอปาไทต์ร้อยละ 100 โดยปริมาตร ด้วอย่าง B มีการเติมปริมาณไฮครอกซีแอปาไทต์ร้อยละ 55 โดยปริมาตร อะลูมินาร้อยละ 30 โดย ปริมาตรและ 4Yเซอร์โคเนียร้อยละ 15 โดยปริมาตร ด้วอย่าง C มีการเติมปริมาณไฮครอกซีแอปาไทต์ ร้อยละ 55 โดยปริมาตร อะลูมินาร้อยละ 25 โดยปริมาตรและ 4Yเซอร์โคเนียร้อยละ 20 โดย ปริมาตร ตัวอย่าง D มีการเติมปริมาณไฮครอกซีแอปาไทต์ร้อยละ 55 โดยปริมาตร อะลูมินาร้อยละ 25 โดยปริมาตรและ 4Yเซอร์โคเนียร้อยละ 20 โดยปริมาตร

รูปที่ 4.20 โครงสร้างจุลภาคของแต่ละตัวอย่างที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1300°C (A) TCP (B) 30 vol%Al₂O₃ 15 vol%4Y-ZrO₂ (C) 25 vol% Al₂O₃ 20 vol%4Y-ZrO₂ (D) 20 vol% Al₂O₃ 25 vol%4Y-ZrO₂

จากรูปที่ 4.20 A-D พบว่าตัวอย่างที่เป็นไตรแกลเซียมฟอสเฟต จะมี ลักษณะพื้นผิวที่เชื่อมต่อกันเป็นแผ่น ซึ่งจะมีรูพรุนเกิดขึ้นกระจายอยู่จำนวนมาก ดังรูป 4.20A แต่เมื่อเติมอะลูมินาและ 4Yเซอร์ โกเนียลงในไฮดรอกซีแอปาไทต์ พบว่าจะเกิดเกรนของไตรแกลเซียม ฟอสเฟตเชื่อมต่อกัน โดยจะสังเกตเห็นเพียงเล็กน้อย ดังรูปที่ 4.20 B-D ซึ่งจะมีอนุภาคของอะลูมินา และ 4Yเซอร์ โกเนียกระจายอยู่เป็นเนื้อเดียวกัน โดยที่ไม่เกิดการเชื่อมติดกันเป็นเกรนและมีปริมาณ รูพรุนที่เกิดขึ้นจำนวนมาก ซึ่งเป็นผลมาจากที่อุณหภูมิการเผาผนึกนี้ชิ้นงานยังไม่เกิดการสุกตัว

4.2.3.2 ผลของปริมาณสารเติมแต่งต่อโครงสร้างจุลภาคของวัสดุชีวภาพ เชิงประกอบที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1400°C

ตัวอย่าง A มีการเติมปริมาณ ไฮครอกซีแอปาไทต์ร้อยละ 100 โดย ปริมาตร ตัวอย่าง B มีการเติมปริมาณไฮครอกซีแอปาไทต์ร้อยละ 55 โดยปริมาตร อะลูมินาร้อยละ 30 โดยปริมาตรและ 4Yเซอร์โกเนียร้อยละ 15 โดยปริมาตร ตัวอย่าง C มีการเติมปริมาณไฮครอกซีแอปาไทต์ ร้อยละ 55 โดยปริมาตร อะลูมินาร้อยละ 25 โดยปริมาตรและ 4Yเซอร์โกเนียร้อยละ 20 โดย ปริมาตร ตัวอย่าง D มีการเติมปริมาณไฮครอกซีแอปาไทต์ร้อยละ 55 โดยปริมาตร อะลูมินาร้อยละ 25 โดยปริมาตรและ 4Yเซอร์โกเนียร้อยละ 20 โดยปริมาตร

รูปที่ 4.21 โครงสร้างจุลภาคของแต่ละตัวอย่างที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1400°C (A) TCP (B) 30 vol%Al₂O₃ 15 vol%4Y-ZrO₂ (C) 25 vol% Al₂O₃ 20 vol%4Y-ZrO₂ (D) 20 vol% Al₂O₃ 25 vol%4Y-ZrO₂

จากรูปที่ 4.21 A-D พบว่าตัวอย่างที่เป็นไตรแคลเซียมฟอสเฟต จะมี ลักษณะพื้นผิวที่เชื่อมต่อกันเป็นแผ่นมากขึ้น ซึ่งจะมีรูพรุนเกิดขึ้นกระจายอยู่จำนวนมาก ดังรูป 4.21 A

ลกษณะพนผวทเชอมตอกนเปนแผนมากขน ซงจะมรูพรุนเกดขนกระจายอยู่จำนวนมาก คงรูป 4.21 A เมื่อเปรียบเทียบกับตัวอย่างที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1300°C ดังรูป 4.20 A และเมื่อเติมอะลูมินา และ 4Yเซอร์ โกเนียลงในไฮครอกซีแอปาไทต์ พบว่าจะเกิดเกรนของไตรแกลเซียมฟอสเฟตเชื่อมต่อ กันโดยจะสังเกตเห็นเพียงเล็กน้อย ดังรูปที่ 4.20 B-D ซึ่งจะมีอนุภาคของอะลูมินาและ 4Yเซอร์ โกเนีย กระจายอยู่เป็นเนื้อเดียวกัน โดยที่ไม่เกิดการเชื่อมติดกันเป็นเกรน และมีปริมาณรูพรุนที่เกิดขึ้น จำนวนมาก ซึ่งเป็นผลมาจากที่อุณหภูมิการเผาผนึกนี้ชิ้นงานยังไม่เกิดการสุกตัว

4.2.3.3 ผลของปริมาณสารเติมแต่งต่อโครงสร้างจุลภาคของวัสดุชีวภาพ เชิงประกอบที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1500°C

ตัวอย่าง A มีการเติมปริมาณ ไฮครอกซีแอปาไทต์ร้อยละ 55 โดยปริมาตร อะลูมินาร้อยละ 30 ปริมาตร ตัวอย่าง B มีการเติมปริมาณ ไฮครอกซีแอปาไทต์ร้อยละ 55 โดยปริมาตร อะลูมินาร้อยละ 30 โดยปริมาตรและ 4Yเซอร์ โคเนียร้อยละ 15 โดยปริมาตร ตัวอย่าง C มีการเติมปริมาณ ไฮครอกซีแอปาไทต์ ร้อยละ 55 โดยปริมาตร อะลูมินาร้อยละ 25 โดยปริมาตรและ 4Yเซอร์ โคเนียร้อยละ 20 โดย ปริมาตร ตัวอย่าง D มีการเติมปริมาณ ไฮครอกซีแอปาไทต์ร้อยละ 55 โดยปริมาตร อะลูมินาร้อยละ 25 โดยปริมาตรและ 4Yเซอร์ โคเนียร้อยละ 20 โดยปริมาตร

รูปที่ 4.22 โครงสร้างจุลภาคของแต่ละตัวอย่างที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1500°C (A) TCP (B) 30 vol%Al₂O₃ 15 vol%4Y-ZrO₂ (C) 25 vol% Al₂O₃ 20 vol%4Y-ZrO₂ (D) 20 vol% Al₂O₃ 25 vol%4Y-ZrO₂

จากรูปที่ 4.22 A-D พบว่าตัวอย่างที่เป็นไตรแกลเซียมฟอสเฟตมีลักษณะพื้นผิว ที่เชื่อมต่อกันเป็นเกรนและจะสังเกตเห็นรอยร้าวที่เกิดขึ้นในเกรน ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ไตรแกลเซียม ฟอสเฟตสุกตัวมากเกินไปทำให้เกิด Thermal stress ขึ้นภายในชิ้นงานเนื่องมาจากเกรนจะเกิดการ งยายโตอย่างมาก ทำให้เกิดการดันกันระหว่างเกรนมากขึ้นจึงส่งผลทำให้เกิดรอยร้าวขึ้นภายใน ชิ้นงานดังแสดงในรูปที่ 4.22 A แต่เมื่อเติมอะลูมินาและ 4Yเซอร์โคเนียลงในไฮดรอกซีแอปาไทต์ พบว่าจะเกิดเกรนของไตรแกลเซียมฟอสเฟตที่เกิดจากการแตกตัวของไฮดรอกซีแอปาไทต์นั้น เชื่อมต่อกันโดยจะสังเกตเห็นเพียงเล็กน้อยดังรูปที่ 4.22 B-D ซึ่งจะมีอนุภาคของอะลูมินาและเซอร์โคเนีย กระจายอยู่เป็นเนื้อเดียวกันโดยที่เกิดการหลอมเชื่อมติดกันระหว่างมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับตัวอย่างที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1300°C และ 1400°C ดังรูป 4.20 B-D และ 4.21 B-D

จากรูปที่ 4.20-4.22 ตัวอย่าง B-D ซึ่งเติมอะลูมินาและ 4Yเซอร์ โคเนียลง ในไฮครอกซีแอปาไทต์ จะมีลักษณะที่เป็นอนุภาคของอะลูมินาและเซอร์ โคเนียกระจายอยู่เป็นเนื้อ เดียวกัน โดยที่ไม่เกิดการเชื่อมต่อกันเป็นเกรน เนื่องมาจากทั้งอะลูมินาและเซอร์ โคเนียเป็นวัสดุที่มี จุดหลอมตัวที่อุณหภูมิสูง ซึ่งอะลูมินามีจุดหลอมตัวที่อุณหภูมิประมาณ 2050°C และเซอร์ โคเนียมีจุด หลอมตัวที่อุณหภูมิประมาณ 2715 °C (Cemail, A., 2003) คังนั้นจึงทำให้ตัวอย่างไม่เกิดการสุกตัว ส่งผลให้มีความหนาแน่นต่ำ แต่อย่างไรก็ตามเมื่ออุณหภูมิในการเผาผนึกเพิ่มขึ้น จะพบว่าอนุภาคจะ เกิดการเชื่อมติดกันมากขึ้น ซึ่งจะสอดคล้องกับ ค่าความหนาแน่นดังตารางที่ 4.4 และรูปที่ 4.11 ที่มี ค่าเพิ่มขึ้น

4.2.4 ผลของปริมาณสารเติมแต่งต่อความทนต่อการดัดโค้ง ความแข็งและ ความเหนียว

ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณสารเติมแต่งต่อความทนต่อการคัดโค้ง ความแข็งและ ความเหนียว ของตัวอย่างที่ได้จากงานวิจัย โดยชิ้นงาน H ที่ผ่านการเผาผนึก 1500°C ไม่สามารถ แสดงค่าความแข็งวิกเกอร์และความเหนียวได้ เนื่องจากชิ้นงานเกิดการแตกระหว่างการทดสอบ ความแข็งจุลภาคจากกดด้วยเครื่อง Microhardness Tester ทั้งหมดแสดงไว้ในตารางที่ 4.5

ของและหม่อยาง ที่สามการสาทผิกกฎนกฎนกรุกที่ที่ได้และเกิด 120 นก							
อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)	สูตร	ความทนต่อการดัดโค้ง* (เมกกะปาสกาล)	ความแข็งวิกเกอร์* (จิกกะปาสคาล)	ความเหนียว* (เมกกะ ปาสคาล× เมตร ^{0.5})			
	Н	15.17±2.67	2.10±0.03	0.63±0.08			
1200	H30A15Z	13.90±0.63	$0.48{\pm}0.07$	0.49±0.04			
1300	H25A20Z	12.58±0.16	0.38±0.07	0.42±0.02			
	H20A25Z	12.17±0.26	0.40 ± 0.08	0.46±0.03			
1400	Н	17.88±0.16	2.43±0.14	0.54±0.04			
	H30A15Z	18.17±0.27	0.53±0.05	0.57±0.02			
	H25A20Z	16.45±0.49	0.42 ± 0.08	0.52±0.05			
	H20A25Z	17.50±1.19	0.61±0.04	0.55±0.03			
	Н	13.73±0.10	-	-			
1500	H30A15Z	45.10±2.27	3.73±0.05	0.91±0.04			
	H25A20Z	45.60±2.24	3.67±0.14	1.01±0.03			
	H20A25Z	34.23±2.18	$1.80{\pm}0.05$	1.04±0.06			

ตารางที่ 4.5 ค่าความทนต่อการคัค โค้ง ความแข็งและความเหนียว ของวัสคุเชิงประกอบ ของแต่ละตัวอย่าง ที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิที่แตกต่างกัน เป็นเวลา 120 นาที

รูปที่ 4.23 ค่าความทนต่อการคัคโค้งของวัสดุเชิงประกอบที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิต่าง ๆ

จากตารางที่ 4.5 และรูปที่ 4.23 เมื่อเติม 4Yเซอร์ โคเนียลงในวัสดุชีวภาพเชิง ประกอบไฮครอกซีแอปาไทต์-อะลูมินา เมื่อทำการเผาผนึกที่อุณหภูมิต่ำ (1300 และ 1400°C) พบว่า มีผลต่อความทนต่อการคัค โค้งของวัสคุเชิงประกอบที่เปลี่ยนแปลงน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบที่ อุณหภูมิเดียวกัน เนื่องมาจากที่อุณหภูมิคังกล่าววัสดุเชิงประกอบไม่เกิดการสุกตัว จึงทำให้การเผา ผนึกที่อุณหภูมิต่ำนี้ไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของความทนต่อการคัค โค้ง แต่เมื่อทำการเผาผนึกที่ อุณหภูมิสูงขึ้น (1500°C) จะทำให้ความทนทานต่อการคัค โค้งของวัสคุเชิงประกอบมีก่าสูงขึ้น เนื่องจากการเผาผนึกที่อุณหภูมิสูงขึ้นจะทำให้วัสคุเชิงประกอบเกิดการสุกตัวมากขึ้นเป็นผลให้ ความหนาแน่นสูงขึ้นด้วย ดังเหตุผลที่อธิบายไว้ในหัวข้อ 4.2.1 ซึ่งสอดกล้องกับงานวิจัยของ Zhang et al. (2006) อธิบายว่า การเติมเซอร์ โคเนียลงในไฮครอกซีแอปาไทต์และผ่านการเผาผนึกที่ อุณหภูมิสูงขึ้นจะทำให้ความทนต่อการคัค โค้งของวัสคุเชิงประกอบมีก่าสูงขึ้นเนื่องจากการเผาผนึกที่ ส่วนการเติมอะลูมินาในปริมาณที่ลดลง ในขณะที่ปริมาณ 4Yเซอร์โคเนียเพิ่มขึ้นจะทำ ให้กวามทนทานต่อการดัด โค้งลดลง เนื่องมาจาก 4Yเซอร์โคเนียมีจุดหลอมตัวที่สูง มีผลให้ อุณหภูมิการเผาผนึกของวัสดุเชิงประกอบสูงขึ้น ดังนั้นการเติมปริมาณ 4Yเซอร์โคเนียเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้กวามหนาแน่นนั้นลดลงดังเหตุผลที่อธิบายไว้ในหัวข้อ 4.2.1 โดยที่การเติมอะลูมินา ปริมาณร้อยละ 30 กับ 4Yเซอร์โคเนียร้อยละ 15 โดยปริมาตรและอะลูมินาปริมาณร้อยละ 25 กับ 4Yเซอร์โคเนียร้อยละ 20 โดยปริมาตร ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1500°C มีก่าความทนต่อการดัด โค้งสูงที่สุดก็อประมาณ 45 MPa โดยจะมีก่ามากกว่าก่าความทนต่อการดัดโค้งของไตรแกลเซียม ฟอสเฟต (ประมาณ 13-17 MPa) ซึ่งสอดคล้องกับงายวิจัยของ Kong et al. (1999) อธิบายว่า การเติมเซอร์โคเนียลงในไฮดรอกซีแอปาไทต์ แล้วทำการเคลือบด้วยอนุภาคอะลูมินาและขึ้นรูป ด้วยวิธี Hot Press ที่อุณหภูมิ 1200°C เป็นเวลา 1ชั่วโมง โดยใช้กวามดัน 20 MPa พบว่าจะทำให้ก่า การเติมเซอร์โคเนียในไฮดรอกซีแอปาไทต์ แล้วทำการเคลือบด้วยอนุภาคอะลูมินาและขึ้นรูป ด้วยวิธี Hot Press ที่อุณหภูมิ 1200°C เป็นเวลา 1ชั่วโมง โดยใช้กวามดัน 20 MPa พบว่าจะทำให้ก่า การมงณะต่อการดัดโล้งของวัสดุเชิงประกอบมีก่าสูงขึ้น โดยที่การเติมเซอร์โคเนียในปริมาณร้อยละ 15 โดยปริมาตรลงในไฮดรอกซีแอปาไทต์แล้วทำการเกลือบด้วยอนุภากอะลูมินาในริมาณร้อยละ 30 โดยปริมาตร จะมีก่าความทนต่อการดัดโก้งสูงที่สุดกือ 300 MPa ซึ่งมีก่ามากกว่าก่าความทนต่อ การดัดโก้งของไฮดรอกซีแอปาไทด์ถึง 3 เท่า

รูปที่ 4.24 ค่าความแข็งของวัสดุเชิงประกอบที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิต่าง ๆ

ส่วนการศึกษาก่าความแข็งของวัสดุเชิงประกอบจากตารางที่ 4.5 และรูปที่ 4.24 พบว่า เมื่อเดิม 4Yเซอร์โคเนียลงในวัสดุชีวภาพเชิงประกอบไฮครอกซีแอปาไทต์-อะลูมินา ที่ผ่าน การเผาผนึกอุณหภูมิต่ำ (1300 และ1400°C) พบว่ามีผลต่อความแข็งของวัสดุเชิงประกอบที่ เปลี่ยนแปลงน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบที่อุณหภูมิเดียวกัน แต่เมื่อทำการเผาผนึกที่อุณหภูมิสูงขึ้น (1500°C) พบว่า อะลูมินาที่เดิมเข้าไปจะช่วยให้ไฮครอกซีแอปาไทต์มีความแข็งเพิ่มขึ้น เนื่องจาก อะลูมินาเป็นวัสดุที่มีความแข็งสูง ในขณะที่การเดิม 4Yเซอร์โคเนียในปริมาณร้อยละ 15 20 และ 25 โดยปริมาตร เข้าไปนั้นจะส่งผลให้ก่าความแข็งของวัสดุลดลงตามปริมาณของ 4Yเซอร์โคเนียที่ เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นไปตามกฏ Rule of Mixture ของ (Takano et al., 1998) ที่ได้อธิบายไว้ว่าวัสดุจะมี ความแข็งที่ดีได้นั้นจะขึ้นอยู่กับสารเดิมแต่งที่ใช้ หากสารเติมแต่งที่ใช้มีปริมาณของวัฏภาคที่มีความ แข็งที่สูงในปริมาณมาก ก็จะส่งผลให้วัสดุที่ได้นั้นมีก่าความแข็งที่สูงขึ้น โดยก่าความแข็งของ อะลูมินามีก่าประมาณ 20 GPa ส่วนเซอร์โคเนียมีก่าประมาณ 9.4 GPa โดยที่การเดิมอะลูมินา ปริมาณร้อยละ 30 กับ 4Yเซอร์โคเนียร้อยละ 15 โดยปริมาตร ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1500°C มีก่า ความแข็งสูงที่สุดคือ 3.73±0.05 GPa

รูปที่ 4.25 ค่าความเหนียวของวัสดุเชิงประกอบที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิต่าง ๆ

้จากตารางที่ 4.5 และรูปที่ 4.25 พบว่า การเผาผนึกวัสดุเชิงประกอบที่อุณหภูมิต่ำ (1300 และ1400°C) โดยการเติม 4Yเซอร์ โคเนียในปริมาณแตกต่างกัน มีผลต่อการเปลี่ยนความ ้เหนียวของวัสดุเชิงประกอบเพียงเล็กน้อย เมื่อทำการเผาผนึกที่อุณหภูมิสูงขึ้น (1500°C) แต่การเติม ้4Yเซอร์ โคเนียมีผลทำให้ความเหนียวของวัสดุเชิงประกอบมีค่าสูงขึ้น โดยที่เติม 4Yเซอร์ โคเนียใน ปริมาณร้อยละ 15-20 และ 25 โดยปริมาตรเข้าไป พบว่าค่าความเหนียวของไฮครอกซีแอปาไทต์ ้อะลูมินาจะเพิ่มสูงขึ้นตามปริมาณของ 4Yเซอร์ โคเนียที่เพิ่มขึ้น เนื่องมาจากการเติม 4Yเซอร์ โคเนีย ในวัสดุจะส่งผลให้เกิดวัฏภาคของ t-ZrO, ขึ้นภายในวัสดุ ซึ่งสอดกล้องกับกำอธิบายตามรูปที่ 4.15-4.18 (ในหัวข้อที่ 4.2.2) ซึ่งการมีปริมาณวัฏภาค t-ZrO, มากขึ้นนี้ชิ้นงานจะมีความเหนียวเพิ่มขึ้น (Cahn et al., 1993) เนื่องจากการเกิดความเหนียวจะเกิดจากเปลี่ยนวัฏภาคเมื่อมีรอยร้าวเริ่มต้น ้เกิดขึ้นภายในชิ้นงาน และมีความเค้นขึ้นรอบ ๆ รอยร้าว ซึ่งความเค้นนี้จะทำให้เซอร์ โคเนีย เปลี่ยนวัฏภาคจาก t-ZrO, เป็น m-ZrO, และเกิดการเปลี่ยนแปลงปริมาตรขยายตัวขึ้นอย่างมาก ้ส่งผลให้เกิดความเค้นกดอัดบริเวณปลายของรอยร้าว ทำให้รอยร้าวไม่สามารถวิ่งต่อไปได้ทำให้ ้วัสดุมีความเหนียว จึงเป็นสาเหตุทำให้วัสดุที่เติม 4Yเซอร์ โคเนียมีค่าความเหนียวที่สุงขึ้น และเมื่อ ้อุณหภูมิในการเผาผนึกสูงขึ้นก่าความเหนียวของวัสดุจะมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยที่การเติมอะลูมินา ปริมาณร้อยละ 20 กับ 4Yเซอร์ โคเนียร้อยละ 25 โดยปริมาตร ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1500°C มี ้ ค่าความเหนียวสูงที่สุด คือเท่ากับ 1.04 ± 0.06 MPa.m^{0.5} ซึ่งสอดคล้องกับงายวิจัยของ Zhang et al. (2006) อธิบายว่า การเติมเซอร์ โคเนียลงในไฮครอกซีแอปาไทต์ในปริมาณที่มากขึ้นจะทำให้ความ ้เหนียวของไฮครอกซีแอปาไทต์มีค่าสูงขึ้น โคยที่การเติมเซอร์โคเนียในปริมาณร้อยละ 60 โคย ้ปริมาตรถงในไฮครอกซีแอปาไทต์แล้วทำการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1450°C เป็นเวลา 2 ชั่วโมงจะมีค่า ความเหนียวมากที่สุดคือ 4.37 MPa.m^{0.5}

รูปที่ 4.26 ตัวอย่างโครงสร้างจุลภาคของรอยกดจากการทดสอบด้วยเครื่อง Microhardness Test ของชิ้นงานที่มีการเติม 30 vol% Al₂O₃ และ 15 vol%4Y-ZrO₂

รูปที่ 4.27 A-B ตัวอย่างโครงสร้างจุลภาคของรอยร้าวที่เกิดจากกดด้วยเครื่อง Microhardness Tester ของชิ้นงานที่มีการเติม 25 vol% Al₂O₃ และ 20 vol%4Y-ZrO₂

จากรูปที่ 4.27 A-B แสดงการเกิดรอยร้าวที่บริเวณมุมของรอยกดจากการทดสอบ ด้วยเครื่อง Microhardness Tester ซึ่งเมื่อเกิดรอยร้าวขึ้นเนื่องจากการกดทดสอบ จะเกิดแรงเด้นขึ้น รอบ ๆ รอยร้าว ซึ่งทำให้เซอร์ โคเนียเกิดการเปลี่ยนวัฏภาคจาก t-ZrO₂ เป็น m-ZrO₂ และเกิดการ เปลี่ยนแปลงปริมาตรขยายตัว ทำให้เกิดกวามเด้นกดอัดบริเวณปลายของรอยร้าว ทำให้รอยร้าวไม่ สามารถวิ่งต่อไปได้ และนอกจากนี้ อนุภาคของเซอร์ โคเนียก็ยังทำหน้าที่ในการดูดซับพลังงานจาก รอยร้าวที่วิ่งผ่านอนุภาคของเซอร์ โคเนีย ทำให้พลังงานจากรอยร้าวค่อย ๆ ลดลง หรือเกิดการหักเห ของรอยร้าวขึ้น (Crack deflection) ซึ่งจะเห็นลักษณะการวิ่งของรอยร้าวที่ไม่เป็นเส้นตรง ดังแสดง ในรูปที่ 4.27 A-B

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาผลของปริมาณของสารเติมแต่งสมบัติ และภาวะตัวแปรที่ใช้ในการเผาผนึก ของวัสดุเชิงประกอบนั้น ในการทดลองพบว่าสามารถทำให้ชิ้นงานที่ผลิตได้มีสมบัติหลายด้านที่ดี ขึ้น โดยสามารถสรุปผลการทดลองได้ดังนี้

 เมื่อเติมอะลูมินาและเซอร์โคเนียเข้าไปในไฮครอกซีแอปาไทต์ พบว่ามีความ แข็งแรงของวัสดุชีวภาพเชิงประกอบมีค่าเพิ่มขึ้น และเมื่อเพิ่มอุณหภูมิในการเผาผนึกก็พบว่า ความความแข็งแรงมีค่าเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการสุกตัวมากขึ้น โดยค่าความแข็งแรงที่สูงสุดมีค่า เท่ากับ 45.6 ± 2.24 MPa ซึ่งมีค่ามากกว่าไตรแคลเซียมฟอสเฟต (17.88 MPa) ประมาณ 155%

 การเติมอะลูมินาร้อยละ 30 โดยปริมาตรเข้าไปในไฮครอกซีแอปาไทต์มีผลให้ความ แข็งของวัสดุชีวภาพเชิงประกอบมีค่าเพิ่มขึ้น โดยการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1500°C จะมีค่าความแข็ง สูงที่สุด คือมีค่าเท่ากับ 3.25 ± 0.05 GPa ซึ่งมีค่ามากกว่าไตรแกลเซียมฟอสเฟต (2.43 GPa) ประมาณ 54%

 การเติมสารเติมแต่งเซอร์ โคเนียใน ไฮดรอกซีแอปาไทต์-อะลูมินามีผลทำให้ความ เหนียวของวัสคุชีวภาพเชิงประกอบมีค่าเพิ่มขึ้น โดยค่าความเหนียวที่สูงสุดจะมีปริมาณเซอร์ โคเนีย ร้อยละ 25 โดยปริมาตร ที่อุณหภูมิการเผาผนึกที่ 1500°C คือมีค่าเท่ากับ 1.04 ± 0.06 MPa.m^{0.5} ซึ่งมี ค่ามากกว่า ไตรแคลเซียมฟอสเฟต (0.63 MPa.m^{0.5}) ประมาณ 65%

4. การเติมเซอร์โคเนียที่มากขึ้น เป็นผลให้เกิดวัฏภาคของ t-ZrO₂ ในวัสดุเชิงประกอบ เพิ่มขึ้น ซึ่งวัฏภาคดังกล่าวมีผลในการช่วยเพิ่มความเหนียวให้กับวัสดุ โดยกระบวนการการเกิด ความเหนียวโดยอาศัยการเปลี่ยนวัฏภาคจาก t-ZrO₂ ไปเป็น m-ZrO₂ จึงเป็นสาเหตุทำให้วัสดุเชิง ประกอบที่เติม เซอร์โคเนียมีค่าความเหนียวที่สูงขึ้น

5.2 ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยและทคลองนี้สามารถปรับปรุงและพัฒนาขั้นต่อไปได้ดังนี้

 การเพิ่มอุณหภูมิในการเผาผนึก ซึ่งอาจจะส่งผลทำให้วัสคุมีการสุกตัวมากขึ้น และทำให้ความหนาแน่นของวัสคุมีค่ามากขึ้น

 การถดปริมาณส่วนผสมของอะลูมินาและเซอร์ โคเนีย ซึ่งเป็นวัสดุที่มีอุณหภูมิ ในการสุกตัวที่สูง โดยการถดปริมาณส่วนผสมทั้งสองจะช่วยถดอุณหภูมิการสุกตัวของวัสดุลงทำ ให้ความหนาแน่นของวัสดุมีค่าสูงขึ้น ซึ่งอาจจะส่งผลให้ได้วัสดุที่มีสมบัติเชิงกลที่ดีขึ้น โดยเฉพาะ อย่างยิ่งด้านความแข็งแรงและความแข็ง

 การเพิ่มแรงคันในการอัดขึ้นรูป ซึ่งอาจจะส่งผลให้ได้วัสดุที่มีสมบัติเชิงกลที่ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความแข็งแรงและความแข็ง ซึ่งจากเดิมใช้แรงดันในการอัดขึ้นรูป 11 ตันต่อ 160 ตารางมิลลิเมตร

 การศึกษากระบวนการอัดขึ้นรูป จากเดิมทำการอัดขึ้นรูปด้วยเครื่องอัดแบบ ไฮโดรลิกเพียงอย่างเดียว หลังจากนั้นให้นำตัวอย่างที่ได้ไปอัดขึ้นรูปแบบใช้ความดันเท่ากันทุก ทิศทาง (Cold isostatic pressing, CIP) อีกครั้งหนึ่ง เพราะจะทำให้วัสดุมีความหนาแน่นมากกว่าเดิม ส่งผลให้วัสดุเชิงประกอบมีสมบัติเชิงกลเพิ่มขึ้นด้วย

รายการอ้างอิง

- จิตติ รินเสนา. (2552)**. การขึ้นรูปวัสดุเชิงประกอบอะลูมินา-อะลูมิเนียม แบบอัดซ้อน.** วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเซรามิก สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสุรนารี.
- จุฑารัตน์ กลิ่นแก้วณรงค์. (2548) เซรามิกชีวภาพไฮดรอกซีอะพาไทต์ผลึกระดับนาโนเมตรโดยวิธีพอลิ เมอร์เชิงซ้อน: การสังเคาระห์ การศึกษาคุณลักษณะและพฤติกรรมการเผาผนึก. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาฟิสิกส์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. [ISBN 974-284-107-1]

ปรีดา พิมพ์ขาวขำ. (2539). **เซรามิกล์.** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุรพงษ์ เพชรวัตร. (2552)**. ผลของเซอร์โคเนียที่มีต่อสมบัติเชิงกลของวัสดุเชิงประกอบอะลูมินา-โครเมีย**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเซรามิก สำนักวิชา วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- อนุรัตน์ ภูวานกำ. (2548)**. การพัฒนาวัสดุเชิงประกอบอะลูมินา-มูลไลท์-เซอร์โคเนียร์ สำหรับงานทาง** วิศวกรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเซรามิก สำนักวิชา วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- American Society for Testing and Material (ASTM). (1991).Standard Test Method for Water Absorption, Bulk density, Apparent Porosity, and Specific Gravity for Fired Whiteware Products. ASTM C373-88. New York: ASTM.
- American Society for Testing and Material (ASTM). (1996).Standard Test Method for Flexural Strength of Advance Ceramic at Ambient Temperature. ASTM C1161-90. New York: ASTM.
- Anstis, G.P., Chantikul, P., Lawn, B.R., and Marshall, D.B. (1981). A Critical evolution of indentation techniques for mearsuring fracture toughness: I, direct crack measurements. Journal of American Ceramic Society. 64: 533-538.
- Cahn, R.W., Haasen, P., and Kramer, E.J. (1994). Materials Science and Technology. Structure and properties of ceramics. 11.

- Cemail, A. (2003). Mechanical properties and thermal shock behaviour of alumina-mullitezirconia and alumina-mullite refractory material by slip casting. **Ceramics International**. 29: 311-316.
- Chiba, A., Kimura, S., Raghukandan, K., and Morizono, Y. (2003). Effect of alumina addition on hydroxyapatite biocomposites fabricated by underwater-shock compaction. Materials Science and Engineering. A350: 179-183.
- Chiu, C.Y., Hsu H.C., and Tuan W. (2007). Effect of zirconia addition on the microstructureal evolution of porous hydroxyapatite. **Ceramics International**. 33: 715-718.
- Erkmen, Z.E., Genc, Y., and Oktar F.N. (2007). Journal of the American Ceramic Society. 90[9]: 2885-2892.
- Evis, Z. (2007). Reactions in hydroxyapatite-zirconia composites. Ceramics International. 22 : 987-991.
- Inuzuka, M., Nakamura, S., Kishi, S., Yoshida, K., Hashimoto, K., Toda, Y., and Yamashita, K. (2004). Hydroxyapatite-doped zirconia for preparation of biomedical composites ceramics. Solid State Ionics. 172: 509-513.
- Juang, H.Y., and Hon, M.H. (1994). Fabrication and mechanical properties of hydroxyapatite alumina composites. Materials Science and Engineering. C2: 77-81.
- Kong, Y.M., Bae, C.J., Kim, S.H.W., and Kim, H.E. (2005). Improvement in biocompatibility of ZrO₂- Al₂O₃ nano composite by addition of HA. **Biomaterias**. 26: 509-517.
- Kong, Y.M., Kim, S., and Kim, H.E. (1999). Reinforcement of Hydroxyapatite Bioceramic by Addition of ZrO₂ Coated with Al₂O₃. Journal of the American Ceramic Society .
   82[11]: 2963-68.
- Larry, L., and Hench. (1998). Bioceramic. Journal American Ceramics Society. 81[7]: 1705-1728.
- Larry, L., and Hench. (1991). Bioceramic: From concept to Clinic. Journal American Ceramics Society. 74[7]: 1487-1510.
- Li, J., Fartash, B., and Hermansson, L. (1995). Hydroxyapatite-alumina composites and bonebonding. Biomaterias. 16: 417-422.

- Li, J., Liao, H., and Hermansson, L. (1996). Sintering of partially-stabilized zirconia and partially-stabilized zirconia- hydroxyapatite composites by hot isostatic pressing and pressureless sintering. Biomaterias. 17: 1787-1790.
- Kawashima, N., Soetanto, K., Watanabe, K., Ono, K., and Matsuno, T. (1997). The surface characteristics of the sintered body of hydroxyapatite-zirconia composite particles. Colloids and Surface B:Biointerface.10: 23-27.
- Nayak, Y., Rana, R., Pratihar, S., and Bhattacharyya, S. (2008). Low-Temperature processing of dense hydroxyapatite-zirconia composites. Journal of Applied Ceramic Technology. 5[1]: 29-36.
- Pankaew, P., Pinyo, L., Wuttiphan, N., and Chantikul, P. (2006). 10vol%alumina hydroxyapatite/3 mol% yttria tetragonal zirconia belayed composite fabricated by die pressing. National Metal and Materials Technology Center.
- Ramachandra, R., and Kannan, T.S. (2002). Synthesis and sintering of hydroxyapatite-zirconia composites. Materials Science and Engineering . C20: 187-193.
- Rapacz-Kmita, A., Slosarczyk, A., Paszkiewicz, Z., and Paszkiewicz, C. (2004). Phase stability of hydroxyapatite-zirconia (HAp- ZrO₂)composites for bone replacement. Journal of Molecular Structure. 704: 333-340.
- Ruys, A.J., Wei, M., Sorrell, C.C., Dickson, M.R., Brandwood, A., and Miltrope, B.K. (1994). Sintering effects on the strength of hydroxyapatite. **Biomaterials**. 16 (1995) 409-415.
- Silva, V.V., Lameras F.S., and Domingues, R.Z. (2001). Mcrostructure and mecganical properties study of zirconia-hydroxyapatite(ZH) composite ceramics for biomedical applications. Composites Science and Technology. 61: 301-310.
- Viswanath, B., and Ravishankar, N. (2006). Interfacial reaction in hydroxyapatite/alumina nonocomposites. Scripta Materialia. 55: 863-866.
- Wang, Q., Ge, S., and Zhang, D. (2005). Nano-mechanical properties and biotribological behaviors of nanosized HA/partially-stabilized zirconia composites. Wear. 259: 952-957.
- Zhang, J., and Iwasa, M. (2006). Fabrication of Hydroxyapatite-Zirconia Composites for Orthopedic Applications. Journal American Ceramics Society. 89[11]: 3348-3355.

ภาคผนวก ก

XRD แพทเทิร์นของ ไฮดรอกซีแอปาไทต์ อะลูมินา m-ZrO₂ และ t-ZrO₂

Pattern: 00-010-0173		Radiation = 1.540600	Quality : Indexe			lexed	
Ca ₁₀ (PO ₄) ₆ (OH) ₂			2th	i	h	k	1
Calcium Phosephate Hydroxide			25.879	40	0	0	2
Hydroxylapatite, syn			28.127	12	1	0	2
			28.967	18	2	1	0
Lattice :Hexagonal		Mol. Weight = 502.32	31.774	100	2	1	1
S.G. : P63/m (176)		Volume [CD] = 528.80	32.197	60	1	1	2
a = 9.41800		Dx = 3.155	32.902	60	3	0	0
		Dm = 3.080	34.049	25	2	0	2
c = 6.88400			35.481	6	3	0	1
	z = 2		39.205	8	2	1	2
Data collection flag : Am	bient		39.819	20	3	1	0
			40.453	2	2	2	1
			42.030	10	3	1	1
			42.319	4	3	0	2
			43.805	8	1	1	3
			44.370	2	4	0	0
			45.306	6	2	0	3
Natl. Bur. Stand. (U.S.), G	Circ. 539, v	volume 9, page 3 (1960)	46.713	30	2	2	2
Radiation: CuKa1		Filter: Not specified	48.104	16	3	1	2
Lambda: 1.54056		d-sp : Guiner	48.624	6	3	2	0
SS/FOM: F30= 55(0.015	7,35)		49.469	40	2	1	3
			50.494	20	3	2	1
			51.285	12	4	1	0
			52.102	16	4	0	2
			53.145	20	0	0	4
			54.442	4	1	0	4
			55.881	10	3	2	2

ตารางที่ ก.1 XRD แพทเทิร์นของไฮครอกซีแอปาไทต์

ตารางที่ ก.2 XRD แพทเทิร์นของอะลูมินา

Pattern: 00-010-0173	Pattern: 00-010-0173 Radiation = 1.540600			Quality : Indexed				
Al ₂ O ₃			2th	i	h	k	1	
Aluminum Oxide			25.584	75	0	1	2	
Corundum, syn			35.136	90	1	0	4	
Also called: alumina, alur	ndum, dian	nonite	37.785	40	1	1	0	
Lattice :Rhombohedral		Mol. Weight = 101.96	41.685	1	0	0	6	
S.G. : R-3c (167)		Volume [CD] = 254.70	43.363	100	1	1	3	
a = 4.75800		Dx = 3.989	46.184	2	2	0	2	
		Dm = 4.050	52.553	45	0	2	4	
c = 12.99100			57.519	80	1	1	6	
	z = 6	l/lcor = 1.00	59.769	4	2	1	1	
Temperature data collection	on : Patter	n taken at 26 C.	61.166	6	1	2	2	
Data collection flag : Am	Data collection flag : Ambient			8	0	1	8	
				30	2	1	4	
			68.198	50	3	0	0	
			70.359	2	1	2	5	
			74.268	4	2	0	8	
				16	1	0	10	
			77.229	8	1	1	9	
Natl. Bur. Stand. (U.S.), C	Circ. 539, v	volume 9, page 3 (1960)	80.695	8	2	2	0	
Radiation: CuKa1	Radiation: CuKa1		83.219	1	3	0	6	
Lambda: 1.54050		d-sp : Not given	84.378	6	2	2	3	
SS/FOM: F30= 50(0.0188,32)			85.183	2	1	3	1	
			86.378	6	3	1	2	
			86.464	4	1	2	8	
			89.020	8	0	2	10	
			90.665	4	0	0	12	
			91.204	8	1	3	4	

ตารางที่ ก.3 XRD แพทเทิร์นของ m-ZrO₂

Pattern: 00-037-1484		Radiation = 1.540598	Quality : High					
ZrO ₂			2th	i	h	k	1	
Zirconium Oxide				3	0	0	1	
Also called : zirconium dioxide, Baddeleyite, syn, zirkite,			24.048	14	1	1	0	
zirconia			24.441	10	0	1	1	
Lattice : Monoclinic		Mol. Weight = 123.22	28.175	100	-1	1	1	
S.G. : P21/a (14)		Volume [CD] = 140.70	31.468	68	1	1	1	
a = 5.31290		Dx = 5.817	34.160	21	2	0	0	
b = 5.21250	Beta =		34.383	11	0	2	0	
c = 5.14710	99.22		35.309	13	0	0	2	
a/b = 1.01926		1/1cor = 2.60	35.900	2	-2	0	1	
c/b = 0.98745	z = 4		38.396	1	-2	1	0	
Temperature of data collection: 25.5°			38.541	4	1	2	0	
Data collection flag : Ambient .			39.411	1	0	1	2	
			39.990	1	-2	1	1	
			40.725	12	-1	1	2	
			41.150	5	2	0	1	
			41.374	5	-1	2	1	
			44.826	7	2	1	1	
			45.522	6	-2	0	2	
McMurdie, H., Morr	ris, M., Ev	vans, E., Paretzkin, B.,	48.949	2	-2	1	2	
Wong-Ng, W., Hubb	oard, C., F	Powder Diffration, Volume	49.266	18	2	2	0	
1, Page 275(1986)			50.116	22	0	2	2	
CAS Number: 1314-	23-4		50.559	13	-2	2	1	
			51.193	5	-1	2	2	
Radiation: CuKa1		Filter: Monochromator	54.104	11	0	0	3	
Lambda: 1.54050		crystal	54.680	1	2	2	1	
SS/FOM: F30=		d-sp : Diffractometer	55.270	11	1	2	2	
111(0.0073,37)		Internal standard: Ag FP	55.400	11	3	1	0	

ตารางที่ ก.4 XRD แพทเทิร์นของ t-ZrO₂

Pattern: 01-070-4430		Radiation = 1.540600	Quality : Calculatte				ted
$((ZrO_2)_{0.93}(Y_2O_3)_{0.07})_{0.935}$			2th	i	h	k	1
Zirconium Yttrium Oxide			30.143	999	1	0	1
			34.882	97	0	0	2
Lattice : Tetragonal		Mol. Weight = 121.92	34.977	178	1	1	0
S.G. : P42/nmc (137)		Volume [CD] = 67.54	43.112	11	1	0	2
a = 3.62500		Dx = 5.995	50.230	344	1	1	2
			50.230	344	2	0	0
c = 5.14000	z = 2		53.570	1	2	0	1
		1/1cor = 9.88	59.640	120	1	0	3
ICSD collection code	: 090888	3	59.766	241	2	1	1
Data collection flag :	Ambient		62.672	50	2	0	2
			68.360	3	2	1	2
			73.662	15	0	0	4
	73.888	42	2	2	0		
			78.989	2	1	0	4
			81.710	67	2	1	3
			81.819	42	3	0	1
Lamas, D.G., Walsoe	-de-Reca	, N.E., J. Mater. Sci., volume	84.222	25	1	1	4
35, page 5563(2000)			84.384	32	2	2	2
Calculated from ICSI	O using P	OWN-12++	84.384	32	3	1	0
			89.568	1	3	0	2
Radiation: CuKa1		Filter: Not specified					
Lambda: 1.54060							
SS/FOM: F18=		d-sp : Calculated Spacings					
131(0.0063,22)							
ภาคผนวก ข

มาตรฐานการทดสอบ ASTM

Designation: C 373 - 88 (Reapproved 1994)

Standard Test Method for Water Absorption, Bulk Density, Apparent Porosity, and Apparent Specific Gravity of Fired Whiteware Products¹

This standard is issued under the fixed designation C 373; the number immediately following the designation indicates the year of original adoption or, in the case of revision, the year of last revision. A number in parentheses indicates the year of last reapproval. A superscript epsilon (c) indicates an editorial change since the last revision or reapproval.

1. Scope

1.1 This test method covers procedures for determining water absorption, bulk density, apparent porosity, and apparent specific gravity of fired unglazed whiteware products.

1.2 This standard does not purport to address all of the safety concerns, if any, associated with its use. It is the responsibility of the user of this standard to establish appropriate safety and health practices and determine the applicability of regulatory limitations prior to use.

2. Significance and Use

2.1 Measurement of density, porosity, and specific gravity is a tool for determining the degree of maturation of a ceramic body, or for determining structural properties that may be required for a given application.

3. Apparatus and Materials

3.1 Balance, of adequate capacity, suitable to weigh accurately to 0.01 g.

3.2 Oven, capable of maintaining a temperature of $150 \pm 5^{\circ}C$ (302 $\pm$ 9°F).

3.3 Wire Loop, Halter, or Basket, capable of supporting specimens under water for making suspended mass measurements.

3.4 Container—A glass beaker or similar container of such size and shape that the sample, when suspended from the balance by the wire loop, specified in 3.3, is completely immersed in water with the sample and the wire loop being completely free of contact with any part of the container.

3.5 Pan, in which the specimens may be boiled.

3.6 Distilled Water.

4. Test Specimens

4.1 At least five representative test specimens shall be selected. The specimens shall be unglazed and shall have as much of the surface freshly fractured as is practical. Sharp edges or corners shall be removed. The specimens shall contain no cracks. The individual test specimens shall weigh at least 50 g.

5. Procedure

5.1 Dry the test specimens to constant mass (Note) by

heating in an oven at 150° C (302° F), followed by cooling in a desiccator. Determine the dry mass, *D*, to the nearest 0.01 g.

Note—The drying of the specimens to constant mass and the determination of their masses may be done either before or after the specimens have been impregnated with water. Usually the dry mass is determined before impregnation. However, if the specimens are friable or evidence indicates that particles have broken loose during the impregnation, the specimens shall be dried and weighed after the suspended mass and 5.4 In this case, the second dry mass shall be used in all appropriate calculations.

5.2 Place the specimens in a pan of distilled water and boil for 5 h, taking care that the specimens are covered with water at all times. Use setter pins or some similar device to separate the specimens from the bottom and sides of the pan and from each other. After the 5-h boil, allow the specimens to soak for an additional 24 h.

5.3 After impregnation of the test specimens, determine to the nearest 0.01 g the mass, S, of each specimen while suspended in water. Perform the weighing by placing the specimen in a wire loop, halter, or basket that is suspended from one arm of the balance. Before actually weighing, counterbalance the scale with the loop, halter, or basket in place and immerse in water to the same depth as is used when the specimens are in place. If it is desired to determine only the percentage of water absorption, omit the suspended mass operation.

5.4 After the determination of the suspended mass or after impregnation, if the suspended mass is not determined, blot each specimen lightly with a moistened, lint-free linen or cotton cloth to remove all excess water from the surface, and determine the saturated mass, M, to the nearest 0.01 g. Perform the blotting operation by rolling the specimen lightly on the wet cloth, which shall previously have been saturated with water and then pressed only enough to remove such water as will drip from the cloth. Excessive blotting will introduce error by withdrawing water from the pores of the specimen. Make the weighing immediately after blotting, the whole operation being completed as quickly as possible to minimize errors due to evaporation of water from the specimen.

6. Calculation

6.1 In the following calculations, the assumption is made that 1 cm^3 of water weighs 1 g. This is true within about 3 parts in 1000 for water at room temperature.

6.1.1 Calculate the exterior volume, V, in cubic centimetres, as follows:

V = M - S

¹ This test method is under the jurisdiction of ASTM Committee C-21 on Ceramic Whitewares and Related Products and is the direct responsibility of Subcommittee C21.03 on Fundamental Properties.

Current edition approved Sept. 30, 1988. Published November 1988. Originally published as C 373 - 55 T. Last previous edition C 373 - 72 (1982).

6.1.2 Calculate the volumes of open pores $V_{\rm OP}$ and impervious portions $V_{\rm IP}$ in cubic centimetres as follows:

$$V_{\rm OP} = M - D$$
$$V_{\rm IP} = D - S$$

6.1.3 The apparent porosity, *P*, expresses, as a percent, the relationship of the volume of the open pores of the specimen to its exterior volume. Calculate the apparent porosity as follows:

$P = [(M - D)/V] \times 100$

6.1.4 The water absorption, *A*, expresses as a percent, the relationship of the mass of water absorbed to the mass of the dry specimen. Calculate the water absorption as follows:

$A = [(M - D)/D] \times 100$

6.1.5 Calculate the apparent specific gravity, T, of that portion of the test specimen that is impervious to water, as follows:

T = D/(D - S)

6.1.6 The bulk density, B, in grams per cubic centimetre, of a specimen is the quotient of its dry mass divided by the exterior volume, including pores. Calculate the bulk density as follows:

B = D/V

7. Report

7.1 For each property, report the average of the values obtained with at least five specimens, and also the individual values. Where there are pronounced differences among the individual values, test another lot of five specimens and, in addition to individual values, report the average of all ten determinations.

8. Precision and Bias

8.1 This test method is accurate to ± 0.2 % water absorption in interlaboratory testing when the average value recorded by all laboratories is assumed to be the true water absorption. The precision is approximately ± 0.1 % water absorption on measurements made by a single experienced operator.

The American Society for Testing and Materials takes no position respecting the validity of any patent rights asserted in connection with any item mentioned in this standard. Users of this standard are expressly advised that determination of the validity of any such patent rights, and the risk of infringement of such rights, are entirely their own responsibility.

This standard is subject to revision at any time by the responsible technical committee and must be reviewed every five years and if not revised, either reapproved or withdrawn. Your comments are invited either for revision of this standard or for additional standards and should be addressed to ASTM Headquarters. Your comments will receive careful consideration at a meeting of the responsible technical committee, which you may attend. If you feel that your comments have not received a fair hearing you should make your views known to the ASTM Committee on Standards, 1916 Race St., Philadelphia, PA 19103.

Designation: C 1161 - 94 (Reapproved 1996)

Standard Test Method for Flexural Strength of Advanced Ceramics at Ambient Temperature¹

This standard is issued under the fixed designation C1161; the number immediately following the designation indicates the year of original adoption or, in the case of revision, the year of last revision. A number in parentheses indicates the year of last reapproval. A superscript epsilon (e) indicates an editorial change since the last revision or reapproval.

1. Scope

1.1 This test method covers the determination of flexural strength of advanced ceramic materials at ambient temperature. Four-point-1/4 point and three-point loadings with prescribed spans are the standard. Rectangular specimens of prescribed cross-section sizes are used with specified features in prescribed specimen-fixture combinations.

1.2 The values stated in SI units are to be regarded as the standard. The values given in parentheses are for information only.

1.3 This standard does not purport to address all of the safety concerns, if any, associated with its use. It is the responsibility of the user of this standard to establish appropriate safety and health practices and determine the applicability of regulatory limitations prior to use.

2. Referenced Documents

2.1 ASTM Standards:

E 4 Practices for Force Verification of Testing Machines² E 337 Test Method for Measured Humidity with a Psychrometer (The Measurement of Wet- and Dry-Bulb Temperatures)3

2.2 Military Standard:

MIL-STD-1942 (MR) Flexural Strength of High Performance Ceramics at Ambient Temperature

3. Terminology

3.1 Definitions:

3.1.1 *flexural strength*—a measure of the ultimate strength of a specified beam in bending.

3.1.2 four-point-1/4 point flexure-configuration of flexural strength testing where a specimen is symmetrically loaded at two locations that are situated one quarter of the overall span, away from the outer two support bearings (see

Fig. 1). 3.1.3 three-point flexure—configuration of flexural strength testing where a specimen is loaded at a location midway between two support bearings (see Fig. 1).

4. Significance and Use

4.1 This test method may be used for material development, quality control, characterization, and design data generation purposes.

4.2 The flexure stress is computed based on simple beam theory with assumptions that the material is isotropic and homogeneous, the moduli of elasticity in tension and compression are identical, and the material is linearly elastic. The average grain size should be no greater than one fiftieth of the beam thickness. The homogeneity and isotropy assumption in the standard rule out the use of this test for continuous fiber-reinforced ceramics.

4.3 Flexural strength of a group of test specimens is influenced by several parameters associated with the test procedure. Such factors include the loading rate, test environment, specimen size, specimen preparation, and test fixtures. Specimen sizes and fixtures were chosen to provide a balance between practical configurations and resulting errors, as discussed in MIL-STD 1942 (MR) and Refs (1) and (2).5 Specific fixture and specimen configurations were designated in order to permit ready comparison of data without the need for Weibull-size scaling.

4.4 The flexural strength of a ceramic material is dependent on both its inherent resistance to fracture and the presence of defects. Analysis of a fracture surface, fractography, though beyond the scope of this test method, is highly recommended for all purposes, especially for design data as discussed in MIL-STD-1942 (MR) and Refs (2-5).

5. Interferences

5.1 The effects of time-dependent phenomena, such as stress corrosion or slow crack growth on strength tests conducted at ambient temperature, can be meaningful even for the relatively short times involved during testing. Such influences must be considered if flexure tests are to be used to generate design data.

5.2 Surface preparation of test specimens can introduce machining flaws which may have a pronounced effect on flexural strength. Machining damage imposed during specimen preparation can be either a random interfering factor, or an inherent part of the strength characteristic to be measured. Surface preparation can also lead to residual stresses. Universal or standardized test methods of surface preparation do not exist. It should be understood that final machining steps may or may not negate machining damage

This test method is under the jurisdiction of ASTM Committee C-28

⁴ Just text method is under the junsaction of ASTM Committee C-28 Advanced Ceramics and is the direct responsibility of Subcommittee C28.01 Properties and Performance. Current edition approved July 25, 1994. Published February 1995. Origin..., published as C 1161 – 90. Last previous edition C 1161 – 90. ² Annual Book of ASTM Standards, Vol 03.01. ³ Annual Book of ASTM Standards, Vol 03.01. ⁴ Available from Standardization Documents, Order Desk, Bldg. 4, Section Documents, Proceeding Commission Commiss

⁴ Available from Standardization Documents, Order Desk, Bldg. 4, Section 700 Robbins Ave., Philadelphia, PA 19111-5094.

The boldface numbers in parentheses refer to the references at the end of this method.

Note-Configuration: A: L = 20 mm B: L = 40 mm

C: L = 80 mm

FIG. 1 The Four-Point-1/4 Point and Three-Point Fixture Configuration

introduced during the early course or intermediate machining.

6. Apparatus

6.1 Loading-Specimens may be loaded in any suitable testing machine provided that uniform rates of direct loading can be maintained. The load-measuring system shall be free of initial lag at the loading rates used and shall be equipped with a means for retaining read-out of the maximum load applied to the specimen. The accuracy of the testing machine shall be in accordance with Practices E 4 but within 0.5 %.

6.2 Four-Point Flexure-Four-point-1/4 point fixtures (Fig. 1) shall have support and loading spans as shown in Table 1.

6.3 Three-Point Flexure-Three-point fixtures (Fig. 1) shall have a support span as shown in Table 1.

6.4 Bearings-Three- and four-point flexure:

6.4.1 Cylindrical bearing edges shall be used for the support of the test specimen and for the application of load. The cylinders shall be made of hardened steel which has a hardness no less than HRC 40 or which has a yield strength no less than 1240 MPa (~180 ksi). Alternatively, the cylinders may be made of a ceramic with an elastic modulus between 2.0 and 4.0 $\times$ 10⁵ MPa (30-60 $\times$ 10⁶ psi) and a flexural strength no less than 275 MPa (~40 ksi). The portions of the test fixture that support the bearings may need to be hardened to prevent permanent deformation. The cylindrical bearing length shall be at least three times the specimen width. The above requirements are intended 1 ensure that ceramics with strengths up to 1400 MPa (~20 ksi) and elastic moduli as high as 4.8×10^5 MPa (70 × 10) psi) can be tested without fixture damage. Higher strengtn

Configuration	Support S	ban (L), mm Li	ading Span, mm	
A		20	10	
в	4	ю	20	
C	1	80 40		
Т	ABLE 2 Nomina	l Bearing Diame	ters	
Configuration		Diameter, mm		
A		2.0 to 2.5		
1	В	4.5		
C			9.0	
	TABLE 3 S	pecimen Size		
Configuration	TABLE 3 S Width (b), mm	Depth (a), mm	Length (L ₇), min mm	
Configuration A	TABLE 3 S Width (b), mm	Depth (d), mm	Length (L ₇), min mm 25	
Configuration A B	TABLE 3 S Width (b), mm 2.0 4.0 4.0	Depth (d), mm 1.5 3.0	Length (L ₇), min mm 25 45	

and stiffer ceramic specimens may require harder bearings. 6.4.2 The bearing cylinder diameter shall be approxi-

mately 1.5 times the beam depth of the test specimen size employed. See Table 2.

6.4.3 The bearing cylinders shall be carefully positioned such that the spans are accurate within ±0.10 mm. The load application bearing for the three-point configurations shall be positioned midway between the support bearing within ±0.10 mm. The load application (inner) bearings for the four-point configurations shall be centered with respect to the support (outer) bearings within ±0.10 mm.

6.4.4 The bearing cylinders shall be free to rotate in order to relieve frictional constraints (with the exception of the middle-load bearing in three-point flexure which need not rotate). This can be accomplished by mounting the cylinders in needle bearing assemblies, or more simply by mounting the cylinders as shown in Figs. 2 and 3. Note that the outer-support bearings roll outward and the inner-loading bearings roll inward.

6.5 Semiarticulating-Four-Point Fixture-Specimens prepared in accordance with the parallelism requirements of 7.1 may be tested in a semiarticulating fixture as illustrated in Fig. 2. The bearing cylinders themselves must be parallel to each other to within 0.015 mm (over their length).

6.6 Fully Articulating-Four-Point Fixture-Specimens that are as-fired, heat treated, or oxidized often have slight twists or unevenness. Specimens which do not meet the parallelism requirements of 7.1 shall be tested in a fully articulating fixture as illustrated in Fig. 3.

6.7 The fixture shall be stiffer than the specimen, so that most of the crosshead travel is imposed onto the specimen.

7. Specimen

7.1 Specimen Size-Dimensions are given in Table 3 and shown in Fig. 4. Cross-sectional dimensional tolerances are ±0.13 mm for B and C specimens, and ±0.05 mm for A. The parallelism tolerances on the four longitudinal faces are).015 mm for A and B and 0.03 mm for C. The two end aces need not be precision machined.

7.2 Specimen Preparation-Depending upon the inended application of the flexural strength data, use one of

the following four specimen preparation procedures:

7.2.1 As-Fabricated—The flexural specimen shall simulate the surface condition of an application where no machining is to be used; for example, as-cast, sintered, or injection-molded parts. No additional machining specifications are relevant. An edge chamfer is not necessary in this instance. As-fired specimens are especially prone to twist or warpage and might not meet the parallelism requirements. In this instance, a fully articulating fixture (6.6 and Fig. 3) shall be used in testing.

7.2.2 Application-Matched Machining—The specimen shall have the same surface preparation as that given to a component. Unless the process is proprietary, the report shall be specific about the stages of material removal, wheel grits, wheel bonding, and the amount of material removed per pass.

7.2.3 Customary Procedures—In instances where a customary machining procedure has been developed that is completely satisfactory for a class of materials (that is, it induces no unwanted surface damage or residual stresses), this procedure shall be used.

7.2.4 Standard Procedures—In the instances where 7.2.1 through 7.2.3 are not appropriate, then 7.2.4 shall apply. This procedure shall serve as minimum requirements and a more stringent procedure may be necessary.

7.2.4.1 All grinding shall be done with an ample supply of appropriate filtered coolant to keep workpiece and wheel constantly flooded and particles flushed. Grinding shall be in at least two stages, ranging from coarse to fine rates of material removal. All machining shall be in the surface grinding mode, and shall be parallel to the specimen long axis shown in Fig. 5. No Blanchard or rotary grinding shall be used.

7.2.4.2 The stock-removal rate shall not exceed 0.03 mm (0.001 in.) per pass to the last 0.06 mm (0.002 in.) per face.

Final (and intermediate) finishing shall be performed with a diamond wheel that is between 320 and 500 grit. No less than 0.06 mm per face shall be removed during the final finishing phase, and at a rate of not more than 0.002 mm (0.0001 in.) per pass. Remove approximately equal stock from opposite faces.

7.2.4.3 Materials with low fracture toughness and a greater susceptibility to grinding damage may require finer grinding wheels at very low removal rates.

7.2.4.4 The four long edges of each specimen shall be uniformly chamfered at 45°, a distance of 0.12 ± 0.03 mm as shown in Fig. 4. They can alternatively be rounded with a radius of 0.15 ± 0.05 mm. Edge finishing must be comparable to that applied to the specimen surfaces. In particular, the direction of machining shall be parallel to the specimen long axis. If chamfers are larger than the tolerance allows, then corrections shall be made to the stress calculation (1). Alternatively, if a specimen can be prepared with an edge that is free of machining damage, then a chamfer is not required.

7.2.5 Handling Precautions—Care should be exercised in storing and handling of specimens to avoid the introduction of random and severe flaws, such as might occur if specimens were allowed to impact or scratch each other.

7.3 Number of Specimens—A minimum of 10 specimens shall be required for the purpose of estimating the mean. A minimum of 30 shall be necessary if estimates regarding the form of the strength distribution are to be reported (for example, a Weibull modulus). The number of specimens required by this test method has been established with the intent of determining not only reasonable confidence limit on strength distribution parameters, but also to help discer

Itiple-flaw population distributions. More than 30 speci mens are recommended if multiple-flaw populations ar present.

FIG. 3 Schematic of a Fully Articulating Four-Point Fixture Suitable for Twisted or Uneven Specimens

8. Procedure

8.1 Test specimens on their appropriate fixtures in specific testing configurations. Test specimens Size A on either the four-point A fixture or the three-point A fixture. Similarly, test B specimens on B fixtures, and C specimens on C fixtures. A fully articulating fixture is required if the specimen parallelism requirements cannot be met. An alternative procedure with a D specimen is given in the Appendix.

8.2 Carefully place each specimen into the test fixture to preclude possible damage and to ensure alignment of the specimen in the fixture. In particular, there should be an equal amount of overhang of the specimen beyond the outer bearings and the specimen should be directly centered below the axis of the applied load.

8.3 Slowly apply the load at right angles to the fixture. The maximum permissible stress in the specimen due to initial load shall not exceed 25 % of the mean strength. Inspect the points of contact between the bearings and the specimen to ensure even line loading and that no dirt or contamination is present. If uneven line loading of the specimen occurs, use fully articulating fixtures.

8.4 Mark the specimen to identify the points of load application and also so that the tensile and compression faces can be distinguished. Carefully drawn pencil marks will suffice.

8.5 Put cotton, crumbled tissues, or other appropriate material around specimen to prevent pieces from flying out of the fixtures upon fracture. This step may help ensure operator's safety and preserve primary fracture pieces for subsequent fractographic analysis.

8.6 Loading Rates—The crosshead rates are chosen so that the strain rate upon the specimen shall be of the order of $1.0 \times 10^{-4} s^{-1}$.

8.6.1 The strain rate for either the three- or four-point-1/4 point mode of loading is as follows:

 $\dot{\epsilon} = 6 ds/L^2$

where: $\dot{\epsilon} = \text{strain rate.}$

> TABLE 4 Crosshead Speeds for Displacement-Controlled Testing Machine

Configuration	Crosshead Speeds, mm/min		
A	0.2		
в	0.5		
C	1.0		

strength of a specimen.

Note 1—It should be recognized however, that Eqs 1 and 2 do not necessarily give the stress that was acting directly upon the flaw that caused failure. (In some instances, for example, for fracture mirror of fracture toughness calculations, the fracture stress must be corrected for

subsurface origins and breaks outside the gage length.)

and that most of the testing-machine crosshead travel is imposed as strain on the test specimen. 8.7 *Breakload*—Measure the breakload with an accuracy

of ± 0.5 %.

8.8 Specimen Dimension-Determine the thickness and width of each specimen to within 0.0025 mm (0.0001 in.). In Note 2—The conversion between pounds per square inch (psi) and megapascals (MPa) is included for convenience (145.04 psi = 1 MPa; therefore, 100 000 psi = 100 ksi = 689.5 MPa.)

10. Report

10.1 Test reports shall include the following:

10.1.1 Test configuration and specimen size used.

10.1.2 The number of specimens (n) used.

10.1.3 All relevant material data including vintage data or billet identification data. (Did all specimens come from one billet?) As a minimum, the date the material was manufactured shall be reported.

10.1.4 Exact method of specimen preparation, including all stages of machining.

10.1.5 Heat treatments or exposures, if any.

10.1.6 Test environment including humidity (Test Method E 337) and temperature.

10.1.7 Strain rate or crosshead rate.

10.1.8 Report the strength of every specimen in megapascals (pounds per square inch) to three significant figures.

10.1.9 Mean ($\overline{S}$) and standard deviation (SD) where:

$$SD = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^{n} S}{\sum_{i=1}^{n}}}$$
(3)

$$\frac{3D}{\sqrt{(n-1)}}$$

10.1.10 Report of any deviations and alterations from the procedures described in this test method.

11. Precision and Bias

11.1 The flexure strength of a ceramic is not a deterministic quantity, but will vary from one specimen to another. There will be an inherent statistical scatter in the results for finite sample sizes (for example, 30 specimens). Weibull statistics can model this variability as discussed in Refs (1) and (6-10). This test method has been devised so that the precision is very high and the bias very low compared to the inherent variability of strength of the material.

11.2 Experimental Errors:

11.2.1 The experimental errors in the flexure test have been thoroughly analyzed and documented in Ref (1). The specifications and tolerances in this test method have been chosen such that the individual errors are typically less than 0.5 % each and the total error is probably less than 3 % for

four-point configurations B and C. (A conservative upper limit is of the order of 5 %.) This is the maximum possible error in stress for an individual specimen.

11.2.2 The error due to cross-section reduction associated with chamfering the edges can be of the order of 1% for configuration B and less for configuration C in either three or four-point loadings, as discussed in Ref (1). The chamfer sizes in this test method have been reduced relative to those allowed in MIL-STD-1942 (MR). Chamfers larger than specified in this test method shall require a correction to stress calculations as discussed in Ref (1).

11.2.3 Configuration A is somewhat more prone to error which is probably greater than 5 % in four-point loading. Chamfer error due to reduction of cross-section areas is 4.1 %. For this reason, this configuration is not recommended for design purposes, but only for characterization and materials development.

11.3 An intralaboratory comparison of strength values of a high purity (99.9 %) sintered alumina was held (7). Three different individuals with three different universal testing machines on three different days compared the strength of lots of 30 specimens from a common batch of material. Three different fixtures, but of a common design, were used. The mean strengths varied by a maximum of 2.4 % and the Weibull moduli by a maximum of 27 % (average of 11.4). Both variations are well within the inherent scatter predicted for sample sizes of 30 as shown in Refs (1), (7), and (9).

11.4 An interlaboratory comparison of strength of the same alumina as cited in 11.3 was made between two laboratories. A 1.3% difference in the mean and an 18% difference in Weibull modulus was observed, both of which are well within the inherent variability of the material.

11.5 An interlaboratory comparison of strength of a different alumina and of a silicon nitride was made between seven international laboratories. Reference (7) is a comprehensive report on this study which tested over 2000 specimens. Experimental results for strength variability on B specimens, in both three- and four-point testing, were generally consistent with analytical predictions of Ref (9). For a material with a Weibull modulus of 10, estimates of the mean (or characteristic strength) for samples of 30 specimens will have a coefficient of variance of 2.2 %. The coefficient of variance for estimates of the Weibull modulus is 18 %.

12. Keywords

12.1 advanced ceramics; flexural strength; four-point flexure; three-point flexure

() C 1161

🕼 C 1161

APPENDIX

(Nonmandatory Information)

X1. ALTERNATIVE PROCEDURE

X1.1 An alternative procedure is given in the following paragraphs. This alternate procedure may be used when the procedures in the main text are not suitable.

X1.2 Fixture Spans—A support span of 38.10 mm (1.5 in.) shall be used for three- or four-point loading, and a loading span of 19.05 mm (0.75 in.) shall be used for the four-point loading.

X1.3 Bearing Diameter—A bearing diameter of 4.5 to 5.0 mm diameter shall be used.

X1.4 Specimen Size—The specimen size D shall be as given in Fig. X1.1. The width is 6.35 mm (0.25 in.); the

thickness, 3.18 mm (0.125 in.) and the length greater than 45 mm (1.8 in.).

X1.5 Crosshead Speed—Crosshead speed shall be 0.5 mm/min (0.02 in./min).

X1.6 All other testing procedures and tolerances are as specified in the main text for the B configuration.

X1.7 Precision and Bias—Data on precision and bias obtained during an interlaboratory round robin study of the flexure strength of a sintered silicon nitride will be published soon. This study was conducted as a subtask of a larger International Energy Agency (IEA) round robin effect (11).

FIG. X1.1 The Alternative 'D' Test Specimen

REFERENCES

- Baratta, F. I., Quinn, G. D., and Matthews, W. T., "Errors Associated With Flexure Testing of Brittle Materials," U.S. Army MTL TR 87-35, July 1987.
- (2) Quinn, G. D., Baratta, F. I., and Conway, J. A., "Commentary on U.S. Army Standard Test Method for Flexural Strength of High Performance Ceramics at Ambient Temperature," U.S. Army AMMRC 85-21, August 1985.
- Hoagland, R., Marshall, C., and Duckworth, W., "Reduction of Errors in Ceramic Bend Tests," *Journal of the American Ceramic* Society, Vol 59, No. 5-6, May-June, 1976, pp. 189-192.
   Quinn, G. D., and Baratta, F. I., "Flexure Data, Can It Be Used
- (4) Quinn, G. D., and Baratta, F. I., "Flexure Data, Can It Be Used For Ceramics Part Design?" Advanced Materials and Processes, December 1985, pp. 31-35.
  (5) Quinn, G. D., "Properties Testing and Materials Evaluation,"
- (5) Quinn, G. D., "Properties Testing and Materials Evaluation," Ceramic Engineering and Science Proceedings, Vol 5, May-June 1984, pp. 298-311.
- (6) Quinn, G. D., "Fractographic Analysis and the Army Flexure Test Method," Fractography of Glass and Ceramics, Vol 22 of Advances in Ceramics, American Ceramic Society, 1988, pp. 314-334.
  (7) Quinn, G. D., "Flexure Strength of Advanced Ceramics-A
- (7) Quinn, G. D., "Flexure Strength of Advanced Ceramics—A Round Robin Exercise," U.S. Army MTL TR 89-62, July 1989.
- (8) Davies, D. G. S., "The Statistical Approach to Engineering Design in Ceramics," *Proceedings of the British Ceramic Society*, Vol 22, 1979, pp. 429–452.
- (9) Ritter, J. Jr., Bandyopadhyay, N., and Jakus, K., "Statistical Reproducibility of the Dynamic and Static Fatigue Experiments," *Ceramic Bulletin*, Vol 60, No. 8, 1981, pp. 798-806.
- (10) Weibull, W., "Statistical Distribution Function of Wide Applicability," Journal of Applied Mechanics, Vol 18, 1951, p. 293.
- (11) Tennery, V., "International Energy Agency Annex II," Ceramic Technology Newsletter, Number 23, April-June 1989.

The American Society for Testing and Materials takes no position respecting the validity of any patent rights asserted in connection with any item mentioned in this standard. Users of this standard are expressly advised that determination of the validity of any such patent rights, and the risk of infringement of such rights, are entirely their own responsibility.

This standard is subject to revision at any time by the responsible technical committee and must be reviewed every five years and if not revised, either reapproved or withdrawn. Your comments are invited either for revision of this standard or for additional standards and should be addressed to ASTM Heedquarters. Your comments will receive careful consideration at a meeting of the responsible technical committee, which you may attend. If you feel that your comments have not received a fair hearing you should make your views known to the ASTM Committee on Standards, 100 Barr Harbor Drive, West Conshohocken, PA 19428. Designation: C 1327 - 96a

Standard Test Method for Vickers Indentation Hardness of Advanced Ceramics¹

This standard is issued under the fixed designation C 1327; the number immediately following the designation indicates the year of original adoption or, in the case of revision, the year of last revision. A number in parentheses indicates the year of last reapproval. A superscript epsilon (ϵ) indicates an editorial change since the last revision or reapproval.

1. Scope

1.1 This test method covers the determination of the Vickers indentation hardness of advanced ceramics.

1.2 This standard does not purport to address all of the safety concerns, if any, associated with its use. It is the responsibility of the user of this standard to establish appropriate safety and health practices and determine the applicability of regulatory limitations prior to use.

2. Referenced Documents

- 2.1 ASTM Standards:
- E 4 Practices for Force Verification of Testing Machines²
- E 177 Practice for Use of the Terms Precision and Bias in
- ASTM Test Methods³
- E 380 Practice for Use of the International System of Units (SI) (the Modernized Metric System)³
- E 384 Test Method for Microhardness of Materials²
- E 691 Practice for Conducting an Interlaboratory Study to Determine the Precision of a Test Method³

2.2 European Standard:

- CEN ENV 843-4 Advanced Technical Ceramics, Monolithic Ceramics, Mechanical Properties at Room Temperature, Part 4: Vickers, Knoop and Rockwell Superficial Hardness⁴
- 2.3 Japanese Standard:
- JIS R 1610 Testing Method for Vickers Hardness of High Performance Ceramics⁵
- 2.4 ISO Standard:

ISO 6507/2 Metallic Materials-Hardness test-Vickers test-Part 2: HV0.2 to less than HV56

3. Terminology

3.1 Definition:

3.1.1 Vickers hardness number (HV), n-the number obtained by dividing the applied load in kilograms-force by the surface area of the indentation in square millimetres computed from the mean of the measured diagonals of the indentation. It is assumed that the indentation is an imprint of the undeformed indenter.

4. Summary of Test Method

4.1 This test method describes an indentation hardness test using a calibrated machine to force a pointed, square base, pyramidal diamond indenter having specified face angles, under a predetermined load, into the surface of the material under test and to measure the surface-projected diagonals of the resulting impression after removal of the load.

NOTE 1-A general description of the Vickers indentation hardness test is given in Test Method E 384. The present method is very similar, has most of the same requirements, and differs only in areas required by the special nature of advanced ceramics. This test method also has many elements in common with standards ENV 843-4 and JIS R 1610, which are also for advanced ceramics.

5. Significance and Use

5.1 For advanced ceramics, Vickers indenters are used to create indentations whose surface-projected diagonals are measured with optical microscopes. The Vickers indenter creates a square impression from which two surface-projected diagonal lengths are measured. Vickers hardness is calculated from the ratio of the applied load to the area of contact of the four faces of the undeformed indenter. (In contrast, Knoop indenters are also used to measure hardness, but Knoop hardness is calculated from the ratio of the applied load to the projected area on the specimen surface.)

5.2 Vickers indentation hardness is one of many properties that is used to characterize advanced ceramics. Attempts have been made to relate Vickers indentation hardness to other hardness scales, but no generally accepted methods are available. Such conversions are limited in scope and should be used with caution, except for special cases where a reliable basis for the conversion has been obtained by comparison tests.

5.3 Vickers indentation diagonal lengths are approximately 2.8 times shorter than the long diagonal of Knoop indentations, and the indentation depth is approximately 1.5, times deeper than Knoop indentations made at the same load.

5.4 Vickers indentations are influenced less by specimen surface flatness, parallelism, and surface finish than Knoop indentations, but these parameters must be considered nonetheless.

5.5 Vickers indentations are much more likely to cause cracks in advanced ceramics than Knoop indentations. The cracks may influence the measured hardness by fundamentally altering the deformation processes that contribute to the formation of an impression, and they may impair or preclude measurement of the diagonal lengths due to excessive damage at the indentation tips or sides.

5.6 A full hardness characterization includes measure-

¹ This test method is under the jurisdiction of ASTM Committee C-28 on Advanced Ceramics and is the direct responsibility of Subcommittee C28.01 on Properties and Performance.

Properties and Performance. Current edition approved Dec. 10, 1996. Published February 1997. Originally published as C 1327 - 96. Last previous edition C 1327 - 96.
² Annual Book of ASTM Standards, Vol 03.01.
³ Annual Book of ASTM Standards, Vol 04.02.
⁴ Available from European Committee for Standardization, Brussels, Belgium.
⁵ Available from Japanese Standards Association, Tokyo, Japan.
⁶ Available from European Committee of Standardization, Brussels, Belgium.

⁶ Available from International Standards Organization, Geneva, Switzerland.

ments over a broad range of indentation loads. A comprehensive characterization of this type is recommended but is beyond the scope of this test method, which measures hardness at a single, designated load.

6. Interferences

6.1 Cracking from the indentation tips can interfere with determination of tip location and thus the diagonal length measurements.

6.2 Cracking or spalling around the Vickers impression may occur and alter the shape and clarity of the indentation, especially for coarse-grained ceramics whereby grains may cleave and dislodge. The cracking may occur in a timedependent manner (minutes or hours) after the impression is made.

6.3 Porosity (either on or just below the surface) may interfere with measuring Vickers hardness, especially if the indentation falls directly onto a large pore or if the indentation tip falls in a pore.

6.4 At higher magnifications in the optical microscope, it may be difficult to obtain a sharp contrast between the indentation tip and the polished surface of some advanced ceramics. This may be overcome by careful adjustment of the lighting as discussed in Test Method E 384.

7. Apparatus

7.1 Testing Machines:

7.1.1 There are two general types of machines available for making this test. One type is a self-contained unit built for this purpose, and the other type is an accessory available to existing microscopes. Usually, this second type is fitted on an inverted-stage microscope. Descriptions of the various machines are available (1-3).⁷

7.1.2 Design of the machine should be such that the loading rate, dwell time, and applied load can be set within the limits set forth in 10.5. It is an advantage to eliminate the human element whenever possible by appropriate machine design. The machine should be designed so that vibrations induced at the beginning of a test will be damped out by the time the indenter touches the sample.

7.1.3 The calibration of the balance beam should be checked monthly or as needed. Indentations in standard reference materials may also be used to check calibration when needed.

7.2 Indenter:

7.2.1 The indenter shall meet the specifications for Vickers indenters. See Test Method E 384. The four edges formed by the four faces of the indenter shall be sharp. Chamfered edges (as in Ref (4)) are not permitted. The tip offset shall be not more than 0.5 μ m in length.

7.2.2 Figure 1 shows the indenter. The depth of the indentation is $\frac{1}{10}$ the length of the diagonal. The indenter has an angle between opposite faces of $136^{\circ} 0 \min(\pm 30 \min)$

7.2.3 The diamond should be examined periodicall if it is loose in the mounting material, chipped, or cracl shall be replaced.

⁷ The boldface numbers in parentheses refer to the list of references at the end of this test method.

Note 2--This requirement is from Test Method E 384 and is especially pertinent to Vickers indenters used for advanced ceramics. Vickers indenters are often used at high loads in advanced ceramics in order to create cracks. Such usage can lead to indenter damage. The diamond indenter can be examined with a scanning electron microscope, or indents can be made into soft copper to help determine if a chip or crack is present.

7.3 Measuring Microscope:

7.3.1 The measurement system shall be constructed so that the length of the diagonals can be determined with errors not exceeding ± 0.0005 mm.

Note 3—Stage micrometres with uncertainties less than this should be used to establish calibration constants for the microscope. See Test Method E 384. Ordinary stage micrometres, which are intended for determining the approximate magnification of photographs, may be too coarsely ruled or may not have the required accuracy and precision.

7.3.2 The numerical aperture (NA) of the objective lens shall be between 0.65 and 0.90.

Note 4—The apparent length of a Vickers indentation will increase as the resolving power and NA of a lens increases. The variation is much less than that observed in Knoop indentations, however (2, 5, 6). The range of NA specified by this test method corresponds to 40 to 100x objective lenses. The higher power lenses may have higher resolution, but the contrast between the indentation tips and the polished surface may be less.

7.3.3 A filter may be used to provide monochromatic illumination. Green filters have proved to be useful.

8. Preparation of Apparatus

8.1 Verification of Load—Most of the machines available for Vickers hardness testing use a loaded beam. This beam shall be tested for zero load. An indentation should not be visible with zero load, but the indenter should contact the sample. Methods of verifying the load application are given Practices E 4.

8.2 Separate Verification of Load, Indenter, and Mearing Microscope—Procedures in Test Method E 384, Section 14, may be followed.

8.3 Verification by Standard Reference Materials-Standard reference blocks, SRM No. 2831, of tungsten carbide that are available from the National Institute of Standards and Technology⁸ can be used to verify that an apparatus produces a Vickers hardness within ± 5 % of the certified value.

9. Test Specimens

9.1 The Vickers indentation hardness test is adaptable to a wide variety of advanced ceramic specimens. In general, the accuracy of the test will depend on the smoothness of the surface and, whenever possible, ground and polished specimens should be used. The back of the specimen shall be fixed so that the specimen cannot rock or shift during the test.

9.1.1 Thickness—As long as the specimen is over ten times as thick as the indentation depth, the test will not be affected. In general, if specimens are at least 0.50 mm thick, the hardness will not be affected by variations in the thickness.

9.1.2 Surface Finish—Specimens should have a ground and polished surface. The roughness should be less than 0.1 μ m rms. However, if one is investigating a surface coating or treatment, one cannot grind and polish the specimen.

Note 5—This requirement is necessary to ensure that the surface is flat and that the indentation is sharp. Residual stresses from polishing are of less concern for most advanced ceramics than for glasses or metals. References (7) and (8) report that surfaces prepared with 1 μ m or finer diamond abrasive had no effect on measured ceramic hardness. Hardness was only affected when the surface finish had an optically resolvable amount of abrasive damage (7). (Extra caution may be appropriate during polishing of transformation toughening ceramics, such as some zirconias, since the effect upon hardness is not known.)

10. Procedure

10.1 Specimen Placement—Place the specimen on the stage of the machine so that the specimen will not rock or shift during the measurement. The specimen surface shall be clean and free of any grease or film.

10.2 Specimen Leveling:

10.2.1 The surface of the specimen being tested shall lie in a plane normal to the axis of the indenter. The angle of the indenter and specimen surface should be within 2° perpendicular.

NOTE 6—Greater amounts of tilting produce nonuniform indentations and invalid test results. A 2° tilt will cause an asymmetrical indentation which is just noticeable, and will cause a 1% error in hardness (9).

10.2.2 If one leg of a diagonal is noticeably longer than the other leg of the same diagonal, resulting in a deformed indentation, misalignment is probably present and should be corrected before proceeding with any measurements. See Test Method E 384.

10.2.3 Leveling the specimen is facilitated if one has a leveling device.⁹

10.3 Magnitude of Test Load—A test load of 9.81 N (1 kgf) is specified. If another load is used because of a special

requirement, or due to cracking problems at 9.81 N, then the reporting procedure of 12.6 shall be used.

10.4 Clean the Indenter—The indenter shall be cleaned prior to and during a test series. A cotton swab with ethanol, methanol, or isopropanol may be used. Indenting into soft copper also may help remove debris.

NOTE 7—Ceramic powders or fragments from the ceramic test piece can adhere to the diamond indenter.

10.5 Application of Test Load:

10.5.1 Start the machine smoothly. The rate of indenter motion prior to contact with the specimen shall be 0.015 to 0.070 mm/s. If the machine is loaded by an electrical system or a dash-pot lever system, it should be mounted on shock absorbers which damp out all vibrations by the time the indenter touches the specimen.

NOTE 8-This rate of loading is consistent with Test Method E 384.

10.5.2 The time of application of the full test load shall be 15 s (± 2) unless otherwise specified. After the indenter has been in contact with the specimen from this required dwell time, raise it carefully off the specimen to avoid a vibration impact.

10.5.3 The operator shall not bump or inadvertently contact the test machine or associated support (for example, the table) during the period of indenter contact with the specimen.

10.6 Spacing of Indentations—Allow a distance of at least four diagonal lengths between the centers of the indentations as illustrated in Fig. 2. If there is cracking from the indentations, the spacing shall be increased to at least five times the length of the cracks, as shown in Fig. 2.

10.7 Acceptability of Indentations:

10.7.1 If there is excessive cracking from the indentation tips and sides, or the indentation is asymmetric, the indent shall be rejected for measurement. Figure 3 provides guid-

FIG. 2 Closest Permitted Spacing for Vickers Indentations

() C 1327

⁸ National Institute of Standards and Technology, Standard Reference Materials Program, Gaithersburg, MD 20899.
⁹ The sole source of supply of the apparatus known to the committee at this

⁹ The sole source of supply of the apparatus known to the committee at this time is the Tukon Tester leveling device, available from the Wilson Division of Instron Corp. If you are aware of alternative suppliers, please provide this information to ASTM Headquarters. Your comments will receive careful consideration at a meeting of the responsible technical committee, which you may attend.

FIG. 3 Guidelines for the Acceptance of Indentations

ance in this assessment. If this occurs on most indentations, a lower indentation load (recommended 4.90 N) may be tried.

NOTE 9—If the indentations are still not acceptable, this test method shall not be used to measure hardness. It is recommended that hardness be evaluated by the Knoop hardness method.

10.7.2 If an indentation tip falls in a pore, the indentation shall be rejected. If the indentation lies in or on a large pore, the indent shall be rejected.

Note 10—In many ceramics, porosity may be small and finely distributed. The indentations will intersect some porosity. The measured hardness in such instances properly reflects a diminished hardness relative to the fully dense advanced ceramic. The intent of the restrictions in 10.6 is to rule out obviously unsatisfactory or atypical 10.7.3 If the impression has an irregularity that indicates the indenter is chipped or cracked, the indent shall be rejected and the indenter shall be replaced.

indentations for measurement purposes.

10.8 In some materials, cracking around the indent may occur in a time dependent manner. If this occurs, the indentation size measurements specified in Section 11 should be made as soon as is practical after the indentation is made. That is, each indent should be measured immediately after it is made (instead of making five or ten indentations and then measuring them).

10.9 Location of Indentations-Indentations shall be made in representative areas of the advanced ceramic

(1)

(3)

(D) C 1327

microstructure. They shall not be restricted to high density regions if such regions exist.

10.10 Number of Indentations-For homogeneous and fully dense advanced ceramics, at least five and preferably ten acceptable indentations shall be made. If the ceramic is multiphase, not homogeneous, or not fully dense, ten acceptable indentations shall be made.

11. Measurement of Indentation

11.1 The accuracy of the test method depends to a very large extent on this measurement, as follows:

11.1.1 If the measuring system contains a light source, take care to use the system only after it has reached equilibrium temperature. This is because the magnification of a microscope depends on the tube length.

11.1.2 Calibrate the measuring system carefully with an accurate and precision stage micrometer or with an optical grating.

11.1.3 Adjust the illumination and focusing conditions carefully as specified in Test Method E 384 to obtain the optimum view and clarity of the impression. Proper focus and illumination are critical for accurate and precise readings. Both indentation tips shall be in focus at the same time. Do not change the focus once the measurement of the diagonal length has begun.

NOTE 11-The lighting intensity and the settings of the field and aperture diaphragms can have a noticeable effect upon the apparent location of the tips in Vickers indentations. Consult the manufacturer's guidelines for optimum procedures. Additional information is presented in Test Method E 384. In general, the field diaphragm can be closed so that it barely enters or just disappears from the field of view. The aperture diaphragm can be closed in order to reduce glare and sharpen the image, but it should not be closed so much as to cause diffraction that distorts the edges of the indentation.

NOTE 12-Uplift and curvature of the sides of the impressions may be substantial in impressions in advanced ceramics, which may cause the sides of the impression to be slightly out of focus. The tips of the impression shall be focused on for measurement of the indentation diagonals. It may be helpful to focus on a small microstructural feature on the flat specimen surface just beyond the indentation tips.

11.1.4 If either a measuring microscope or a filar micrometer eyepiece is used, always rotate the drum in the same direction to eliminate backlash errors.

11.1.5 Follow the manufacturer's guidelines for the use of crosshairs or graduated lines. To eliminate the influence of the thickness of the line, always use the same edge of the crosshair or graduation line. CAUTION-Serious systematic errors can occur due to improper crosshair usage. Procedures vary considerably between different equipment. In nearly all instances, the crosshairs should not be placed entirely over or fully cover the indentation tip as shown in Fig. 4a. The indentation tip should be just visible in the fringe of light on the side of the crosshair or graduated line as shown in Fig. 4b or 4c. In some measuring systems with twin crosshairs, the measurement is made with the inside edge of the two lines as shown in Fig. 4b. In other measuring systems, particularly those with a single moveable crosshair, the measurement is made with the same side of the crosshair as shown in Fig. 4c.

11.1.6 Read the two diagonals of the indent to within 0.00025 mm and determine the average of the diag lengths.

11.1.7 Use the same filters in the light system at all times. Usually a green filter is used.

11.1.8 For transparent or translucent ceramics, where contrast is poor, the specimen may be coated (for example, a gold/palladium coating) to improve the measurability of the indents (4). Such coatings shall be less than 50 nm thick and shall be applied after the indentations have been made. Never indent into coatings made to enhance visibility.

12. Calculation

12.1 Vickers hardness may be calculated and reported either in units of GPa (12.2) or as Vickers hardness number (12.3).

12.2 The Vickers hardness with units of GPa is computed as follows:

$$HV = 0.0018544 \ (P/d^2)$$

$$P = \text{load}$$
, N, and

where:

d = average length of the two diagonals of the indentation, mm.

NOTE 13-This computation and set of units are in accordance with the recommendations of Practice E 380.

12.3 The Vickers hardness number is computed as follows:

$$HV = 1.8544 \ (P/d^2) \tag{2}$$

where:

P = load, kgf, and

d = average length of the two diagonals of the indentation, mm.

NOTE 14-This computation is consistent with Test Method E 384.

Alternately, the Vickers hardness number also may be computed as follows:

$$HV = (0.102)(1.8544)(P/a^2)$$

where

= load, N, and

....

d = average length of the two diagonals of the indentation, mm.

NOTE 15-This computation is consistent with ISO 6507/2, ENV 843-4, and JIS R 1610.

NOTE 16-Equations 2 and 3 compute the Vickers hardness number, which is a dimensionless number; for example, HV = 1500. HVformerly had been assigned units of kgf/mm². Equations 2 and 3 produce the same Vickers hardness number.

NOTE 17-The factor 0.102 in Eq 3 becomes necessary through the introduction of the SI unit newton for the test force instead of kilogram-force to avoid changing the value of the Vickers hardness number from its traditional units

12.4 The mean hardness, HV, is:

$$\frac{\Sigma H V_n}{n}$$
(4)

where:

 $HV_n = HV$ obtained from *n*th indentation and

HV

n = number of indentations.

12.5 The standard deviation, S, is:

$$S = \sqrt{\frac{\Sigma (\overline{HV} - HV_n)^2}{n-1}}$$
(5)

13.1.1 Mean HV, 13.1.2 Test load,

13.1.3 Duration of test load,

13.1.4 Standard deviation,

13.1.5 Test temperature and humidity,

13.1.6 Number of satisfactory indentations measured, as well as the total number of indents made,

13.1.7 Surface conditions and surface preparation,

13.1.8 Thermal history of the sample,

13.1.9 The extent of cracking (if any) observed, and

13.1.10 Deviations from the specified procedures, if any.

14. Precision and Bias

14.1 The precision and bias of microhardness measurements depend on strict adherence to the stated test procedure and are influenced by instrumental and material factors and indentation measurement errors.

14.2 The consistency of agreement for repeated tests on the same material is dependent on the homogeneity of the material, repeatability and reproducibility of the hardness tester, and consistent, careful measurements of the indents by a competent operator.

14.3 Instrumental factors that can affect test results include accuracy of loading, inertia effects, speed of loading, vibrations, the angle of indentation, lateral movement of the indenter or sample, indentation, and indenter shape deviations. Results are particularly sensitive to vibration or impact, which will produce larger indents and lower apparent hardness results.

14.4 The largest source of error or uncertainty in hardness usually arises from the error and uncertainty in the measurement of the diagonal length.

14.4.1 The harder the material, the smaller the indent size is. Therefore, hardness uncertainties are usually greater for harder materials.

14.4.2 Diagonal length measurement errors include inaccurate calibration of the measuring device, inadequate resolving power of the objective, insufficient magnification, operator bias in sizing the indents, poor image quality, and nonuniform illumination. These can contribute to both bias and precision errors.

14.4.3 The numerical aperture (NA) of the objective lens determines the maximum useful magnification and the resolving power of the microscope. The higher the NA of the lens, the longer the indentation will appear. This limited resolution leads to a bias error since the microscope is not able to resolve the exact tip and thus leads to underestimates

TABLE 1 Precision of Diagonal Length Measurements Estimated ratory Round Robin Project (10, 11)

	Number	Average	Within-Laboratory Repeatability		Between-Laboratory Reproducibility	
Load, P (N)	of Labora- tories	Diagonal Length, d (µm)	Expanded Uncer- tainty ^c (µm)	Coeffi- cient of Variation, %	Expanded Coef Uncer- cient tainty ^C Variati (µm) %	
9.814	10	34.52	0.56	0.58	2.94	3.05
9.81 ^B	8	34.57	0.62	0.64	2.70	2.79

A Indentations made by organizing laboratory. Outlier results from one labora-^B Indentations made by participating laboratories. Outlier results from two ^B Indentations made by participating laboratories. Outlier results from two

laboratories deleted. One other laboratory did not do this part of the exert ^C Coverage factor of 2.8, corresponding to a 95 % confidence interval.

of the true length. The theoretical shortening is estimated to be $\lambda/2NA$, where λ is the wavelength of the light used (2, 5). Experimental evidence indicates that actual shortening is less than this, but the use of different NA objective lenses will contribute to a reproducibility (between-laboratory) uncertainty of less than $\pm 0.2 \,\mu m$ (5, 6). (This error is substantially less for Vickers indentations than for Knoop indentations.)

14.5 A round robin was conducted to evaluate the suitability of tungsten carbide-cobalt specimens as standard hardness test blocks (10, 11). The results of this elevenlaboratory round robin can be used to evaluate the precision of Vickers hardness measurements for a hard material (~15 GPa) that does not pose difficult measuring problems. Within-laboratory repeatability and between-laboratory reproducibility were evaluated in accordance with Practices E 177 and E 691. The results are listed in Table 1, which shows the repeatability and reproducibility in measured diagonal lengths. The hardness repeatability interval when expressed as a percentage is double the diagonal-length repeatability interval. Participants read five indents made at 9.81 N at the organizing laboratory, and also made and measured five of their own indents at the same load. The within-laboratory hardness repeatabilities were 1.2 and 1.3 % (coefficient of variation, COV), respectively. The betweenlaboratory hardness reproducibilities were 6.1 and 5.6 % (COV), respectively. The reproducibility estimates were made after deleting one or two outlier sets as noted in Table 1. The reproducibility uncertainty includes both the hardness measurement uncertainty and the variations in hardness (±2.8 %, COV) of the eight blocks used in the round robin.

15. Keywords

15.1 advanced ceramics; cracks; indentation; microscope; Vickers hardness

C 1327

(D) C 1327

REFERENCES

- (1) Small, L., Hardness Theory and Practice (Part I: Practice), Service Diamond Tool Co., Ann Arbor, MI, 1960, pp. 241–243. (2) Mott, B. W., *Micro-Indentation Hardness Testing*, Butterworth's
- Scientific Publications, London, 1956.
- (3) Blau, P. J., "Methods and Applications of Microindentation Biau, F. J., Micholos and Applications of Micromotentation Hardness Testing," *Applied Metallography*, Vander Voort, G. F., ed., Van Nostrand-Reinhold, 1986, pp. 123-138.
   Clinton, D. J., and Morrell, R., "Hardness Testing of Ceramic Materials," *Material Chemistry and Physics*, Vol 17, 1987, pp.
- 461-473.
- (5) Brown, A. R. G., and Ineson, E., "Experimental Survey of Low-Load Hardness Testing Machines," Journal of Iron and Steel Institute, Vol 169, 1951, pp. 376-388.
- (6) Gahm, J., "Neurere Erkinntnisse zur Mikro-Härte," (New Results on Microhardness), Verein Deutscher Ingenieure-Berichte (Society of German Engineers, Reports), Nr 160, 1972, pp. 25-41.
- (7) Naylor, M. G. S., and Page, T. F., "Microhardness, Friction and Wear of SiC and Si₃N₄ Materials as a Function of Load, Temper-

ature and Environment," Third Annual Technical Report, October

- Cambridge University, England.
   Thibault, N. W., and Nyquist, H. L., "The Measured Hardness of Hard Substances and Factors Affecting Its Determination," *Trans* actions of the American Society of Metals, Vol 38, 1947, pp. 271-330.
- (9) Mulhearn, T. O., and Samuels, L. E., "The Errors Introduced into Diamond Pyramid Hardness Testing by Tilting the Specimen," *Journal of Iron and Steel Institute*, August 1955, pp. 354-359.
- (10) Gettings, R. J., Quinn, G. D., Ruff, A. W., and Ives, L. K., "Development of Ceramic Hardness Reference Materials," New Horizons for Materials, Proceedings of the 8th World Congress on Ceramics, Florence, Italy, July 1994, Vincenzini, P., ed., Techna, Faenza, 1995, pp. 617-624.
- (11) Gettings, R. J., Quinn, G. D., Ruff, A. W., and Ives, L. K., "Hardness Standard Reference Materials (SRM) for Advanced Ceramics," Verein Deutscher Ingenieure Reports, 1194, 1995, pp. 255-264.

The American Society for Testing and Materials takes no position respecting the validity of any patent rights asserted in conne with any item mentioned in this standard. Users of this standard are expressly advised that determination of the validity of any patent rights, and the risk of infringement of such rights, are entirely their own responsibility. ermination of the validity of any such

This standard is subject to revision at any time by the responsible technical committee and must be reviewed every five years and if not revised, either reapproved or withdrawn. Your comments are invited either for revision of this standard or for additional standards and should be addressed to ASTM Headquarters. Your comments will receive careful consideration at a meeting of the responsible technical committee, which you may attend. If you feel that your comments have not received a fair hearing you should make your views known to the ASTM Committee on Standards, 100 Barr Harbor Drive, West Conshohocken, PA 19428.

ภาคผนวก ค

โครงสร้างจุลภาคของรอยกดจากการทดสอบด้วยเครื่อง

Microhardness Tester

รูปที่ ค1. โครงสร้างจุลภาคแสดงรอยกดของแต่ละตัวอย่างที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1300°C

รูปที่ ค2. โครงสร้างจุลภากแสดงรอยกดของแต่ละตัวอย่างที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1400°C

รูปที่ ค3. โครงสร้างจุลภาคแสดงรอยกดของแต่ละตัวอย่างที่ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1500°C

ภาคผนวก ง

บทความทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์ระหว่างการศึกษา

การปรับปรุงสมบัติเชิงกลของวัสดุชีวภาพเชิงประกอบไฮดรอกซีแอปาไทต์–อะลูมินาด้วยอนุภาคเซอร์โคเนีย

MECHANICAL PROPERTIES IMPROVEMENT OF HYDROXYAPATITE-ALUMINA

BIOCOMPOSITE WITH ZIRCONIA PARTICLES

ไพรัช ทองละเอียด และ สุขเกษม กังวานตระกูล

Pairach Thonglaied and Sukasem Kangwantrakool

สาขาวิชาวิศวกรรมเซรามิก สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี อ.เมือง จ.นครราชสีมา 30000

โทร. 044-224470-1 โทรสาร 044-224612

E-mail: sukasem@sut.ac.th, sukasemk@yahoo.com

บทคัดย่อ

Abstract

งานวิจัยนี้ทำการศึกษา อิทธิพลของเซอร์ โคเนียที่มีต่อ สมบัติเชิงกลของวัสดุเชิงประกอบไฮครอกซีแอปาไทต์-โดยนำผงไฮครอกซีแอปาไทต์มาบคผสม อะลูมินา กับอะลูมินาปริมาณร้อยละ 0, 20, 25และ30 โดยปริมาตร เป็นวัตถุดิบตั้งต้น และใช้(4)เซอร์โคเนียปริมาณร้อยละ 0, 15, 20และ25 โดยปริมาตร เป็นสารเติมแต่งสมบัติ และทำการเผาผนึกที่อุณหภูมิ จากนั้นนำมาอัดขึ้นรป 1300, 1400และ1500°C หลังจากนั้นนำไปวิเคราะห์หา ลักษณะเฉพาะและทดสอบสมบัติเชิงกล ได้แก่ ความ หนาแน่น วัฏภาค และความแข็งแรง ซึ่งจากการศึกษา พบว่าความแข็งแรงสูงสุด ใด้จากชิ้นงานที่ใช้สารเติมแต่ง สมบัติเซอร์โคเนียร้อยละ 20 โดยปริมาตร ในวัสดุเชิง ประกอบไฮครอกซีแอปาไทต์-อะลูมินา ที่ผ่านการเผาผนึก ที่อุณหภูมิ 1500 °C

In this work, the effect of ZrO_2 additions on mechanical properties of HAp-Al₂O₃ based composite are investigated. HAp were mixed with 0, 20, 25 and 30 vol% Al₂O₃ to obtain various HAp-Al₂O₃ based composite Then (4Y)ZrO₂ additive was mixed in the base composite with 0, 15, 20 and 25 vol% HAp-Al₂O₃/ ZrO₃ composite were sintered at 1300, 1400 and 1500°C.

Density and phase of sintered composite were characterized. Flexural strength was also measured. As the result, the highest flexural strength was obtained from 20 vol% ZrO, sintered at 1500°C.

1. บทนำ

ในปัจจุบันนี้นักวิจัยจำนวนได้มีความพยายาม ที่จะพัฒนา วัสดุสำหรับทดแทนกระดูกและฟัน ที่ใช้ในร่างกาย เพื่อให้มีประสิทธิภาพ และสมบัติสูงสุดในการใช้งานที่ ใกล้เคียงกับกระดูกและฟันจริง ซึ่งไฮครอกซีแอปาไทต์ นิยมนำมาใช้เป็นวัสดุแทนที่ $(HAp:Ca_{10}(PO_{4})_{\epsilon}(OH)_{2})$ กระดูกและฟัน เนื่องจากมีโครงสร้างทางเคมีที่มีลักษณะ คล้ายกับ โครงสร้างทางเคมีของกระดูกของสัตว์มีกระดูสัน หลังทั่วไป แต่อย่างไรก็ตามไฮครอกซีแอปาไทต์ ก็ยังมี ข้อจำกัดในด้านสมบัติเชิงกลอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การรับ แรงทางกลขณะใช้งานเปรียบเทียบกับกระดูกจริง หาก ดังนั้น เลือกใช้ ไฮครอกซีแอปาไทต์ เพียงอย่างเคียว จึงได้มีงานวิจัยจำนวนมาก พยายามที่จะปรับปรงและ พัฒนาสมบัติของไฮครอกซีแอปาไทต์ให้คียิ่งขึ้น เพื่อ ที่จะสามารถนำมาใช้งานเป็นวัสดุสำหรับทดแทนกระดูก ใด้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการพัฒนาสมบัติเชิงกล ของไฮครอกซีแอปาไทต์นั้นจะมีอยู่ 2 วิธี ได้แก่ วิธีแรกคือ การทำ Macrocomposite material หรือ การนำวัสดุโลหะ มา เคลือบด้วยไฮดรอกซีแอปาไทต์ อย่างไรก็ตามวิธีนี้ก็ยัง มีข้อจำกัดในเรื่องของสมบัติทางกายภาพ และทางความ ร้อนที่แตกต่างระหว่างวัสดุโลหะกับไฮดรอกซีแอปาไทต์ ส่วนอีกวิธีคือการทำ Microscale composite material หรือ การเสริมแรงไฮครอกซีแอปาไทต์ ด้วยวัสดเซรามิกหรือ โลหะในลักษณะของผง(powder) เม็ค (particles) หรือเส้น ใย (fiber) ซึ่งวิธีนี้เป็นวิธีที่นักวิจัยให้ความสนใจและกำลัง พัฒนาอยู่ในปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตามการปรับปรุงสมบัติ เชิงกลของไฮครอกซีแอปาไทต์เพื่อให้มีประสิทธิภาพและ ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ ในทางปฏิบัตินั้นมีสิ่งที่ต้องคำนึงถึง ค่าความแข็งแรง (Strength) และมอดูลัสความยืดหยุ่น

(elastic modulus) ของเฟสเสริมแรง (reinforcing phase) ซึ่งจะต้องมีค่าสูงกว่าเฟสหลัก (matrix phase) ส่วนความ แข็งแรงที่รอยต่อระหว่างพื้นผิว (Interfacial Strength) ของ เฟสหลักและเฟสเสริมแรงนั้น จะต้องไม่แข็งและอ่อน เกินไป และไม่เกิดปฏิกิริยาต่อกัน และในการเติมวัสดุ เสริมแรงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด เฟสเสริมแรง จะต้องมีค่าการขยายตัวทางความร้อน (Coefficient of thermal expansion) ใกล้เคียงกับเฟสหลัก มิฉะนั้นใน ระหว่างการ cooling จะเกิด Microcrack ในบริเวณเฟส เสริมแรงและจะส่งผลทำให้สมบัติเชิงกลของวัสดุเชิง ประกอบ มีค่าต่ำลง

ดังนั้นการทำ Microscale composites material โดยการเสริมแรงวัสคุไฮครอกซีแอปาไทต์ด้วยวัสดุเซรา มิกที่สามารถเพิ่มความแข็งแรง ความเหนียว และมี ความสามารถเข้ากัน ได้กับร่างกายโดยและ ไม่เป็นพิษต่อ จึงเป็นวิธีที่มีความแหมาะสม ซึ่งอะลมินา ร่างกาย ก็เป็นวัสดุหนึ่งที่ไม่ทำปฏิกิริยาให้เกิดพิษต่อ (Al_2O_2) ร่างกาย และถูกนำมาใช้เป็นวัสดุเฟสเสริมแรงในไฮดรอก ซีแอปาไทต์เพิ่มความแข็งแรง อย่างไรก็ตามถึงแม้การเติม อะลูมินาจะทำให้ค่าความแข็งแรงนั้นจะสูง ขึ้นแต่สมบัติ ด้านความเหนียวยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ด้งนั้นจึงควะ พิจารณาปรับปรุงสมบัติด้านความเหนียวของไฮดรอกซี แอปาไทต์ด้วย วัสดุที่มีศักยภาพในการเพิ่มความเหนียว ใด้แก่ เซอร์โคเนีย (ZrO,) ซึ่งเป็นวัสดุที่มีความเข้ากันได้ กับร่างกายโดย และไม่เป็นพิษต่อร่างกาย มีค่าความ แข็งแรงและความเหนียวสูง ซึ่งเหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็น วัสดุ เสริมแรงในวัสดุเชิงประกอบไฮครอกซีแอปาไทต์-อะถูมินา เพื่อให้ได้สมบัติทางกลที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อปรับปรุงสมบัติเชิงกลของวัสดุชีวภาพเชิง
 ประกอบ ไฮครอกซีแอปาไทต์ – อะลูมินาโดยการใช้
 อนุภาคเซอร์โคเนียให้ได้ค่าความแข็งแรง ที่มากกว่าไฮคร
 อกซีแอปาไทต์ 50%

เพื่อศึกษาผลของปริมาณเซอร์ โคเนียและภาวะ
 ที่ใช้ในการเผาผนึก ได้แก่ อุณหภูมิที่มีผลต่อสมบัติเชิงกล
 ของวัสดุชีวภาพเชิงประกอบไฮดรอกซีแอปาไทต์–อะลูมิ
 นา/เซอร์ โคเนีย

 เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะของวัสดุชีวภาพเชิง ประกอบ ได้แก่ วัฏภาคและความหนาแน่น

2. วิธีการดำเนินการวิจัย

การเตรียมวัสดุชีวภาพเชิงประกอบไฮดรอกซีแอปาไทต์– อะลูมิน*า*เซอร์โกเนีย

นำผงไฮดรอกซีแอปาไทต์มาบดผสมกับผงอลูมินา (AM-21)ที่มีขนาดอนุภาคโดยเฉลี่ย 5 ไมครอน ในปริมาณร้อย ละ 0-30 โดยปริมาตรเป็นวัตถุดิบตั้งด้น และสารเติมแต่ง ซึ่งจะใช้(4Y)เซอร์โคเนียปริมาณร้อยละ 0-25โดยปริมาตร ดังแสดงในตารางที่1 ทำการบดผสมด้วย Ball mill โดยใช้ แอลกฮอล์เป็นตัวกลางบดผสมเป็นเวลา 24 ชั่วโมง แล้ว นำไปอบให้แห้งและผ่านตะแกรงร่อน # 170 ทำเป็นเม็ด granule โดยผสมตัวยึดประสาน ได้แก่ PVA ในปริมาณ ร้อยละ 3 โดยน้ำหนัก นำเม็ด granule มาอัดขึ้นรูปด้วย เครื่อง Hydraulic press (Compression machine, 11 tons) โดยใช้แม่พิมพ์ขนาด 40 x 40 มิลลิเมตร หลังจากนั้นนำ ชิ้นงานที่ได้ไปเผาผนึกภายใต้บรรยากาศปกติ โดยใช้ อุณหภูมิ 1300, 1400 และ1500 °C เวลา 120 นาทีตามลำดับ แล้วนำตัวอย่างวัสดุเชิงประกอบที่ผ่านการเผาผนึก นำไป ตรวจสอบวัฎภาคด้วยเครื่อง X-ray diffractometer (XRD) ทำการวัดความหนาแน่นด้วยการแทนที่น้ำตามวิธีอาร์คีเม ดีส ทดสอบความทนต่อการดัดโด้งตามมาตรฐานASTM C1161-90 ด้วยวิธี 3-point bending

ตารางที่1 อัตราส่วนผสมของสารตั้งต้น สารเติมแต่ง และ อุณหภูมิในการเผาผนึก

	สารตั้งต้น (vol %)		สารเติมแต่ง	อุณหภูมิ
ตัวอย่าง			(vol %) (vol %)	
	HAp	Al ₂ O ₃	4Y-ZrO ₂	
FA1300	100	0	0	
FB1300	55	30	15	
FC1300	55	25	20	1300
FD1300	55	20	25	
FA1400	100	0	0	
FB1400	55	30	15	
FC1400	55	25	20	1400
FD1400	55	20	25	
FA1500	100	0	0	
FB1500	55	30	15	
FC1500	55	25	20	1500
FD1500	55	20	25	

ร**ูปที่ 1** ค่าความหนาแน่นของวัสดุเชิงประกอบที่มีปริมาณ 4Y-ZrO, และอุณหภูมิที่เผาผนึกที่แตกต่างกัน

จากรูปที่ 1 เมื่อเปรียบเทียบค่าความหนาแน่นของแต่ละ พบว่าเมื่ออุณหภูมิการเผาผนึกสูงขึ้นจะทำให้ ตัวอย่าง ความหนาแน่นของไฮดรอกซีแอปาไทต์ ลุคลง เนื่องจาก การเผาผนึกในอุณหภูมิที่สูงขึ้นจะ ทำให้ไฮครอกซีแอปา ใทต์สุกตัวมากเกินไป มีผลให้เกิด Thermal stress ขึ้น ภายในชิ้นงาน เนื่องมาจากเกรนจะเกิดการขยายโตอย่าง มาก ทำให้เกิดการดันกันของเกรนที่มากขึ้น ส่งผลทำให้ เกิดรอยร้าวขึ้นภายในชิ้นงาน ดังนั้นความหนาแน่นของ อย่างไรก็ตามการเติมเซอร์ ชิ้นตัวอย่างจึงมีค่าลดลง โคเนียถงใน ไฮครอกซีแอปาไทต์–อะถุมินา ในปริมาณที่ แตกต่างกัน พบว่าความหนาแน่นจะไม่แตกต่างกันมากนัก แต่การเผาผนึกที่อุณหภูมิสูงขึ้น จะทำให้ความหนาแน่น ของชิ้นงานสูงขึ้น เนื่องจากชิ้นตัวอย่างมีการสุกตัวมากขึ้น เกิดการเชื่อมต่อกันของเกรนมากขึ้น

รูปที่ 2 แสดง XRD แพทเทิร์นของชิ้นงานที่ส่วนผสม ต่างๆผ่าน การเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1300 °C

ร**ูปที่** 3 แสดง XRD แพทเทิร์นของชิ้นงานที่ส่วนผสม ต่างๆผ่าน การเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1400 °C

รูปที่ 4 แสดง XRD แพทเทิร์นของชิ้นงานที่ส่วนผสม ต่างๆผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1500 °C

จากการศึกษาวัฏภาคของตัวอย่าง หลังผ่านการเผาผนึกที่ อุณหภูมิเดียวกันดังรูปที่ 2-4 พบว่าไฮดรอกซีแอปาไทต์จะ เกิดการแตกตัวไปเป็นไตรแคลเซียมฟอสเฟต ในระหว่าง การเผาผนึกทั้งหมด และเมื่อเติมอะลูมินาและเซอร์โคเนีย เข้าไปในตัวอย่างก็จะปรากฏวัฏภาคของ Al₂O₃, m-ZrO₂ และ t-ZrO₂ ซึ่ง วัฏภาคเหล่านี้จะมีปริมาณพีคเพิ่มขึ้นตาม ปริมาณของอะลูมินาและเซอร์โคเนียที่เติมเข้าไป และจะ ไม่ปรากฏพีคอื่นๆเข้ามาเจือปน

3.3 การวิเคราะห์สมบัติทางกล

จากรูปที่ 5 จะเห็นว่าการเติมเซอร์โคเนียลงในไฮครอกซี แอปาไทต์–อะลูมินา เมื่อทำการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 1300 และ 1400°C ไม่มีผลต่อความทนต่อการคัคโค้งของชิ้นงาน เนื่องมาจากที่อุณหภูมิคังกล่าวชิ้นงานไม่เกิคการสุกตัว แต่ สำหรับการเติมเซอร์โคเนียลงในไฮครอกซีแอปาไทต์– อะลูมินา โดยทำการเผาที่อุณหภูมิ 1500 °C จะทำให้ความ ทนทานต่อการคัดโค้งของชิ้นงานมีก่าสูงขึ้น ในช่วง ประมาณ 34-45 MPa เนื่องจากการเติมอะลูมินาและเซอร์ ้โคเนียลงในไฮครอกซีแอปาไทต์โคยทำการเผาที่อุณหภูมิ สูง(1500 °C)จะทำให้ชิ้นงานเกิดการสุกตัวเป็นผลให้ความ หนาแน่นของชิ้นงานสูงขึ้นด้วย ซึ่งสอดกล้องกับ ้ กำอธิบายในรูปที่ 2 โดยตัวอย่าง 15 vol%4Y-ZrO, ผ่าน การเผาผนึกที่อุณหภูมิ1500 °C และ 20 vol%4Y-ZrO, ้ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ1500 °C มีค่าความทนต่อการ ดัดโค้งสูงที่สุดคือประมาณ 45 MPa ซึ่งมากกว่าตัวอย่าง 0 vol%4Y-ZrO2 ผ่านการเผาผนึกที่อุณหภูมิ1500 $^\circ\mathrm{C}$ (15MPa) ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ใช้ไฮครอกซีแอปาไทต์เพียง อย่างเดียว ส่วนผลของการเติมเซอร์ โคเนียลงในไฮดรอก ซีแอปาไทต์–อะลูมินาที่มากขึ้นคังชิ้นงาน25 vol%4Y-ZrO, ผ่านการเผาผนึกที่อุณหฏมิ1500 °C พบว่าจะทำให้ ความทนทานต่อการดัดโค้งลดลง เนื่องมากจากมีปริมาณ m-ZrO, ลคลงในขณะที่ปริมาณ t-ZrO, เพิ่มมากขึ้น ซึ่ง สอดคล้องกับผลการแสดงวัฏภาคในรูปที่ 2-4 การมี ปริมาณ t-ZrO, มากขึ้นนี้ชิ้นงานจะมีความเหนียวเพิ่มขึ้น (R.W. Cahn et al. 1993) ซึ่งจะเกิดความเหนียวจะเกิดจาก เปลี่ยนวัฏภาคเมื่อมีรอยร้าวเริ่มต้นเกิดขึ้นภายในชิ้นงาน และมีความเค้นขึ้นรอบรอยร้าว ซึ่งความเค้นนี้จะทำให้ เซอร์ โคเนียเปลี่ยนวัฏภาคจาก t-ZrO2 เป็น m-ZrO2 และ เกิดการเปลี่ยนแปลงปริมาตรขยายตัวขึ้นอย่างมาก ส่งผลให้เกิดความเค้นกดอัดบริเวณปลายของรอยร้าว ทำ ให้รอยร้าวไม่สามารถวิ่งต่อไปได้ทำให้วัสดุมีความเหนียว ในขณะที่ m-ZrO₂ซึ่งเป็นตัวที่ช่วยเพิ่มความแข็งแรงมื่อมี ปริมาณลดลง จะทำให้ชิ้นงานนั้นมีค่าความทนทานต่อการ ดัดโค้งลดลงช่นกัน

4.สรุปผลการวิจัย

การศึกษาผลของปริมาณของสารเติมแต่งสมบัติ และภาวะ ด้วแปรที่ใช้ในการเผาผนึก ของวัสดุเชิงประกอบนั้น ใน การทดลองพบว่าการเติมสารเติมแต่งเซอร์โคเนียในวัสดุ เชิงประกอบไฮดรอกซีแอปาไทต์ – อะลูมินา มีผลทำให้ ความแข็งแรง วัสดุเชิงประกอบมีค่าเพิ่มขึ้นโดยมีค่าความ แข็งแรงสูงสุดเมื่อปริมาณเซอร์โคเนียร้อยละ 20 โดย ปริมาตรในวัสดุเชิงประกอบไฮดรอกซีแอปาไทต์-อะลูมิ นาในปริมาณร้อยละ 55และ25 โดยปริมาตร ที่อุณหภูมิ การเผาผนึกที่ 1500 °C โดยจะมีก่าความแข็งแรงประมาณ 45.6 MPa ซึ่งมีก่ามากกว่าการใช้ไฮดรอกซีแอปาไทต์เพียง อย่างเดียว(13.7-17.9 MPa)

5.กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่ได้ให้ทุน สนับสนุนในการทำวิจัย เจ้าหน้าที่ศูนย์เครื่องมือ วิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่อำนวยความ สะควกการใช้เครื่องมือในการทำวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

 Horng Yih Juang, Min Hsiung Hon. Fabrication and mechanical properties of hydroxyapatite – alumina composites. *Materials Science and Engineering*, C2 (1994): 77-81.

[2.] Young – Min Kong, Sona Kim, Hyoun – Ee Kim. Reinforcement of Hydroxyapatite Bioceramic by Addition of ZrO₂ Coated with Al₂O₃. *Journal of the American Ceramic Society*, 82[11] (1999):2963-68.

[3.] Masahiro Inuzuka, Satoshi Nakamura, Shigeki Kishi, Katsumi Yoshida, Kazuaki Hashimoto, Yoshitomo Toda, Kimihiro Yamashita. Hydroxyapatite-doped zirconia for preparation of biomedical composites ceramics. *Solid State Ionics*, 172 (2004): 509-513.

[4.] Qingling Wang, Shirong Ge, Dekun Zhang. Nanomechanical properties and biotribological behaviors of nanosized HA/partially-stabilized zirconia composites. *Wear*, 259 (2005):952-957.

[5.] Young-Min Kong, Chang-Jun Bae, Su-Hae-Won Kim, Hyoun-Ee Kim . Improvement in biocompatibility of ZrO_2 - Al_2O_3 nano – composite by addition of HA. Biomaterias, 26 (2005): 509-517.

[6.] Jingxian Zhang, Mikio Iwasa . Fabrication of Hydroxyapatite – Zirconia Composites for Orthopedic Applications . *Journal of the American Ceramic Society*, 89[11] (2006):3348-3355.

 [7.] A. Rapacz-Kmita ,A. Slosarczyk, Z. Paszkiewicz.
 Mechanical properties of HAp- ZrO₂ composites. *Journal* of the European Ceramic Society, 26(2006): 1481-1488.

[8.] Yougojoti Nayak, Raghunath Rana, Swadesh Pratihar, Santanu Bhattacharyya. Low-Temperature processing of dense hydroxyapatite-zirconia composites. *Journal of Applied Ceramic Technology*, 5[1] (2008):29-36.

ประวัติผู้เขียน

นายไพรัช ทองละเอียด เกิดเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2527 ที่จังหวัดสุรินทร์ เริ่มการศึกษา ชั้นประถมศึกษาที่ โรงเรียนบ้านผ่ำ จังหวัดจังหวัดสุรินทร์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ โรงเรียน นารายณ์กำผงวิทยา จังหวัดสุรินทร์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ โรงเรียน โนนเทพ จังหวัดสุรินทร์ และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วิศวกรรมเซรามิก) จากมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนกรราชสีมา เมื่อปี พ.ศ. 2549 จากนั้นจึงได้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิศวกรรมเซรามิก ณ สถาบันเดิมในปีการศึกษา 2550 งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุง

สมบัติเชิงกลของวัสคุชีวภาพเชิงประกอบไฮครอกซีแอปาไทต์ -อะลูมินาด้วยอนุภาคเซอร์โคเนีย ผลงานวิจัย : ได้เสนอบทความในการประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 3 ประจำปี 2553 เนื่องในโอกาสวันสถาปนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ครบ 20 ปี ระหว่างวันที่ 21-23 พฤศจิกายน 2553 ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เรื่องการปรับปรุงสมบัติเชิงกลของวัสดุชีวภาพ เชิงประกอบไฮดรอกซีแอปาไทต์-อะลูมินาด้วยอนุภาคเซอร์โคเนีย